

SCIENCE
FICTION

ТРИЛЪР

КОСМИЧЕСКА

ФАНТАСТИКА

ПОСЛЕДНА ИГРА

НАГРАДА
ХЮГО И
НЕБЮЛА

ПОСЛЕДНА ИГРА КОСМИЧЕСКА ФАНТАСТИКА

Превод: Красномир Крачунов

chitanka.info

**МЪРИ ЛЕЙНСТЪР
ОРЪЖИЕТО-МУТАНТ**

I

"При всякакви обстоятелства вероятността от неблагоприятни последствия е винаги по-голяма от нула. Но същата тази вероятност нараства многократно, ако продължителността на серията от действия или постъпки се увеличава. Ефектът от моралния контрол може да бъде представен като математически описано количество, процент с който се съкращава числото на вероятните неблагоприятни случайности. Разбира се, този процес може да се нарече с различни имена — разумно използване на вероятностите или просто благочестие. Но е сигурно, че този метод прави неблагоприятните последствия по-малко вероятни. Постъпки, определени като престъпления, математически не могат да бъдат оправдани. Например...

„ВЕРОЯТНОСТ И
ПОВЕДЕНИЕТО НА
ЧОВЕКА“
ФИТЦДЖЕРАЛД

Келхъун лежеше на койката си и четеше книгата на Фитцджералд „По въпроса за вероятностите и поведението на човека“. Корабчето му, собственост на Медицинската Служба, се носеше в хиперпространствен режим или наричан горно каране. Свръхсветлинната скорост и автопилотът не предоставяха на човек нищо друго, освен да си прахосва времето. Единствен друг член на екипажа, пръв приятел и помощник на доктора бе тормалът с гръмкото име Мургатрой, който се бе сврял в ъгъла на кабината, спеше свит на

кълбо и мъркаше доволно, като с опашката си бе завил чувствителния нос.

Сред тишината в каютата често се раздаваха някакви щраквания, шумове, скърцания. Този звуков фон бе необходим на човека, в противен случай можеше да превърти от мъртвата неподвижност на хиперпространствения полет.

Келхъун се прозя и обърна листа. Нещо се раздвижи, шумно щракна и един записан на лента глас произнесе:

— Пет секунди до излизане в нормалното пространство след края на сигнала.

Тържествено започна да удря метроном. Като постави листче на достигнатата страница, Келхъун затвори книгата, стана, наложи с волята си да отиде при пулта, където седна на креслото и се закопча с коланите.

— Мургатройд! — викна на тормала. — Тревичката е зелена, слънчицето свети, някой на гости ни лети. Отваряй очи, пристигаме!

Животинчето отвори едното си око, видя къде се намира доктора — в пилотското кресло, — протегна се и тръгна да си търси по-сигурно място, където щеше да може за нещо да се хване. Големите светли очи внимателно гледаха Келхъун.

— Бинг-банг! — издрънча гонг от говорителя и глас започна да брой: — Пет... четири... три... две... едно...

Точно в мига когато бе казано „едно“, корабът изкочи в нормалното пространство. Усещането при това бе направо незабравимо. Стомахът на доктора сякаш се обърна наопаки, после се върна обратно и цялата тази процедура се повтори още два пъти. Започна нещо като замайващо главата стремително спускане по разширяващ се конус. Келхъун преглътна мъчително. Навън всичко се промени.

През илюминатора надникна ослепителното местно светило Марис. Съзвездието Кит остана някъде зад кърмата. Макар докторът да бе напуснал само преди три седмици щаба на Медицинската Служба, светлината на тези звезди е трябвало да пътешествува много-много години преди да дойде до същата тази точка, където да попадне в очите на човек. Третата планета в Системата величествено обикаляше орбитата си. След като провери данните, Келхъун доволно се облегна в креслото си, обърна се към тормала и каза:

— Пристигнахме благополучно!

— Чиуи! — пронизително изпя зверчето.

И размота опашката си, с която се бе захванал здраво за дръжката на сандъка, скочи на капака му и погледна екрана. Разбира се, изображението нямаше смисъл за него. То просто имитираше поведението на човека подобно на папагал, който подражава на произнесените думи.

— Това е Марис-3 — обясни Келхъун. — Виж само колко сме близо. С пръст да го докоснеш. Там сега има колонисти от Детра-2. Както се казва в рапорта, градът е построен преди две години. Колонията е станала доста солидна.

— Чи-чиуи — сякаш се съгласи Мургатройд.

— Дръпни се от пътя ми! — заповяда докторът. — Започваме да преминаваме на подходяща орбита за кацане. Сега ще изпратя съобщение, че пристигаме.

Стандартната маневра изискваше преминаване на вътрешносистемна тяга, за което бе необходимо доста време. Изминаха няколко часа преди да осъществи другото си намерение, когато защрака с копчетата на предавателя и поиска разрешение за кацане.

— Говори кораба на Медицинската Служба „Еклипус-20“. Моля, разрешете кацане. Съобщете ми координатите на космодрума. Нашата маса е петдесет тона. Повтарям — петдесет тона. Цел на посещението — планетарна санитарна инспекция.

Той се облегна на креслото и зачака. Задачата бе най-обикновена. Долу, в космодрума, трябваше да има решетка за кацането. Диспечерът ще съобщи координатите на точката в която трябва да увисне корабчето. Решетката ще протегне в космоса на пет планетарни диаметъра пипалата на полето за кацане, ще поеме кораба и внимателно ще го насочи към решетката, където ще го закотви. После Келхъун, като официален представител на МС ще започне сериозни преговори с властите на колонията и така ще си изясни обществената система на здравеопазване.

Докато чакаше отговор докторът разглеждаше диска на планетата.

— Ако се осланяме на картата — забеляза той, като по навик продължи да се обръща към Мургатрой, — градът се намира на брега

на този залив, недалеч от линията на терминатора.

Планетата най-после отговори и от говорителя се раздаде удивен глас:

— Какво? Какво казахте?

— Кораб на Медицинската Служба „Еклипус-20“ — търпеливо повтори Келхъун. — Моля, координатите за кацане. Маса петдесет тона. Цел — планетарна санитарна инспекция.

— Медицински кораб? — още повече се удиви гласът. — О, богове! — човекът се отмести от микрофона. — Ей, вие! Чухте ли това?

Настъпи тишина. Келхъун повдигна вежди. Не очакваше някакви затруднения. Той само трябваше да запознае медиците на Марис-3 с последните постижения в медицината. И ако тези постижения ги имаше вече на планетата, Келхъун трябваше да се убеди в това. Най-много до три дни той ще се върне на борда и ще отлети с доклад в щаба на Службата. Възможно бе, макар и малко вероятно, да отнесе със себе си и някаква новинка, измислена от местните медици.

Той нетърпеливо затропа с пръсти по дръжката на креслото. Паузата продължи прекалено дълго.

— Ей, вие горе! — прозвуча нов глас. — Чувате ли ме?

Келхъун вежливо отговори.

— Чакайте! — каза сдържано гласът.

Последва неразбрано мърморене. Хората долу, на петдесет хиляди мили разстояние, се съвещаваха около преподавателя. Последва щракане. Докторът отново повдигна въпросително вежди — ама това не влизаше в никакви рамки на нормалната процедура! Никой и никога досега не бееше оспорвал важността на МС. Щабът на местния сектор се намираще в съзвездието Кит. Сътрудниците работеха с двойно и тройно натоварване и самото съществуване на Службата зависеше от съгласието на колониите да помагат. Та нали МС е нещо като междузвездна клиника. В нея се събираха и от нея се разпространяваха новите начини на лечение и диагностика, от и за хиляди новоусвоени светове. Често местната служба влизаше в контакт с аналогичните щаб-квартири на съседните сектори. Например, новата технология за генна селекция само за петдесет години пресече Галактиката. Скоростта бе добра, като се знае, че полет в хиперрежим по права линия би продължил цели три години. МС си струваше вложените

средства и усилия. Десетки колонии оцеляваха само благодарение на помощта на медкорабите. И никъде досега на тях не им беше отказвано гостоприемство.

— Ей, вие долу, слушайте! — не издържа повече мълчанието Келхъун. — Какво става? Кога мислите да кацаме?

Мълчание. Секунди по-късно кабината се изпълни с оглушителен рев. Всичко вибрираше, подскачаше, тракаше и чукаше. Осветлението се изключи — бушоните бяха изгоряли. Засвири с неприятния си тембър клаксона за външни обекти. Индикаторът за температурата на корпуса направо засвятка. Вътрешното гравитационно поле първоначално се усили със скок, а после напълно изчезна. Пултът сякаш бе полудял. Няколко секунди продължи този хаос.

И всичко стихна. Мъртва тишина, безтегловност, тъмнина. Някъде наблизко жално мяукаше Мургатрой.

Келхъун си спомни за съдържанието на книгата, която четеше по време на полета. Следвайки канавата и той бе имал работа, мислено, с неблагоприятни последствия от едно или друго. Сега някой съвсем преднамерено бе се опитал да прекрати съществуването на медкораба.

— Изглежда, долу някой го сърбят ръцете — спокойно каза докторът. — И какво ги е ужилило?

Той натисна различни бутони за управление на екраните — трябваше да види, какво става навън. Камерите имаха сложна и сигурна система за предпазване, защото в космоса няма нещо по-безпомощно от ослепял кораб. Но въпреки надеждата на Келхъун екраните не светнаха. Следователно, предпазителите не са сработили навреме.

Косите на тила неволно се разшаваха. С привикването на очите към мрака Келхъун започна да различава слабото флуоресциращо светене на дръжките и вратите. Той добре си представяше, какво бе станало, друг вариант не бе възможен. Решетката за кацане бе зашлевила на медкорабчето силова плесница за гигантски лайнер от двадесет хиляди тона. Такава енергия би парализирала всеки прибор и изгорила всеки бушон. Това не може да е случайно съвпадение или нещастен случай. Те добре разбраха, с кого си имат работа, питаха втори път, заповядаха да чака... Да, опит за унищожаването на медкораба е налице.

— Възможно е — каза сам на себе си докторът в изпълнената с мрак кабина, — пристигането на медкораб, да е неизгодно за някои, като следствие на не чак дотам благородна постъпка и сега те се стараят да ме отстранят. На това ми прилича.

Мургатройд жално записка.

— И ми се струва — студено произнесе той, — че някой си заслужава добър ритник.

Обратната връзка!

Разкопча предпазните колани и с един скок премина кабината. Рязко отвори стоманената врата. Това което започна да прави, обикновено се върши от хора с дебели изолационни ръкавици и винаги в пункт за обслужване долу на космодрума. Чудовищна енергия бе необходима за навлизане в хиперпространството и не малка част се възвръщаше обратно в акумулаторите при появата в нормалното пространство. Сега Келхъун направи серия превключване с помощта на които тази енергия би могла да се хвърли на решетката, ако възникне такава нужда.

И той заплава обратно към пулта.

Нещо дръпна корабчето. Полето на решетката безжалостно затръска корпуса. Келхъун успя да се хване за креслото, но последващият тласък едва не го откъсна от там. Ако не беше се удържал, ускорението щеше да е сплеска при удара в стената. „Еклипус-20“ висеше на края на лост с рамо петдесет хиляди мили и с този лост се стараеха да го тръскаат. За това се изискваше специални превключвания и настройки на решетката за кацане. Някой ги правеше. Нов тласък в другата посока. Келхъун се стараеше да не изпусне спасителното кресло. Нов тласък. И още един. Но този път му провървя, хвърли го вправо в креслото.

Зад гърба му сърдито съскаше животинчето — носеше се из цялата кабина и напразно се опитваше с четирите си крака и опашката да се хване за нещо.

Келхъун едва успя да закопчае колана и новият тласък последва, ако бе закъснял и секунда темето му щеше да щурмува пулта като таран. Люшкането се ускори и главата му започна да се замайва. След особено силен тласък той за миг изгуби съзнание и бушуващата в мозъка кръв едва не разкъса вените. Пред очите падна мъгла, но всеки

път, когато ръката достигаше пулта, той се опитваше да задействува необходимата му верига.

Най-после уцели нужния бутон. Последва взрив — така изреваха акумулаторите, докато се разреждаха. Енергията полетя към решетката за кацане за части от секундата. В кабината замириса на озон, като след силен удар на мълния.

И всичко изведнъж утихна. Състоянието на пълен покой изглеждаше като неприлично блаженство. Докторът започна с треперещите си пръсти да заменя изгорялите бушони. Лампите премигаха и светнаха, но екраните останаха слепи. Келхъун искрено изруга, а Мургатройд изсъска, като продължаваше да виси на стелаж за инструменти. Индикаторът за външни предмети показваше, че на някакви си четиридесет и кусур хиляди мили в пространството плава коварната планета Марис-3. Температурата на външния корпус се бе повишила с петдесет и шест градуса, генераторите за изкуствена гравитация заработиха нормално и безтегловността изчезна. Само тези проклети екрани... Човекът няколко секунди се бори със себе си и успя да надвие безсилната ярост, която заплашваше да го обхване.

— Чи-чиуи-чи-чи! — отчаяно записука Мургатройд. — Чи...

— Трай там! — отрязва го докторът, — достатъчно работа си имам. Представи си само, някакъв шегаджия там долу е открил нов начин за използване на решетката за кацане. Средство за убийство! Тресе ни като куче хваната котка. Но и аз успях с нещо да го поизгоря.

Всъщност, едва ли. Енергията, която им хвърли, най-много да е разтопила трансформаторите на решетката — какъв ли фоерверк се е вдигнал! — но в никакъв случай не е проникнала до пулта за управление, където се е намирал този изобретател.

Лицето на доктора се промени — той се опита да си представи възможностите за управление на слепия кораб. Електронният телескоп! Той не беше включен и не би следвало да е изгорял като панорамните екрани. Келхъун натисна копчето. Ура! Над главата му възникна звездното небе.

— Чиу-чиу-чи! — възторжено прокоментира Мургатройд.

Келхъун погледна зверчето и намери причината. Въпреки че инструментите бяха здраво закрепени в гнездата си, опашката на зверчето бе затисната.

— Постој така известно време — помоли пријателя си докторът. — Нужно е да си дадем вид на неуязвим кораб, иначе те ще опитат по друг начин. Трябва нещастната случайност да превърнем в щастлива.

По време на схватката с решетката за кацане кораба бе изгубил ориентацијата си и сега летеше в неопределена посока с неопределена скорост. Келхъун вклучи коригиращите ракети. Заработиха снопове високоимпулсни дюзи, дебели колкото един молив. Корабчето започна да завива.

— Само не по права линија! — напомняше докторът сам на себе си. И избра такава спирала, която да създава илүзия за случайно вклучване на двигателите. Същевременно изхвърли през борда наптрүпаната смет. От повърхноста на планетата това можеше да изглежда като взрив вътре в корпуса.

— Сега... — пред окото на телескопа се понесе планетата.

Повърхноста се оказа опасно близка, но това бе ефект на увеличаването. Пот изби по челото, когато от индикатора за външни предмети разбра, че Марис-3 се е приближила с хиљада мили.

— Виж ти! — измормори той.

Непрекъснато изменяше спиралниј курс. Добрата подготовка по тактика на космическиј бой би му позволило да направљава корабчето по нај-изгодниј курс-ускорение, но тогав на планетата биха се сетили, че го управљава ловък пилот. Никой не трябваше да предвиди маневрите му. Когато в полезрението на телескопа се оказа планетата, той тръгна по права линија, направи неколко снимки и отново изпадна в свредел падајки надолу и същевременно преминавајки от бясно въртене в хаотични премјатание, а после се понесе успоредно на повърхноста и предложи на наблюдателите представлението — луд кораб без пилот.

На височина петстотин мили той вдигна капаците на илүминаторите и видя по небото ярките звезди. На десниј борд се разпростираше мори от тъмнина — носеше се над ноцната страна на планетата.

Време беше за спускане. На височина четиристотин мили индикаторът за външно налягане се помести от нулата. Докторът веднага направи неколко прости сметки на ум, като сравни статическото налягане на тази височина с динамическото от движението на кораба. Показалецът не трябваше да мърда от нулата.

Веднага измени курса на сто и осемдесет градуса и започна да забавя скоростта, докато стрелката се спусна на нужното място.

Корабът продължаваше да се спуска. До повърхността оставаха двеста мили. Пред него се показа ярката линия на изгрева. Още сто мили височина надолу. Той си позволи да изключи двигателите и корабът започна да пада свободно.

На височина десет мили той започна да търси признаци на изкуствено лъчение. Електромагнитния спектър беше пуст, ако не се смятаха пуканията на буря на хиляди мили от кораба. На височина пет мили индикаторът на външни предмети се развълнува и посочи, че се движат над планина. Келхъун направи завой и намали до минимум скоростта.

На две мили разстояние от повърхността заработиха ракетите за кацане. Като наблюдаваше гористите склонове докторът постигна относителна неподвижност на кораба и започна да се спуска отвесно. Тънките фокусирани струи на дюзите биеха право надолу.

Траекторията се оказа доста добра, дори направо идеална. Корабът се спускаше сред запалените дървета като в огромна шахта. Пламъкът изрови дълбока яма и достигна скалната основа. Камъните се затопиха. В този миг „Еклипус-20“ докосна почвата. Наоколо се разлетяха листа и клони.

Келхъун изключи двигателя. Чу се скърцане, поклащане, корабът се наклони и... замря на място. Опорите здраво се бяха захванали за повърхността.

— Е — възкликна Келхъун, — сега мога да ти помогна, Мургатройд.

Датчиците за радиация съобщаваха само за далечна буря. Само минута по-късно той включи външните микрофони, доста почувствителни от човешките уши.

В кабината се разнесе свиренето на вятъра над върховете на планината, шума на листата и сред него се промъкваха звуците на живата природа — чуруликане, хлопане на криле, ръмжене, тракате. И според тези звуци местната фауна се представяше като невероятно мирна. Келхъун намали звуците и ги превърна в ненатрапчив фон, в концерт на нощни същества, който за човешкото ухо винаги се свързваше с пълната безметежност.

Сега можеше да се захване с изучаването на направените снимки, докато се намираше над града. Точно там се намираше решетката, която изцеди целия му запас от енергия, без която той не можеше да се върне обратно в щаба на МС.

На снимките се виждаха и най-малките детайли. Градът бе обкръжен от пръстеновидна мрежа шосета и автостради. Жилищните комплекси приличаха на кръгли медалиончета, а изобилна зеленина изпълваше пространството между зданията на столицата. Виждаше се и решетката за кацане — обширна конструкция от стоманени тръби висока половин миля и с диаметър цяла миля.

Но на пътищата не се виждаха коли. Нито пешеходци на улиците. На покривите нямаше кацнели въртолети и изобщо не се забелязваше хвъркат транспорт. Градът изглеждаше напуснат или в него никога не бе имало жители. Зданията бяха в пълен порядък. Автострадите не бяха успели да обраснат с трева.

Но градът бе пуст и мъртъв!

Кой тогава бе направил такъв успешен опит за унищожаването на медкораба?

Докторът мълчаливо се посъветва с Мургатройд.

— Какво мислиш за това? — каза той след известно време. — Имаш ли някакви предложения?

— Чи-чиуи! — бе мъдрият отговор на животинчето.

II

„... Цел на човешката дейност винаги се явява придобиването на желан субективен опит. Желанието корелира интензивността и продължителността на действията. Лего може да се изчисли привлекателността на различните степени интензивност за дадения индивид. Въпреки това, необходимо е да се отчитат вариациите на продължителност, ако ние искаме да определим вероятността за извършването от тях на дадена постъпка. Продължителността зависи от чувството за време на индивида, правилността му и изтънчеността. Измерването на чувството за време...“

„ВЕРОЯТНОСТ И
ПОВЕДЕНИЕТО НА
ЧОВЕКА“

ФИТЦДЖЕРАЛД

В крайна сметка Келхъун напусна кораба си, откри обработваемото поле и мъртвеца в него. И още много други неща. Но сега той беше объркан. В ранните зори на първото утро той внимателно анализира електромагнитния спектър. Изкуствени сигнали нямаше. Но външните микрофони около пладне доловиха далечен рев на реактивни двигатели и като погледна нагоре докторът видя бялата ивица на инверсионната следа. Следователно „те“ търсят изкуствения кратер от падналия медкораб.

И този факт опровергаваше предположението за необитаемостта на планетата. Градът изглеждаше пуст, но някой се опита да го унищожи. Там трябва да има някакви хора. Явно те се страхуваха, че

инспекторът на Медслужбата може да открие неща, за които същата тази служба не бива да знае. И какво е това нещо в дадения случай?

Логическо обяснение за поредицата от противоречия засега нямаше. На Марис-3 трябваше да живеят цивилизовани хора. Но те постъпваха по съвършено нецивилизован начин. Следователно...

Келхъун продиктува кратък отчет за станалите събития и постави лентата в аварийния предавател. Ако го търсят от космоса, той ще предаде съдържащата се информация. После докторът внимателно екранира или изключи останалите вериги, с едничката цел да не открият кораба по енергетичните излъчвания. Пригответи необходимите му съоръжения и заедно с Мургатройд напусна кораба. Разбира се, насочи се право към града — там се криеше коренът на злото и се намираше отговорът на всички въпроси.

Пътешествието на собствен ход се оказа нещо не съвсем привично, но не чак толкова уморително. Растителността му се стори позната. Марис-3 бе планета от земен тип, а светилото се отнасяше към класа на жълтите джуджета, където се подвизаваше и слънцето. А подобните условия, при еднаквата сила на тежестта и състав на атмосферата, при еднаквата сила на осветеност, би следвало да създаде подобни организми. На планетата се виждаха и тревисти растения и дървета, а също и някои промеждутъчни форми. Аналогията трябва да се разпростира и на животинския свят, заемащ паралелни екологични ниши.

Така че този свят изглеждаше някак си обичайно, чисто земно. Това, което срещаше по пътя си, напомняше на дивите кътчета на родната планета и не приличаше на съвсем нов свят. Но срещаша се и странности. Например едно тревоядно животно без крака пълзеше като змия. Или птичката прилична на гълъб, но по крилата вместо пера се виждаха пъстроцветни люспи. Срещаша се създания живеещи в симбиоза и Келхъун с радост би узнал дали това са екзотически симбиоти или само форми на един вид организми, наподобяващи самките и самците на зимните светулки.

Но пътят към града не беше къс и време за биологически изследвания не оставаше. През първия ден на похода той търсеше подходяща местна храна, с единствената цел да съхрани непокътнат неприкосновенния запас. Добре му помогна Мургатройд. Малкият тормал изпълняваше едновременно няколко полезни функции в

екипажа на „Еклипус-20“. Той не беше просто забавно зверче, което насмешливо да подражава на човешкото поведение, но принасяше и определена полза. Мургатройд гордо пристъпваше на задните си лапи до човека, понякога затичваше на четирите си крака и нещо с интерес изследваше.

Докторът забеляза как то ухапа стеблото на непретенциозен храст и като го опита на вкус, погълна парченце от него. Келхъун запомни вида на растението, отрязва един образец и го прикрепва към кожата на ръката си над лакътя с помощта на еластичен бинт. Дори след няколко часа нямаше алергична реакция и той се реши да го опита. Вкусът се оказва познат — нещо между аспарагуса или шпинат, зелената маса на който запълваше добре стомаха, но иначе не чак толкова хранителен.

Буквално след няколко минути тормалът помирише плод с такъв разкошен вид, че неволно привличаше погледа, но не пожела да го докосне и побягна нататък. Келхъун запомни и това растение. Тези животинки се отглеждаха в щаб-квартирата на Медслужбата заради някои техни много ценни свойства. Стомахът им бе чувствителен и обмяната на веществата бе подобна на човешката, ако ядеше някаква храна, то с 99% сигурност, тя ставаше и за човек. И разбира се обратното — не биваше да се докосва онова, което зверчето отхвърляше. Но друга бе истинската ценност на тормалите!

Спряха се за нощуване. Келхъун запаля огън от някакво растение, което приличаше на кактус, като го поля с горящо масло. Около растението издигна сбита пръст като стена и се получи нещо прилично на нагревателен елемент на електрическа печка. Излъчваната светлина бе достатъчно силна дори за четене и докторът дори разтвори една книга, но бързо се умори и започна да се прозява.

Разбира се, в Медслужбата не биха постигнали много, ако не умееха да прогнозираха поведението на хората. Как иначе ще провериш истинността на пациентите или местните власти? Но днес бе изминал пеш доста голямо разстояние. Трябваше да си почине. Погледна зверчето, което седеше в същата поза като него и внимателно се вглеждаше в собственото подобие на книга — голям плосък лист.

— Мургатройд — каза Келхъун, — Сигурен съм, че всеки шум от мрака ще изтъкуваш като признак на нежелателен субективен опит

или казано с други думи, като опасност. Затова, чуеш ли някой да се приближава към нас, дай ми знак. Благодаря ти предварително.

— Чхи! — отвърна кратко тормалът.

Докторът се напъха в спалния чувал и веднага заспа.

На другия ден, в разгара на утрото, те достигнаха очертанятията на някаква нива, засята с царевица. Полето бе добре обработено, явно семената за посев бяха докарани от заселниците и бяха за заселниците. Докторът реши да разгледа нивата и по нея да определи, кога са се появили тук фермерите. И съвсем неочаквано се оказа пред труп на човек.

След първата възбуда, Келхъун се зае да оглежда умрелия — или загинал? — без излишни преживявания, от чисто медицинска гледна точка. Какво се бе случило с този човек? Съдейки по вида му, бе умрял от глад. Изтощението му се забелязваше от пръв поглед. Но той едва ли е бил фермер. Въпреки че до града бе далеко, той бе типичен гражданин, доста заможен, ако се съди по дрехите и няколкото украшения. Впрочем, в сегашната епоха скъпоценностите подсказваха повече вида на дейност на притежателя им, отколкото на нивото на състоятелност. По джобовете му имаше пари, документи и няколко фотографии, а също и различни дреболии, така присъщи за този вид хора. Това беше типичен държавен служител и нямаше никакви причини да умира от глад.

Още повече до това поле покрито със зряла царевица. Стъблата на растенията се извисяваха нагоре далеч над човешкия бой. А до трупа се намираха няколко изгризани кочана. Един от тях не беше довършен до край. И ако този човек не можеше да смила тази храна, стомахът му би се подул. Но той бе напълно нормален. Така, той бе ял сурова царевица, организъмът му бе поел храната и въпреки това човекът бе умрял от глад.

— Келхъун се намръщи.

— Мургатройд — обърна се към зверчето, — какъв вкус има този кочан?

Наведе едно стебло, откъсна великолепия мамул и го очисти от листата. Меките жълти зърна апетитно замирисаха. Тормалът с наслаждение започна да ги гризе.

— Следователно, той не е умрял от царевицата — мрачно изрече докторът. — И не от изтощение. Това противоречи на фактите. Той е

бил длъжен да умре, с 90% сигурност, от глад.

Нужно бе да почака. Мургатройд се справи с последните зърна и коремчето му забележимо се опна. Келхъун му подаде втори кочан и зверчето с не по-малко апетит погълна и допълнителното.

— Доколкото знам от писаната и неписаната история на Медслужбата, никой още не е успял да отрови тормал — говореше си сам докторът. — Системата за хранене веднага вдига тревога, щом усети нещо вредно. Ако царевицата не беше годна за храна, ти вече би започвал да повръщаш.

Но Мургатройд лапаше с апетит и като си напълни стомахчето до край с явно съжаление блъсна настарана остатъка, на който се виждаха още доста ярко-жълти примамливи зърна. После си избърса мустачките отляво, очисти езика си и се прехвърли на мустаците от дясно и като свърши тази важна дейност, каза със задоволство:

— Чхи!

— Прекрасно — похвали помощника си докторът. — Този човек не е умрял от глад. Колкото отиваме по нататък, толкова по-страшно става.

В походната раница, имаше, разбира се, лабораторна чантичка с комплект инструменти. При полевите изследвания анализите се извършваха по стандартна методика. Докторът се намръщи, взе образец и като стоеше прав, изпълни всички операции. Когато процедурата свърши, той погребва, доколкото успя, трупа и отново потегли. Настоянието беше мрачно и по челото пробягваха дълбоки бръчки.

Така измина почти половин час без да разменят нито дума. Мургатройд след обилния обед предпочиташе да тича на четирите си крака. Изведнъж Келхъун се спря и решително каза:

— Е, дай сега и теб да проверим, Мургатройд!

Първо прослуша пулса на зверчето, после се зае със отделянето на влага от кожата през порите, накрая с честотата на дишане. Издишвания въздух бе прокаран през анализатора, чрез който определи основните показатели на обмяната на веществата. Тормалът бе свикнал с тези процедури и спокойно се подчини. Резултатите не противоречаха на очакванията — Мургатройд бе в абсолютна форма.

— Ама, че работа! — сърдито извика Келхъун. — Мъжът е умрял от изтощение. В тъканите му практически няма никакви

мазнини. Той е ял царицата, смилал я и умрял от глад. Защо?

Мургатройд неволно се размърда, сякаш именно той бе виновен за това. „Чхи!“ — произнесе въпросително и жално погледна човека.

— Ама, никак не ти се сърдя — успокой го докторът. — Но дявол да го вземе...

Той прибра в раницата полевата лаборатория и те отново поеха пътя си. Но след десет минути трябваше да спрат.

— Какво в същност е станало? Май изводът ми не е правилен. Той е ял и организъмът му е приемал храната. Но защо тогава е умрял от глад? Защото е престанал да се храни? Това е невъзможно, но така се случило.

— Чхи! — пропищя самоуверено Мургатройд.

Докторът мрачно въздъхна и те продължиха пътя си. Човекът не е умрял от някаква болест — това е така ясно. Поне не непосредствено. Анализът на тъканите говори, че те са работили нормално до последния миг. Значи, организъмът като цяло изведнъж е престанал да функционира. Той е престанал да се храни?

— Човекът е живял в града — измърмори недоволено Келхъун. — А до там е така далеч. Какво е търсил тук?

Няколко крачки направи в нерешителност, преди да продължи. Възможно ли е, гражданинът просто да се е заблудил?

— Той е от града — продължи докторът да разсъждава на глас, — и го е напуснал. Градът е практически празен. Там са само нашите неосъществени убийци. Бил е построен за преселниците, нивята са били разорани и засяти. Градът не е помръднал от мястото си, по полетата узрялата царица чака някой да я събере. А къде се намира населението?

Той се намръщи и погледна в краката си. Животинчето също се намръщи, но при него това не стана така добре.

— Той е бил принуден да напусне града? Болест ли го е прогонила? Епидемия?

— Чхи! — без особено доверие се произнесе Мургатройд по въпроса.

— И аз не знам — съгласи се докторът. — Той е умрял сам. Не е бил убит. Възможно, изчезнал е от града, защото се е спасявал от същите тези хора, които ни нападнаха. Те са се опитали и него да убият? Но защо? И защо ни нападнаха? Защото сме от Медицинската

Служба ли? И в щаба да не узнаят, че тук е възникнала епидемия? Направо за смях!

Животинчето почна да обикаля някакво растение, помириса го и реши, че не представлява интерес и се върна при доктора.

— Това никак не ми харесва — каза той. — Всяка екологическа система има лешояди. Някой от тях са с крила. Ако градът е пълен с трупове, над тях биха кръжали хиляди птици. Къде са те? И ако наистина бе възникнала епидемия, корабът на Медслужбата биха го приели с радост! Какво ни подсказва това, Мургатройд?

Но на животинчето му беше просто скучно. Докторът прекалено често се спираше и те се придвижваха така бавно.

— В природата не се срещат парадокси — изрече мрачно Келхъун. — Само когато човек се намесва... резултатът прилича на чума, по време на която нападат кораба на Медслужбата. Тук има нещо мръсно. Тук, в космодрума и въобще навсякъде. Трябва да си отваряме зорко очите, Мургатройд!

Той закрачи бързо и животинчето пусна ръката му и затича напред на разузнаване. Показа се нова верига от хълмове.

След час се добраха до тях. Това бяха изтощени от времето остатъци на древна планинска верига, чиито върхове сега не надминаваха хиляда хиляда и петстотин фута височина. На билото се спря. Времето и мястото бе подходящо да почине, да се огледа и да запомни видяното. Плавните вълни на местността отиваха към хоризонта, където се сливаха със синята ивица на морето. Вляво нещо белееше.

Келхъун въздъхна и вдигна бинокъла си.

Това бе единственият град на Марис-3, столица на колонията от планетата Детра, където бе така пренаселено. Още от начало бе планирано население от сто хиляди души. Тук щеше да бъде ядрото на прекрасна цивилизация, която впоследствие би се вляла в съобществото на обитаемите светове.

Разбира се, бинокълът не можеше и да се сравнява с електронния телескоп, но и това което се виждаше през окулярите му, бе напълно достатъчно. Градът бе съвсем цял и идеално празен. Той не изглеждаше мъртъв, а като замразен. Пред погледа се точеше една автострада, но на нея не се виждаше и едно движещо се петънце. Пътят и небето над града бяха пусти.

Докторът стисна устни и се прехвърли на местността около града. Квадратните и правоъгълни полета бяха добре обработени. Отначало почвата е била очиствана от мощни булдозери, с които са се премахвали всички местни семена, корени и дори микроорганизми. После са били разпиляни във вид на аерозол земни почвени бактерии, азотосвързващи и съдържащи фосфор, които живеят в симбиоза със земните растения. Но преди това са извършили серия от контролни опити, да си изяснят, как тези бактерии ще живеят в условията на местното бактериално обкръжение. И едва тогава са започнали да сеят.

Познатата гледка на люлеещи се житни поля, притежаваше зеленоватия отенък, който с нищо друго не може да се обърка. Прадедите на тези растения някога са процъфтявали на Земята и сега следваха нейните деца по цялата Галактика.

— По нивите може да се съди за хората — каза докторът. — Ето, на тези които са отпред, няколко седмици не е стъпвал човешки крак. Полетата са добре обработени, браздите са прекарани равни и прави, видът на растенията е прекрасен, но има признаци на изоставяне. С тези ниви никой не се занимава.

Животинчето разглеждайки с умен поглед разгърналото се поле, размишляваше над произнесените думи.

— Накратко казано — заключи Келхъун, — ние се набъркахме в някаква история. Населението е практически нула. Иначе със съвременните машини дори един човек би обработвал огромна площ. Тук по най-решителан начин са променили плановете си. Няма на какво да се надяваме. Без връзка в щаба няма начин да се върнем. От нашата помощ те нямат никаква нужда, въпреки че Медицинската Служба е получила питане от инспекцията на колониите. Или някой изведнъж е изменил намеренията, или решетката за кацане се командува от други хора.

На това място Мургатройд произнесе дълбокомислено:

— Чхи!

— На онзи нещастник, който погребях, помощ би му потрябвала непременно. Възможно, населението да се е разделило на две групи. Едната помощ не търси — и тя ни затръска така яростно на орбитата. На втората... помощ им е нужна. Следователно, има противоречие, сблъсък от определен род...

Той намръщи вежди и се вгледа в хоризонта. А животинчето, съвсем по човешки, изправено на два крака, с лапа на очите против слънчевата светлина, гледаше на другата посока. Нищо особено не се забелязваше.

— Нека направим следното предположение, Мургатройд — измърмори докторът. — Мъртвеца, хората в космодрума, молбата за инспекция. Каква е връзката между тях?

Животинчето бе вперило очи в храстите на педесетина фута отляво. Докторът тръгна надолу по склона, а Мургатройд в позата на увлечен наблюдател не помръдна. Гърбът на крачещия човек бе обърнат към храстите.

Нещо басово и мелодично зазвуча, като дебела натегната струна. Блъскането в гърба застави Келхъун да се спъне и да падне. На земята замря неподвижно. От него стърчеше дебела стрела.

Мургатройд подскочи и се хвърли надолу, към човека и възбудено започна да подскача около стопанина си. Предните лапки комично се вцепиха в жест на отчаяние. Той се опита да дръпне Келхъун за ръката, но не успя да го помръдне.

Из храсталака се появи младо момиче. Тя бе много слаба, направо измъчена, макар дрехите и да подсказваха за състоятелност и принадлежност към гражданите. В ръцете си държеше някакво примитивно оръжие. Като дойде до доктора, тя се наведе и задърпа стрелата.

Тогава докторът се съживи и дръпна момичето за ръката. Тя неочаквано леко — впрочем не чак толкова неочаквано, ако се има предвид измъчения и вид, — се изгърколи на земята. Опита се да се съпротивлява, но силата и изненадата бяха на страната на Келхъун. Девойката изведнъж задиша често и тежко и прекрати съпротивата.

Мургатройд възбудено танцуваше край борците.

Докторът бързо скочи на крака. Момичето лежеше в краката му и се задъхваше.

— Честна дума — с професионален тон произнесе докторът. — Като лекар мога да кажа, че най-добре е да лежите в леглото и да не скитате из храстите, откъдето да стреляте по непознати. При това от такова нещо. Отдавна ли боледувате? Сега ще ви прегледам. Ние с Мургатройд отдавна се надявахме да срещнем някой от вас, местните

жители. Но единственият когото видяхме, нищо вече не можеше да ни разкаже.

Той свали раницата си, сърдито издърпа стрелата и я погледна. Врѣх нямаше, тя бе просто една заострена прѣчка.

За щастие походната лаборатория не беше пострадала. Той се съсредоточи над експрес анализа на неудачната убийца.

Състоянието ѝ беше тежко. Веднага, се забелязваше силното изтощение на организма. Очите на задѣхващото се момиче бяха потънали дълбоко и тя със усилие вмѣкваше въздух в дробовете си, което явно не ѝ носеше никакво облекчение. Тя не каза нито дума и загуби съзнание.

— Така — произнесе тържествено Келхѣун, — Дойде време и за теб, скѣпи Мургатройд, да се появиш на сцената. За такива случаи сме те възпитавали.

Той енергично се захвана за работа.

— Освен чувствителното смилане и системата за изработване на антитета, приятелю, не би ти попречило да имаш и инстинкта на кучепазач. Иначе следващият път някой друг може по-добре да ми простреля гърбината от тази наша млада пациентка. Ти се огледай наоколо дали не бродят и други врагове, а?

— Чхи! — съгласи се тормалът, въпреки че нищо не беше разбрал.

Докторът намери вената на момичето заби иглата, взе известно количество кръв и с нея направи инжекция на зверчето. То не усети никаква болка. На това място още когато беше само на една седмица с операция бяха прекъснали нервните краища. Половината кръв отиде в Мургатройд, останалото количество в микроампулата на експресната лаборатория.

— Ще ти кажа като на колега — съобщи докторът, — че Вие навярно вече сте забелязали симптомите на кислородното гладуване. Какъв абсурд на този свеж въздух, където и ние заедно с нея свободно вдишваме кислород. Парадокс, нали Мургатройд? Но да работим бързо. Как да и помогнем, като нямаме под ръка кислород?

Той погледна внимателно девойката. Припадъкът и беше дълбок. Признаците, както при мъжа край церевичака, на изтощение ясно се виждаха, само че тя бе на по-ранен стадий. Лѣка и стрелите — оръжието за убийство — не съответствуваше на оръжието с което

разполагаха хората от космодрума. Тя едва ли принадлежеше към тяхната група и дори възможно бе да е избягала от града под заплахата на смъртта.

Келхъун отново съпостави фактите и високо изруга, обхванат от мъка и злост. И веднага се прекъсна, като се страхуваше тя да не го чуе.

Но тя не идваше в съзнание.

III

„Този фактор на човешко поведение, който наричаме «самоуважение», притежава любопитно свойство на съдържане. При общуване с други хора той кара говорещият да не споменава нещата от неблагоприятните случайности, които, както гласи теорията на вероятностите, задължително се случват. От друга страна този фактор поощрява предаването на сведения за благоприятните случайности. Така в културите практикуващи «самоуважение» нараства атрофията на принципите, водещи към такъв тип поведение. Упадъкът на обществото донася неудачи на неговите членове в съответствие с законите на вероятностите...“

„ВЕРОЯТНОСТ И
ПОВЕДЕНИЕТО НА
ЧОВЕКА“
ФИТЦДЖЕРАЛД

Тя постепенно и много бавно идваше на себе си, като след кошмарен сън. Когато отвори очи и блуждаещият и поглед попадна на Келхъун, то в него можеше да се прочете само застинала ненавист. Ръката и помръдна, пръстите се запромъкваха към ножа на колана, въпреки че той едва ли бе някакво опасно оръжие — просто кухненски прибор. За всеки случай докторът го прибра. Някаква неопитна ръка бе наточила острието, явно след дълго търкане в някой камък и го бе превърнала почти в игла.

— Като лекар, който се занимава с лекуването ви, забранявам да бодете хората с такова шило — поклати глава Келхъун. — Нищо

хубаво няма да постигнете. Аз съм доктор Келхъун от Медицинската Служба на вашия сектор. Пристигнах да проведа планетарна инспекция. Но визитата ми, изглежда не е по вкуса на някакви личности в града и те се опитаха да ме премахнат. Избраха прост начин — затръскаха кораба ми с полето на решетката за кацане, с едничкото намерение да ме размажат по стените на кабината. Трябваше да кацам аварийно и сега искам да знам най-последно, какво става тук.

Към бликащата ненавист се добави частичка съмнение.

— Ето удостоверението — показва докторът жетона, официален документ от високо ниво, който му даваше обширни пълномощия, разбира се, само в случай, че местните власти способствуват пратеника на Медслужбата в благородните му намерения.

— Естествено, подобен жетон може и да се открадне. Но имам свидетел, който е готов да потвърди думите ми. Слушали ли сте нещо за тормалите? Мургатройд ще бъде моят поръчител.

Той повика малкото пухкаво зверче. Като се приближи внимателно тормалът вежливо подаде предната си лапка, изпищя знаменитото: „Чхи!“; и започна да опипва пулса на момичето, подражавайки на по-опитния си колега.

Докторът мълчаливо наблюдаваше момичето, а то гледаше Мургатройд. Слуховете за тормалите отдавна бяха обиколили обитаемата Галактика. Бяха ги намерили на планета в системата на Денеб. Та се оказаха приятни и симпатични домашни животинки, но освен това се откри необикновената им способност да изработват имунитет към всички болести, а такива човек бе посял доста по космическите пътища. Името на изследователя, открил това свойство, не се бе запазило, но тормалите станаха не просто спътници на служителите от Медицинската служба. Те бяха малко и присъствието им служеше като сигурна визитка за космическите лекари.

Момичето произнесе с труд:

— По-рано трябваше... сега е късно. Аз мислех, че... вие сте от града...

— Там отивам — каза Келхъун.

— Те ще ви убият.

— Напълно е възможно — съгласи се докторът. — Но да говорим за друго. Вие се нуждаете от помощ, а аз съм представител на

Медицинската Служба. Подозирам, че тук е започнала някаква епидемия. И някой в града не иска да види доктор от службата на планетата. Между другото, интересно оръжие имате.

— Един човек от групата ни имаше... хоби за древните видове оръжие. Каква колекция само притежаваше: лъкове, стрели, копия, а това е арбалет. За него не е нужна енергия, както за бластерите. Ние избягахме от града, а после той се върна и си взе колекцията. Така се въоръжихме.

Келхъун кимна. Най-доброто начало на разговор с пациент е на някаква странична тема. Но това което разказваше момичето попадеше точно в желаната от него тема. Освен това той сега знаеше и положението ѝ в обществото. Въпреки че на повечето планети нямаше разделение на класи по степента на доходите, социални групи по сходство на вкусовете, интереси, мястото на жителство продължаваше да остава добра основа за положителните отношения между хората. Докторът си припомни старомодния термин „Висшия слой на средната класа“, който нищо вече не значеше в икономиката, но бе запазил определено съдържание в медицината.

— Трябва да запиша историята на болестта. Как ти е името?

— Хелън Джонс — каза уморено момичето.

Той държеше микрофона колкото се може по-близо до устата и, че думите да се запишат ясно. Професия — статистик. Тя влизаше в административната група по строителството на града.

След изграждането на града повечето строители се бяха върнали обратно на Детра-2, но Хелън заедно с административната група бе останала да помага на пристигащите заселници.

— Почакай — прекъсна разказа и доктора. — Ти спомена за бягство от града. Хората, които са останали там от вашата група ли са? И ако не, откъде са се взели?

Тя бавно поклати глава.

— Не знам... Те се появиха след епидемията.

— Гледай ти! Кога започна епидемията? Как стана това?

Тя продължи разказа си, като често прекъсваше от слабост. Епидемията бе започнала сред последната група строители, които трябваше да се завърнат на Детра-2. В града те бяха около хиляда души от всички класи и професии. Болестта отначало започнала сред работещите на обширните ниви и се разпространила преди да я

забележат. Някакви особени първоначални симптоми нямало, освен общо отпадане и нервно потискане. Работниците престанали да спорят и да се карат. Обикновено здравите хора се държат умерено агресивно и караниците между тях стават някак си от само себе си. Но сега на спорове сили не останали.

После се появило задъхването, на болните не стигало въздух. Симптомите открил един лекар, който ги забелязал у себе си и изведнъж започнал да се задъхва. Той проверил обмяната — анализите показали, че е изключително ниска — на веществата си и заподозрял нещо сериозно.

— Каж ми — прекъсна я Келхъун. — Вие сте статистик, но употребявате медицински термини. Откъде са ти известни?

— Ким учеше медицина — уморено каза момичето. — Ние... трябваше да се оженим.

Докторът кимна.

— Продължавай, моля те.

Често Хелън трябваше да си почива, да събира сили и тогава да продължава разказа си. Задъхването сред жертвите на епидемията се засилвало. Скоро дори и най-обикновеното движение, например изправянето на крака, предизвиквало посиняване, като от удушаване. За ходене въобще не можело да се мисли. Скоро болните можели само да лежат неподвижно. Губели съзнание и умирали.

— А какво казаха лекарите за това?

— Ким би могъл по-подробно да разкаже — прошепна момичето. — лекарите опитаха направо всичко възможно и работеха до припадане. Те успяха да предизвикат подобни симптоми в опитните животни, но вируса не откриха. Ким каза, че не са получили чиста култура. Просто не си го представям! По нито един метод не можеше да се отдели носителя на болестта, а тя независимо от това беше и заразна.

Келхъун се намръщи. Появяването на нови патогенни механизми е малко вероятно, но ако с нормалните методи не са успели да отделят носителя на болестта... Това е работа само за Медицинската Служба. И тези хора се опитаха да не го пуснат на планетата? Описанието на болестта също даваше храна за любопитни съпоставки.

Носителят на болестта с успех се криеше от изследователите. Но такава способност не носи на микроба изгоди в естествени

условия, където няма никакви причини да се крие от електронния микроскоп. По естествен път, разбира се. Какво е станало тук всъщност?

— И какво стана, след като разпознахте епидемията?

— Дойде първият транспорт от Детра — продължи с безнадежден тон девойката. — Ние не ги пуснахме на планетата, предупредихме ги за карантината и те поеха без да разтоварват стоката обратния път.

Келхъун кимна, разбира се, те нямаше да кацат при тези условия.

— После се появи нов кораб. Ние бяхме останали живи около двеста души и половината имаха признаците на болестта. Корабът кацна със собствените си двигатели, защото нямаше кой да направлява решетката.

На това място гласът на девойката започна да трепери. Средствата за връзка работели отлично и избягалите от града и останалите в него видели кацането на собствените си екрани. Появили се хора, но не приличали никак на лекари. Камерите на космодрума веднага изключили и повече никой не успял да се свърже с него. Отрязаните един от друг оцелели хора в далечните селца и градските квартири започнали да си разменят послание с отчаяната надежда, че това все пак са лекари. После прилетелите се появили в къщата на един заселник, точно когато той водел разговор. Камерите работели. Собственика отворил вратата и радостно ги поздравил, като ги смятал за изследователи, дошли да търсят причината за възникналата болест.

И събралите се край екрана всичко видели. Непознатите влезли и хладнокръвно убили приятеля им и семейството му.

Свидетелите на убийството, които чувствували първите пристъпи на болестта, започнали да съобщават на разпръснатите из града групички за престъплението. Хората били обхванати от ужас. Може би е станало грешка? Може би престъплението е извършено от отделни лица, а не със знанието на командира? Но едва ли могло да бъде грешка. Колкото и чудовищно да изглеждало, чумата на Марис-3 решили да прекратят със същия способ с който се борят с епизоотиите по добитъка. Заразените се унищожават и така се предотвратява разпространяването на болестта.

Но подобно предположение било така ужасно, че трудно могло да се повярва без неопровержими доказателства. С настъпването на

нощта била изключена градската енергомрежа. Телевизорите престанали да работят. Залезите на Марис-3 са изключително красиви и спокойни, но сега над града в буквалния смисъл на думата висяла мъртва тишина и само понякога от пустотата на черните прозорци се донасял стоновете на умиращите.

Жалките остатъци на оцелелите побързали да напуснат града под закрилата на нощта. Бягали самостоятелно и на групи, като със себе си носели чумата. Някои водели или носели тези от семейството си, които не могли да се движат сами. Помагали на жените, мъжете, родителите и децата да се измъкнат извън града, но бягството не би могло да спаси живота им. То само предотвратявало жестокото убийство. Обречените кой знае защо го смятали за изход от положението.

— Но това не е личната история на болестта ти — каза тихо докторът. — Искам да знам, какво е станало с тебе. Кога започна болестта? Какво би могло да бъде причината...

— Така, вие знаете ли нещо? — видът на Хелън беше безнадежден.

— Още не — призна си докторът. — Знам прекалено малко. Нямам достатъчно данни и се опитвам да събера повече.

Хелън разказа за себе си. Апатията било първият симптом — безразличие към околното. Те се опитала да не се поддава на чувството, но то се усилвало всеки ден. Все по-силно и по-бързо идвала умората. Но иначе не изпитвала никакви неприятни усещания — нито глад, нито жажда. Просто, да си спомни за нещо, трябвало да си напруга волята.

Посочените симптоми напълно съответствували на кислородно гладуване, което се появява в разрежена атмосфера. Но тук процесът бил безкрайно дълъг и разтегнат в продължение на седмици. Но краят бил същият.

— Аз се заразих още преди да избягаме от града, но не го знаех тогава. Сега знам, че ми остават няколко дни живот и да мога да правя и да мисля нещо, ми е необходимо да напругам всичките си сили. И в всеки ден става по-трудно. А после ще престана да опитвам...

Тя разказваше, а докторът гледеше как се въртят касетите на магнитофона.

— Но да се опиташ да ме убиеш, енергията ти стигна — забеляза той.

За оръжие на момичето служеше арбалет със стоманена пружина, която се натягаше с помоща на лост. За повече удобство имаше цев и приклад с ръкохватка. Така бе лесно да се прицелва.

— Кой монтира арбалета?

— Ким... Ким Уолпол — каза момичето след известно колебание.

— Следователно не си сама, или... другите от групата живи ли са?

Тя отново помълча преди да отговори:

— Ние разбрахме, че сами трудно ще издържим. Но да оцелеем няма никаква надежда. Ким е най-силен от всички. Той обтегна тетивата на арбалета. Той е от неговата колекция.

Келхъун започна да задава различни въпроси, външно несвързани помежду си. Момичето отговаряше. Те били единадесет души. Двама вече умрели. Трима са в кома. Те не можели да се хранят, нито да бъдат хранени и бавно умирали. Най-много сили имал Ким. Той се промъкнал в града и се върнал с оръжие. Станал лидер на групата, продължавал да бъде най-силен и, както смяташе Хелън, бил най-умният от всички тях.

Хората чакали смъртта, по пришълците завоеватели, като такива ги считали заселниците, не смятали да ги оставят на мира. От града тръгнали отряди ловци, които търсели още живите бегълци и ги убивали на място.

— Сигурно — равнодушно предположи девойката, — да изгорят телата и да унищожат заразата. Те не искат да чакат. Какъв ужас — трябва да защитаваш собственото си право на естествена смърт! Затова и стрелях по вас.

Тя замълча и си пое дълбоко въздух. Келхъун кимна с разбиране. Бегълците си помагаха един на друг с цел да избягнат насилствената смърт. Под закрилата на нощния мрак те се събираха на едно място и тези, които имаха още достатъчно сили, се грижиха за безпомощните. През деня се криеха в единични „дупки“ и така намаляваха до минимум риска да бъдат унищожени накуп. Ако откриеха един, то останалите биха избягнали безчестието на смъртта, достойна само за животни. Други мотиви за поведение вече не бяха останали. Кое то за Келхъун говореше за достойни традиции. Такива хора трябваше нещо да знаят за науката за вероятностното поведение, но я наричаха просто

„етика“. Тези, които ги убиваха, завоевателите, бяха явно хора от друг тип. И изглежда бяха дошли от друг свят.

Минутка — каза си Келхъун.

Той отиде при Мургатройд, който, катко му се стори, бе нещо затихнал и му провери пулса и честотата на дишане.

— Ще ти помогна да отидеш до мястото на срещата — каза той енергично. — „Колегата“ ми вече реагира на заразената кръв. Освен това искам да поговоря и с другите от вашата група.

Момичето едва се изправи на крака. Дори необходимостта, нещо да прави я изморяваше, но тя с мъжество, макар и бавно пое към хълма. Докторът прибра допотопното оръжие, натегна пружината, постави стрела на мястото и тръгна след нея. Малката колона се завършваше от тормала.

Четвърт час по-късно Хелън уморено се облегна на неголямо дърво. Трябваше да си почине, но се страхуваше да седне на тревата, защото щеше да и бъде прекалено трудно да се изправи отново.

— Аз ще те нося — заяви твърдо докторът. — Показвай ми пътя!

Той я взе на ръце и те продължиха. Девојката беше много лека, дори при стройната и фигура, тя би тежала доста повече, ако не беше болна. Като приложение към този товар трябва да се посочи и антикварното оръжие.

Тормалът не изоставаше от двамата си спътника, които се изкачиха на нисък хълм, спуснаха се в доста дълбок дол, провряха се през гъст храсталак и излязоха на някаква полянка. Тук се намираха няколко примитивни колиби — по-скоро навеси от клони с листа, оплетени на пръти. Те не бяха предназначени за постоянно жилище — кратковременно укритие за нещастници, които искаха спокойно да умрат на това място.

Но бе станало нещастие. Келхъун го разбра веднага, преди хелън. Под навесите имаше постели от листа. Върху тях имаше три трупа. Очевидно бяха тези, които не бяха успели да издържат обхваналата ги перманентна кома. Но имаше и отличие. Той бързо се обърна към момичето, преди тя да види нещо и каза:

— Не мърдай, лежи тихо и не се обръщай.

И тръгна към навесите да провери ужасното предположение. След миг го обхвана яростен бяс. Той обичаше професията си, смисълът на която бе борбата със смъртта. Случвало му се бе да губи

борбата с нея и той разбираше неизбежността на такива поражения, като всеки друг лекар. Но всеки друг медик би изпитал същото, при вида на хора, които биха могли да бъдат негови пациенти, а сега лежах с прерязани гърла.

Докторът покри мъртвите с клонки и се върна при момичето.

— Тук са били онези от града — каза той с хрипящ глас. — Убили са болните. Сигурно сега търсят останалите.

Мрачно се усмихна и тръгна да търси следи. На самият край на поляната откри дълбоки отпечатъци на подметки. Натисна с крак и видя, че неговият отпечатък е значително по-плитък. Следователно, тук бе минал човек, който тежеше значително повече от него. Значи, не е от групата на заболелите от тайнствената чума.

На отсрещната страна на поляната имаше подобни следи.

— Бил е сам — хладнокръвно определи Келхъун. — Значи не се бои. И защо? Градските администратори оръжие не притежават. И са толкова слаби, че не могат да се съпротивляват.

Хелън не прибледня, тя бе просто толкова бяла, че нямаше накъде да побледнява повече и само мълчаливо гледаше доктора, а той мрачно се взираше в небето.

— След час слънцето залязва. Ако нашествениците изгарят труповете на убитите, убиецът ще се върне обратно. Той е забелязал, че навесите са предвидени за повече хора. Непременно ще се върне.

— Чхи! — простена тормалът. Беше се изправил на задните си лапи и гледаше предните като чужди. Дишаше тежко.

Келхъун бързо го прегледа. Дишането бе бързо, сърцето биеше в същия ритъм, както при Хелън, температурата на тялото бе спаднала. Келхъун зашепна нежно:

— Ние с тебе често ще имаме такива неприятни изживявания, такава ни е професията. Но знай, на мен ми е по-тежко. Та ти не си извършвал с мен разни мръсни неща, а аз трябва да те рискувам...

— Чхи! — жално изписка животинчето и заизкривява муцунката си. Докторът внимателно го постави на постелката от зелени листа.

— Лежи спокойно! — заповяда човекът. — Не трябва да се преуморяваш.

Мургатройд записка след него, но остана да лежи, сякаш се бе уморил.

Келхъун постави Хелън на място, откъдето добре да вижда полянката, но сама да бъде добре прикрита. Той самият се скри на известно разстояние от нея. Той би могъл да тръгне да търси убиеца, но тогава болните щяха да останат без защита, а убиецът би могъл да запраши някъде надалеко, ако не смяташе днес да се връща. Освен това сега животът на Мургатройд бе по-важен от живота на всяко друго живо същество на Марис-3. От малкия тормал зависеше всичко.

Но Келхъун не беше доволен от себе си.

Наоколо беше тихо, ако не се смятат обикновените горски шумове. Понякога се донасяше мелодично изпискване, приличащо на свирня на флейта — по-късно докторът разбра, че източник бяха пълзящи същества, напомнящи на земни костенурки. С плътен басов глас дърдореха прелитащи дребосъци, които с доста усилие на възприятието би могъл да причисли към птиците. Чуруликаха странни животни приличащи на свине, макар и да бяха нещо съвсем различно. Слънцето Марис бавно се спускаше към закръгленото теме на близкия хълм. С приближаването на сумрака настъпваше предвечерната тишина.

Някъде отдалече се дочу шум — човек или дори повече от един се промъкваха през гъсталака и се приближаваха към поляната. Скоро се чуха няколко думи. От гората се измъкнаха измъчен момък, който с рамото си поддържаше съвсем отслабнал старец. Келхъун направи жест на Хелън да не се обажда и да мълчи. Старецът направо се строполи на тревата, а до него младежът задиша тежко, но продължаваше да стои изправен.

На поляната се появи втора двойка — мъж и жена. В слабата светлина на вечерната заря още можеше да се види какви са измъчени лицата им от болестта.

А от другата страна излезе пети човек, с тъмна брада и широки плещи — някога е бил силен мъж, но чумата бе сложила тежкия си печат на него.

Тези хора с труд се поздравиха. Те още не знаеха, че са станали с трима по-малко. Младият мъж с брадата събра сили и тръгна към колибките, където се криеше ужасната гледка на убитите им другари.

Мургатройд нещо изхихика.

Отново зашаваха клоните на гората, но този път шумно и агресивно. Някаква силна ръка огъна клоните настрана и с твърда

стъпка се появи на поляната висок мъж, як на вид и здрав цвят на лицето. Келхъун с усета си на професионалист, отбеляза, че пришълеца е малко пълен, принадлежи към онзи психосоматически тип хора, които не страдат от душевни мъки и щасливо живеят с днешния ден.

Докторът безшумно се изправи и тръгна към поляната. Непознатият стоеше с гръб към него и с насмешка разглеждаше жалките граждани, които приличаха повече на скелети.

— Върнахте се, а? — дружелюбно каза убиецът. — Юначаги, икономисахте ми доста време. Веднага свършвам с вас всичките.

С ленива увереност той се протегна към кобура на бедрото.

— Хвърли оръжието! — изрева зад гърба му Келхъун. — Веднага го хвърли!

Дебелакът се обърна рязко и видя насочения в гърдите му арбалет. В полумрака добре се виждаше що за оръжие е това. Но къде по-голямо значение имаше униформата на Медицинската Служба. И той с професионална бързина измъкна бластера от кобура.

Келхъун натисна спусъка и простреля със стрелата гърлото му. Когато дебелакът падна на земята, той беше мъртъв. За съжаление.

IV

„Статистически неопровержимо е, че всяко действие има определени последствия за извършилия го. И отново статистически ние признаваме, че последствията на акцията се стремят към повтаряне на общата картина на първоначалната акция. Например насилието с голяма вероятност предизвиква обратно насилие. По такъв начин извършилият постъпката рискува да бъде подложен на неблагоприятните случайни последствия на своята акция и даже във форма на насилие“.

„ВЕРОЯТНОСТ И
ПОВЕДЕНИЕТО НА
ЧОВЕКА“
ФИТЦДЖЕРАЛД

В определения участък на хълбока на Мургатройд, където бяха махнати нервите, докторът инжектира половин кубик кръв на Хелън, в която се съдържеше невидимият възбудител на епидемията. Понеже имунизацията бе направена направо във кръвта, ефектът бе значително по-силен отколкото при проникване на инфекцията през слизестите обвивки или стомашно-чревния тракт. В последния случай въобще не би имамо никакъв ефект — тормалите са крайно невъзприемчиви и организмът им мигновено би изработил антитета. А сега той се бе включил изцяло в тяхното изработване. На практика инкубационен период нямаше.

Животинчето, на което още три часа преди залеза бяха въвели култура на неизвестния вирус, почти веднага с започването на мрака започна бурно да реагира. Но само два часа по-късно то се изправи и

пронизително завика познатото „Чхи-чхи!“. Тормалът се събуди от тежкия сън в който бе изпаднал.

На полянката гореше весел огън, край който се бяха събрали изтощените граждани и приказваха с доктора.

— Нашествениците, а това са именно нашественици — казваше той, — трябва да притежават имунитет, иначе щяха да се страхуват да не се заразят. Градът е заразен, но те не се страхуват. После се опитаха да ме убият. Следователно, те знаят що за болест е това и единственото, което не им харесва, че тази болест не убива достатъчно бързо. И те бързат да й помогнат. Разумните същества не бива да се държат така.

Мургатройд завъртя глава. През време на съня му обстановката се бе променила съвършено.

— Значи, чумата не е естествена болест! Някой е планирал събитията от самото начало. За нещастие, човекът с бластера не може нищо да ни разкаже. Исках само да го рая, но арбалетът не е точно оръжие. В джобовете му няма нищо интересно освен ключ от кола, която се намира някъде наблизко.

Брадатият млад човек каза:

— Те не са от Детра, нашата планета. ние нямаме такава униформа. И копчетата им са други. Той е от друга планета.

Тормалът забеляза Келхъун и заскача към него. Като радостно пискаше, той прегърна краката на доктора. Скелетоподобните жертви на чумата с изумление гледаха животинчето.

— Запознайте се, това е Мургатройд — с облекчение произнесе Келхъун. — Той победи чумата. Сега ние ще ви излекуваме всички. Ех, да имаше повече светлина!

Той намери пулса на зверчето и после провери честотата на дишане. Тормалът излъчваше енергия и здраве — свойства присъщи на всички живи същества, но при него и неговите съплеменници, това достигаше до точката на гениалността. Човекът с умиление гледаше четирикракия си приятел.

— Отлично — каза той накрая. — Да продължим!

Той измъкна от огъня клонка, в която имаше сок, приличащ на каучуков и който пламтеше ярко и с трясък. Докторът подаде тази импровизирана факла на брадатия и сам тръгна отпред. А Мургатройд доволен от себе си завършваше шествието. Под незает навес Келхъун

разтвори чантата на полевата лаборатория и се наведе над зверчето. Това, което му стори не придивика болка. После се изправи и започна да разглежда на светлината червената течност в стъкления цилиндър на инструмента.

— Двадесет кубика — отбеляза със задоволство. — Извънредна мярка. В нормални условия не бих допуснал подобно нещо, но кой би твърдял, че сега сме в нормални условия?

— По мое мнение, ние сме обречени — каза момъкът. Инкубационния период продължава шест дни. Именно за толкова време заболяха лекарите от болницата.

Келхъун отвори едно от отделенията на експрес-лабораторията и в трепкащата оранжева светлина пробляснаха миниатюрни тръбички и пипетки. С безкрайна внимателност и предпазливост червената течност премина във филтрационната бъчвичка, като проби самозатварящата се пластмасова мембрана.

— Вие, изглежда сте учили медицина, щом разговаряте така...

— Бях кандидат... а сега съм само кандидат за труп — отвърна Ким.

— За последното се съмнявам. Ако имах достатъчно количество дестилирана вода... Така, сега да сложа антикоагуланта. — и добави капка течност към разтвора, след което разтръска епруветката. — Сега е ред на нещо свързващо... — капна от микроскопична ампула нещо и отново затръска. — Вие може би сте се досетили какво правя? Ако имах нормална лаборатория, ваксината би потекла като поток от колбата. Но...

— В града има такава лаборатория. Готвеха я за преселниците. Ние я бяхме снабдили със всичко необходимо. Когато започна това безумие, лекарите опитаха всичко възможно, можете да си го представите. Дори до култивиране на култури за мсеки отделен случай. Но не успяха да намерят носителя на тази чума, дори с електронен микроскоп. — той замълча. — Лекарите сами се заразиха и на мястото им се появиха други. Работеха, докато мозъкът им продължаваше да се подчинява.

Келхъун присви очи и разгледа съдържанието на стъклената епруветка в светлината на мигащия и пукащ факел от обикновен клон.

— Почти се свърза. Подозирам, че в някоя лаборатория добре са поработили да направят причинителя на чумата невидим за

инструментариума ни. Това никак не ми харесва!

Той отново направи очна инспекция на съдържанието на епруветката.

— Ако продължим да разсъждаваме логически, убийците трябва да се ръководят от същия човек, който е измислил всичко това, заедно с бактериите и чумата. Някой трябва да следи хода на замисленото — докторът направи кратка пауза и после продължи с леденостуден тон. — Аз не съм съдия, но като работник на Медицинската Служба трябва да предприема нужните мерки! Доколкото разбирам, вашите лекари не са открили нищо. Нали така?

— Нищо — въздъхна тъжно Ким. — Проверени бяха всички видове микроби на планетата. Взеха образци и от устната кухина и от чревната флора. Норма навсякъде! Нищо неизвестно не откриха.

— Възможно, това да е някаква мутация — предположи докторът и погледна как расте количеството на чистата виксина. — Ако не им се е удало да прехвърлят болестта от болен на здрав организъм...

— Изкуственото заразяване ставаше добре. Въвеждането на образци от опитни животни, чрез стомаха или кръвта, предизвикваше чума. Но ние не успяхме да открием самата бактерия!

Скоро се появиха дванадесет кубика чиста ваксина, която Келхъун изсмука със спринцовката си.

— Условията не са много стерилни — каза кисело, — но ще трябва да рискуваме. От цялата тази история на разстояние светлинна година вони на специална лаборатория, както от убийците в униформа, така и от имунитета им към чумата. Болестта е така измислена, че да доведе лекарите до пълна безпомощност.

— Пълна безпомощност — тъжно потвърди и Ким.

— Следователно — предположи докторът, — чистата култура не трябва да пренася болестта. Патогенният апарат липсва в чистата култура, когато се търси там. Аз поомня само един случай, когато Мургатройд е бил така болен като днес. Той наистина днес беше много болен. Онзи случай ще помня още дълго. Е, ще трябва добре да се поизпотим!

— Ако не бях обречен — мрачно каза Ким, — бих се заинтересувал, какъв е този случай.

— Понеже ще живеете — възрази докторът, — аз ще ви го разкажа. Два организма отделно са почти практически безвредни. Но

заедно изработват най-силни токсични вещества. Това се нарича синергична двойка. По-страшна е от фугасна бомба! И да се проследи връзката е адски трудно.

Той пресече поляната в обратна посока. Мургатройд подскочаше до него и почесваше с лапичката си обезболеното място на хълбока си.

— Ти си първа — кратко събщи Келхъун на Хелън. — Тази ваксина изработва антитела. Може да се появи треперене, но не е задължително. Подай ми ръката си, моля!

Тя запретна ръкав и се показа жалка и изтъняла ръка. Той инжектира ваксината, която заедно с разни клетки и още четиридесет необходими за нещо елементи, се бе надбягвала през последния час по вените и артериите на тормала. Кръвните телца бяха отделени с помощта на свързващото вещество и филтъра, а антикоагулантът, който предотвратява съсирването, бе трансформирал останалото. В течение на няколко минути миналабораторията бе направила ваксина не по-зле от цял промишлен комплекс. При по-добри условия докторът би успял да изолира телата на ваксината, да опрели структурата им и със синтезираната ваксина да спаси оцелелите досега жертви на епидемията. Но засега производство в масов мащаб не бе по силите му.

— Следващият! — нареди той. — Ким, обясни им, какво става тук.

И докторът бързо направи инжекцията, която, разчиташе на това въз основа на собсдтвения си опит, трябваше да победи непознатата чума, предизвикана от синергична двойка микроби. Дървените въглища горят бавно, течният кислород въобще не гори, а съединени заедно дават взривно вещество по-мощно от динамит. В медицината това означава, че две отделни безобидни субстанции заедно могат да осъществят ефекта на трета субстанция, но няколко пъти по-силно.

— Мисля, че утре ще бъдете по-добре — каза Келхъун, когато свърши със инжекциите. — Най-вероятно вие ще се излекувате напълно, само известно време ще чувствувате слабост и глад. Тогава ви съветвам да отидете още по-далеч от града и то задълго. Възможно е, да предстои ново заселване и транспортите с колонистите вече са на път, но те не идват от Детра-2. И се страхувам, че болни или здрави, ще си имате неприятности при контакт с тези нови „колонисти“, ако можем така да ги наречем.

Хората уморено и мълчаливо гледаха Келхъун. Те бяха особена група болни. Полумъртви от глад, те не показваха никакво страдание. Бяха се превърнали в тип хора, които продължават да поддържат нишката на човешката цивилизация, някакси по инерция, като ги кара да действуват по вътрешно убеждение и да правят това, което бяха длъжни да правят. И нека това да изглежда абсурдно. Защо всеки ден хората обречени на смърт трябва да се избиват? И да си помагат да умрат с достойнство? Това не е работа на интелекта, а на самоуважението. Келхъун ги гледаше със симпатия. Именно такива хора се захващат с неща по време на опасност. Тези, които трупат имане, предпочитат бягството, а несъзнателната, недоразвита част от населението се бунтува, мародерства и измисля още по-страшни неща.

Сега те спокойно и безразлично чакаха собствената си смърт.

— Това, което става на Марис, няма точен прецедент — обясни Келхъун. — Преди хиляда или повече години, във Франция живял един крал, който се опитал да унищожи болестта проказа, като заповядал да екзекутират всички болни от нея. Прокажените били просто един товар и пречели на другите хора — не могли да работят, не могли нормално да общуват, хранили се от милостиня. Умрелите прокажени били погребвани само от други прокажени. Изобщо те разваляли спокойният живот на другите хора. Но тук става нещо друго. Искат по друга причина да ви убият. И то незабавно!

Ким Уолпол предположи:

— Те искат да се избавят от трупове ни. Нещо като санитарна мярка.

— Глупости! — възкликна Келхъун. — Градът също е заразен. Тези хора не биха кацнали, ако не бяха сигурни, че болестта не ги заплашва.

Отвърна му тишина.

— Епидемията е следствие на планирано престъпление. Вие всички сте потърпевши и свидетели. От вас трябва да се освободят преди да пристигнат новите заселници, които не са от Детра.

— Колко е чудовищно! — изхриптя човекът с черната брада.

— Напълно съм съгласен с тази оценка — каза келхъун. — Но засега не съществува междузвездно правителство, както в миналото е нямало общопланетно правителство на Земята. И ако някой пиратски отнеме от законния притежател заселената планета, няма власт, което

да осъди и накаже престъпника. Единственият изход е война! Но кой ще се реши да започне звездна война? Ако нашествениците успеят да докарат свои заселници, всички шансове да удържат планетата за себе си, са на тяхна страна. — Той помълча за малко и добави с ирония: — Може, разбира се, да ги убедим, че не са прави.

Но за това дори не си струваше да помислят. Децата и диваците разбират идеята за справедливост само когато е насочена към тях. И макар земната цивилизация да се бе разпростряла до далечните звезди, голяма част от хората оставаха цивилизовани само в смисъл на уменията да ползуват оръдията на труда. Повечето от тях си оставаха деца или диваци в емоционалния и моралния живот. Този факт много влияеше на нещата свързани с предаване на информация и на инфекции.

— Вие трябва да се скриете — повтори мнението си докторът. Завинаги или не, ще зависи до известна степен от късмета ми. Трябва да отида до града. Нужно е да разреши важен проблем.

— В града ли? — иронично изрече Ким. — Те там са здрави и за развлечение ходят на лов за хора.

— С една епидемия е безполезно да се борим, ако не сме взели под контрол нейният источник. На кораба, с който са дошли завоевателите, трябва да има ръководител на акцията и отлична лаборатория — продължи да обяснява Келхъун. — Вие ще оздравеете, но не съм сигурен, че дадената синенергична двойка е единственият вариант, дори да е най-добрия. Може би те да имат като резерва втора чума, трета и т.н... Надявам се, че ме разбрахте?

Ким мълчаливо кимна.

— Вие сами не сте ли се заразили? Да не сте забравили да си направите имунизация?

— Инжектирайте ми половин кубик — помоли го Келхъун. — Мисля, че ще стигне.

Ким явно умееше да държи спринцовката, ако се съдеше по ловкостта с която проведе процедурата. После Келхъун помогна на оцелелите хора да се настанят под навесите от клони и листа, където в покой и неподвижност изработените от Мургатройд тела имаха повече шансове да произведат пълен ефект. Болните отпуснато мълчаха. Единствено възрастните жена и мъж вежливо пожелаха на доктора лека нощ.

Той намери удобно място и се настани на цялонощно дежурство. Мургатройд се излегна до него. Над полянката се възцари тишина.

Но тишината не беше в никакъв случай пълна. Нощта на Марис-3 бе изпълнена с леки звуци, а понякога и не съвсем леки. Донасяше се писукане, чирикане, от към хълмовете се чуваше глухо пуфтене, в низината нещо потряскваше, навярно стадо диви животни, реши Келхъун, извършва нощен преход.

Той размишляваше над няколко доста неприятни, но възможни варианти на развитие на следващите събития. Човекът убит от стрелата бе дошъл с кола. Той можеше да има със себе си спътник и този спътник да тръгне да го търси.

Оставаше проблемът и с чумата. Той се бе опитал по най-бърз начин да открие, коя синенергична комбинация в кръвта на човека би могла да дава този ефект, на прекратяване възприемането на кислорода. Дозите на индивидуалната отрова би трябвало да са минимални... Той би могъл да работи или като антивитамин, или като антиензим или...

До ушите му достигна шум на крачки. Ръката хвана бластера, на нямаше причина за тревога. Беше Ким, който с огромен труд се преместваше под навеса на Хелън. До доктора се донесе шепотът му:

— Как се чувствуваш?

— Не мога да заспя. Все си мисля... има ли някаква надежда?

Ким нищо не отговори.

— Ако ние оживеем... — с тъга каза Хелън и замълча.

Ким отново нищо не отговори.

Келхъун усети, че е време да си запуши ушите, но не биваше да го прави от съображения за сигурност, затова се изкашля и така издаде неволното си присъствие.

— Ти ли си, Келхъун?

— Да. Ако искате да разговаряте насаме, препоръчвам ви много тихо шепнене, аз съм на пост. И още нещо... Ако чумата е изкуствена, то трябва по някакъв начин да се появи. Спомняте ли си, дали месец или две седмици преди появата на първите симптоми сред работниците, да се е появявал, да е кацал друг кораб? Какъвто и да е, откъдето и да е?

— Нямахте никакви кораби — каза Ким. — Никакви.

Келхъун се намръщи. Поредицата изводи изглеждаше безупречна. По Хелън каза нещо тихо. Ким отговори и после продължи по-високо:

— Хелън ми напомни, че малко преди чумата, над града се пронесе странен гръм, май седмица или две преди епидемията. Всички се събудихме, целият град. Гръмотевиците се изместиха отвъд хоризонта и метеоролозите не успяха да обяснят, какво бе това.

Келхъун мълчаливо размишляваше. Мургатройд плътна се притисна до стопанина си. А той изведнъж щракна с пръсти.

— Ето, това било целият фокус! Отговори още нямам, но знам, какви въпроси да задавам. И къде да ги задавам.

Той се успокои и седна, животинчето заспа и само от страната на Хелън и Ким се донасяше тих шепот. Келхъун още един път разгледа проблема с възникването на чумата. Предизвикана е от двойка вируси. Доставянето им и разпиляването им е извършено с ракетен кораб, който има крила за летене в атмосферата на планетата. Той е извършил полет над града, разпилял е гранулите с културата на вирусите, които са се разтопили, изпарили и не са оставили никакви следи. Корабът е изчезнал...

И някой чака резултата от извършеното злодеяние!

Докторът изпита леденостудена злост. Така престъпниците щяха да паразитират за сметка на другите обитаеми Светове. Те биха могли да да завладеят всяка планета и никой да не им окаже съпротива — завладяната планета ще бъде безполезна за всички други, освен за самите завоеватели. И тя ще стане тяхно владение.

Събитията на Марис-3 изглеждат като проба на силата и след възможния успех от планетата-убиец ще започнат да се разпространяват отровни пипала!

И веднага възникват две проблеми. Първата — какво ще стане с хората, обикновени членове на тази цивилизация, която ще започне експанзия за сметка на унищожаването на други звездни колонии? Едва ли живота сред общество от убийци, ще бъде по-добър от съдбата на жертвите им. И втората...

— Полевите изпитания — хладнокръвно сложи чертата Келхъун, — те биха могли да извършат с цената на убийството на един обикновен сътрудник на Медицинската Служба. Но при мащабна акция това никак не е достатъчно... Не, това никак не ми харесва!

V

„В огромна степен естествените науки представляват осмислен резултат на извършени наблюдения. В областта на човешкото поведение има достатъчно наблюдение, но успехите в осмислянето им са незначителни. Например, човек, както и другите живи същества се подчинява на законите на екологическите системи. Но често се заблуждава, като счита, че тази система се състои от същества, като тя всъщност се състои от действията на тези същества. Част от системата не може да влияе на друга част без да изпита обратното въздействие. Затова е много глупаво — а заблуждението е удивително разпространено — да се смята обществото за пасивна система. Такъв индивид може да си въобрази, че му е позволено всичко, а в действителност реакцията е не по-малко енергична, отколкото причината и е насочена не по-малко точно. Освен това...“

**„ВЕРОЯТНОСТ И
ПОВЕДЕНИЕТО НА
ЧОВЕКА“**

ФИТЦДЖЕРАЛД

Само час след изгрева раницата на Келхъун се изпразни, повече храна в нея нямаше. Хората се събудиха и започнаха да изпитват страшен апетит. Дишането им се нормализира, пулсът не приличаше повече на удари на чук, а очите придобиха жив блясък. Но заедно с това те усетиха, че се намират в степен на краен глад. Мозъкът им сега получаваше необходимата доза кислород, обмяната на веществата

тръгна по утъпкания път и хората започнаха да умират от глад — в преносният смисъл на думата.

Докторът се превърна в готвач. Той намери близкия ручей и донесе вода, докато гладните смучеха таблетките гликоза и с настървени очи наблюдаваха действията му. Той свари бульон от концентрата — знаеше, че друга храна стомасите им не биха издържали, поне засега.

Гледаше ги, как ядат. Възрастната двойка правеше внимателни глътки и често се споглеждаха. Широкоплещестият чернобрад мъжага с труд се сдържаше да не изгълта на един дъх порцията си. Хелън загребваше с лъжицата си и подаваше на стареца, който още не можеше да се надигне. Ким ядеше и мрачно мълчеше.

Скоро бульонът оказа чудодейното се въздействие и пациентите се преобразиха. Беше късно утро.

Келхъун дръпна настрана Ким.

— През нощта приготвих още ваксина — каза му тихо. — Вие сигурно ще срещнете и други бегълци. Погрижи се да не я разпиляваш напразно. Аз ви бих прекалено големи дози. Мисля, че половин кубик стига за човек.

— А ти? — с тревога попита Ким.

Келхъун повдигна неопределено рамене.

— Ако се наложи, правата ми са огромни. Ние се сблъскахме с най-голямата досега опасност за галактическата култура. И аз съм длъжен веднага да се заема с този проблем.

— Те са цял кораб въоръжени убийци — хрипливо напомни Ким.

— Те не ме вълнуват особено — отговори докторът. — Трябва да се добера до човека в центъра на паяжината, който дърпа нишките. Той сигурно има под ръка и други варианти на вирусите. Ако операцията на Марис-3 е само изпитание на нов начин на завладяване на планети...

— Но те ще те убият!

— Така е — съгласи се Келхъун, — но на моя страна са повече благоприятни случайности, защото аз работя заедно с природата, а те против. И като работник на Медицинската служба съм длъжен да създам ефикасна карантина. Скоро тук ще долети поредния транспортен кораб. — тонът му бе спокоен и деловит.

Ким с изумление гледаше доктора.

— Ти искаш де ги спреш?

— Ще се опитам. Правилата на карантината са доста жестоки.

— Те ще те убият — повтори момъкът.

Келхъун се направи, че нищо не е чул.

— А сега, още нещо. Убиецът ви е намерил, като се е движил край ручея. Той е съобразил, че ще ви трябва вода. Открил е следите ви и по тях е стигнал до лагера. Така и вие ще откриете другите скиталци. Кажете им за опасността. И оръжие... Опитайте се да си набавите колкото се може повече съвременно оръжие. Аз ще ви оставя бластера.

— Струва ми се — процеди през зъби Ким, — че знам, как да си набавим оръжие. Следи по брега на ручея... Знам какво да направя!

— Прекрасно — съгласи се Келхъун. — Скоро организмите ви ще започнат сами да изработват антитела. При крайна необходимост вие можете да ги прехвърлите на болните — изгорете се с нажежен предмет по ръката и от мехурчетата вземете течността. На тези места се съсредоточават антителата. Не гарантирам, че този начин ще заработи, но често е помагал... — той направи пауза.

А Ким го запитва:

— А ти? Как можем да ти помогнем?

— Искам нещо да запитам... — той извади фотографията на града, направена от електронния телескоп на кораба. — Както спомена в града има лаборатория. Покажи ми къде се намира?

Уолпол обясни подробно и докторът остана доволен.

— Но с какво още бихме могли да ти помогнем — изригна яростно Ким. — Скоро ще бъдем отново силни и ще се сдобием с оръжие.

Келхъун се усмихна одобрително.

— Има начин. Ако забележите в града да се издига солиден облак дим и имате достатъчно въоръжени хора с коли, направете набег. Но бъдете внимателни и се крийте добре.

— Щом видим сигнала, веднага ще дойдем — мрачно каза Ким. Няма никакво значение, колко ще бъдем. Ние ще дойдем.

— Отлично — каза докторът и не поиска повече обяснения от тези гладни и още отпаднали хора.

Той преметна на гръб отслабналата си раница и безшумно се шмугна в гъстите храсталаци. Тръгна към ручея, където прозрачният леден извор бликаше от неизвестните дълбини и се задвижи по

течението му. Мургатройд бягаше до него и се стараеше да не си намокри крачетата, ужасно не обичаше да ги мокри и когато дърветата притиснаха пътешествениците към самия бряг той започна да хленчи. Келхъун го взе на рамото си. Животинчето се вкопчи с нокти към якето и доволно замърка — обожаваше да седи на рамо или да го носят на ръце.

Изминаха две мили и се оказаха пред ново поле, засадено с огромни хибриди на цвекло и докторът започна да се наслаждава на прекрасното зрелище на синьобелите цветове. Те принадлежаха към семейството на беладоновите, които още се употребяват в медицината. Но когато изкопа един образец, откри, че това са грудкови растения. Но плодът още не беше узрял, макар и да достигаше шест дюйма дължина. Мургатройд отказа да го докосне.

Келхъун печално размишляваше над ограничеността на чисто специализираната подготовка, когато нивата се свърши. Започнаше автострадата. Съвсем нова и като всичко останало на планетата предизвикваше угнетяващо впечатление. Хората за които бе построена, така и не бяха се появили. Но сега той повече се интересуваше от колата, която видя до мостчето над ручея.

Ключът, който бе взел от мъртвия убиец, влезе в ключалката. Докторът се вмъкна в колата и повика тормала да се настани до него.

— Такива типове, като убития от мен престъпник — каза Келхъун, — не са от кой знае какво значение. Те са само мускулите. Те са изпълнителите на заповедите. Обичат да убиват беззащитни хора и да грабят, но тук няма с какво да се обогатят и затова започват да скучаят. Най ме безпокои човекът, който е измислил чумата и е завъртял убийствения механизъм на плана. От него очаквам маса неприятности.

Колата се насочи към града.

До там имаше цели двадесет мили, но не срещнаха нито една кола. Скоро се показа панорамата и докторът внимателно се вгледа в разкрилата се картина. Градът се оказа прекрасен. Петдесет поколения архитекти на множество планети си бяха играли с бетона, камъните, стъклото и стоманата, напипвайки формулите на съвършенството. И тук се бяха приближили до това съвършенство. Издигаха се белоснежни кули, а по-ниските здания се гушеха като пиленца в гнезда от зеленина. По въздуха почти плаваха разнообразни естакади,

грациозно се извиваха автострадите, пустееха овални и правоъгълни площадки за кацане и паркиране. Навсякъде цареше пълна тишина и неподвижност.

Само решетката за кацане на космически кораби смущаваше хармонията. Грамадата от мощни стоманени тръби се издигаше на половин миля височина. Омотаваше ги паяжина от медни проводници. Вътре в решетката се виждаше корабът на престъпниците.

— Човекът, който ми трябва, изглежда е вътре — произнесе Келхъун. — Вътрешният и външният люкове са затворени, защитен е от шестдюймова броня от берилиева стомана. Трудно може да се пробие такава черупка. И му стана неприятно. Интелектуалът винаги се чувства не на място в компанията на тъпи убийци. Проблемът се състои в това, да бъде измъкнат навън или да бъде поканен на гости вътре. Изобщо трудна работа.

— Чхи! — със съмнение се изказа и тормалът.

— Но ние с теб ще се справим — окуражи го докторът. — Нали?

Той нареди снимките. Ким добре му обясни къде да се насочи. Той познаваше дори скритите от страничния наблюдател служебни магистрали и преходи.

— Нашите приятели, престъпниците, едва ли ще изпаднат до там да ползват служебните пътища — поясни докторът на Мургатройд. — Те се смятат за аристократи, покорители, въпреки че единствената работа на която са способни е убийството. Интересно, що за свиня управлява планетата откъдето са дошли?

Преди да поеме с трофейната кола към града, прибра снимките. Малко преди да пресече градската граница, той се отклони от магистралата. Страничните улици са били предназначени за доставка на продукти от фермите и функциите им са чисто обслужващи, затова платното бързо се гмурна в някакъв тунел, който минаваше под парковете и навлезе в обслужващото пространство на града. Често се издигаше на повърхността и тогава се редяха прости и неукрасени врати, зад които се намираха местата за събиране на смет, след обработката им, трябваше да ги използват за торене на нивите. Въобще, градът бе добре планиран.

Карайки колата си по празната улица-тунел, той само един път забеляза друга кола, високо горе, на висящ мост тип паяжина, между

две кули. Сигурно никой от пътниците в него не бе наблюдавал сивите невзрачни нишки на служебните магистрали долу.

Операцията „Проникване в града“ се оказа проста и лесна. Келхъун спря до високо здание и се скри под защитата на балкона навес. Излезе от машината, отвори вратата и влезе в огромната пещера на покрития паркинг. Той бе в самия център на града и още никой не забеляза появата му. Беше около три часа и дори малко отгоре.

Докторът се изкачи по нова-новеничка стълба и се оказа в хола. По стените имаше различни фигури, които непрекъснато се сменяха с неговото движение напред. Множество асансьори предлагаха услугите си, но той дори не се опита да ги използва. А тръгна заедно с животинчето нагоре по спиралата на аварийната стълба, издигната в случай, че се случи някаква авария с асансьорите. Изкачваха се нагоре и Келхъун броеше етажите.

На петия етаж имаше следи от скорошно пребиваване на хора. Другите етажи бяха покрити с дебел слой прах. Тук именно се намираше лабораторията, където обречените лекари се бяха опитали да открият причината на чумата и да намерят лекарство против нея. Виждаха се епруветки със засъхнали култури, преобърнатата маса, навярно е станало по време на обиска, когато нападателите са търсили случайно оцелелите жители на града.

Той откри склада. И Мургатройд с блеснали очи се наслаждаваше на Келхъун, който се зарови по лавиците...

Накрая, с мъка на сърцето, той подбра подходящи препарати: декстретил и полисулфат. Първият — вреден и запалителен. Вторият — с максимално допустима доза на приемане и с наименованията на неутрализиращите средства. Келхъун отдели необходимите му шишенца. Мургатройд протегна лапичка — и аз искам да нося, щом ти си натоварен.

Те слязоха обратно по спиралите. Вън започваше залезът. Келхъун отново започна търсене на долния етаж и скоро откри това, което му бе нужно — вихров пистолет, стрелящ с пръстенчета боя на прах. Диаметърът на нанесените покрития можеше да варира от няколко дюйма до три фута. Той изми уреда по най-старателния начин и накрая напълни резервуара с декстретил. Празните шишета скри подалеч от местата на които би погледнал случаен посетител.

— С този фокус — заяви той и повдигна пистолета, — успели да обезвредят един ненормален, който носил в джоба си бомба, като защита от въображаема опасност. А бомбата би могла да унищожи всичко в радиус четвърт миля.

Той се потупа по джобовете.

— И така, тръгваме на лов! Е, пулверизатор и муниции от поолисулфат не е нещо ефектно, нали? Но с бластер нищо не бихме постигнали.

Той погледна през прозореца нощното небе. Мракът бе почти пълен. Доволен, излезе навън и внимателно затвори след себе си вратата. Като се съветваше с фотографиите, докторът започна да търси пътя към решетката за кацане. Там трябваше да се намира щабът на завоевателите.

Беше съвсем тъмно, когато започна да изкачва по служебната стълба на друго здание, където проникна през мазето. Това бе централната станция за връзки в града. Тук трябваше нашествениците да съсредоточат управлението на операциите по унищожаване на остатъците от населението на Марис-3. Разпределителният пулт показваше в кои квартири работят телефоните. Убийците засичали адреса и изпращали натам двама души. Дори през първата нощ на изстреблението в града могли да останат само единици, които и понятие си нямали, какво става. И на смъртоносния пост някой е трябвало да остане, в случай, че умирац повика познати и да се утеши преди кончината си с близък жив глас.

Край пулта наистина имаше дежурен. С приготвен пулверизатор Келхъун тръгна напред. Мургатройд го следваше напълно безшумно. До самата врата докторът провери за последен път необикновеното си оръжие и решително влезе в стаята.

На стол пред пулта дремеше някакъв човек, който при лекото изкърцване на вратата се размърда, прозина, протегна и накрая се извърна на другата страна.

Пулверизаторът изхвърли пръстените раздробено лекарство на прах. Декстрилът е средство за упойка, открито преди двеста години и до сега ненадминато по действие. Първото му достойнство — дори минимални количества във въздуха карат дихателните мускули да се свиват трескаво и в дробовете да навлиза допълнително количество

въздух. Второ — подобно на древният етилхлорид, — бе най-силното и бързодействащо упоително средство от всички познати.

Човекът до пулта видя влезлия. миризмата на декстрила докосна ноздрите му и той шумно загълта въздух.

И падна в безсъзнание.

Келхъун търпеливо изчака декстрила да се разсее достатъчно. Парите на това вещество имат интересно свойство — при стайна температура те бързо се издигат нагоре, защото са по-леки от въздуха. Щом пътя се освободи, докторът се наведе над престъпника и приготви спринцовката с полисулфат, но само го докосна с иглата. После се обърна и напусна стаята. Мургатройд тържествено маршируваше след него.

— Между нас казано, колеги — заговори в коридора Келхъун, — не би трябвало да правя това. Но се налага към нормалните процедури да прилагам и психологическо въздействие. В случай, че не го намерят там на поста, ще започнат да го търсят и първо ще проверат в пункта за свръзка.

— Чхи! — деловито се съгласи тормалът.

— Не-е, той няма да умре. Такъв номер няма да ни изиграе.

Вън нощта бе в разгара си. На небето сияеха ярки звезди, а улиците и булевардите съвсем тъмни. Мургатройд, който ненавиждаше мрака, протегна пухената си лапка и се хвана за ръката на човека и така придоби повече увереност.

Докторът вървеше мълчаливо, а крачките на тормалчето бяха съвършено безшумни. Градът, в който никога не бяха живели хора, предизвикваше ужасно усещане. Спящите градове притежават нещо призрачно, като друг свят, дори улиците им да са осветени. В тях има нещо безумно, приличат на мъртво тяло, което никога не е получило душа и сега чакат нещо страшно и демонично, което ще влезе в тях и ще им даде видимост на живот.

Завоевателите, изглежда, също усещаха неприятната атмосфера на опасност. И скоро се появи доказателство за това. Разнесоха се пияни гласове и Келхъун внимателно се насочи към источника на шума. Това се оказа единственото осветено прозорче на първия етаж на дълга къща, разположена на тясна улица. Почти плътно до нея към ивицата небе, изглеждаща безкрайно далеч, се издигаха небостъргачите. Мъртвата и изпълнена с безмълвни еха тишина бе по-

оглушителна и от най-силния гръм. Струваше му се, че тъпанчетата ще се пропукат.

Ярката светлината в тясната стая създаваше илюзията на весел живот. Пияна компания весело пееше непозната песен. От всички страни ги обкръжаваше неподвижност и тишина, затова те разпалваха забавата си с безброй бутилки спиртни питиета, и ако те бяха достатъчно силни и крясъците бяха силни. Но този шум биеше заедно с жалката светла нишка в мрачното нощно мълчание на града. Вън, където Мургатройд и Келхъун бяха замряли, звуците на пияните гласове достигаха с отенък на някаква ирония.

— Тези негодници могат да ни послужат добре — произнесе студено докторът, — но са прекалено много.

И заедно с Мургатройд продължи нататък. Бе паправил справка с местните съзвездия и знаеше, че сега се движи към решетката за кацане. Нещата протичаха, както ги бе замислил. Засега! Бе приспал дежурния на пулта. После му инжектира полифосфат. Тази комбинация напомняше съчетанието на магнезиев сулфат и етер, която се прилагаше още преди столетия. Амнезията предизвикана от полифосфат и декстрил е устойчива, макар и леко може да се прекъсне, и продължава понякога с дни. Този вид упойка и най-безопасна в сравнение с другите.

Келхъун бе направил обратното. Първо бе отнел съзнанието на престъпника с декстрила, после му въведе доза полисулфат за три дни и го остави да лежи на пода. Когато дружките му го открият, те доста ще се объркат и уплашат. Те никога няма да заподозрят, че комата е резултат на вражески набег. Те ще сметнат, че той се е заразил от чумата, понеже комата е последния стадий на болестта, с която те самите бяха изпълнили планетата. И ще се изплашат, защото са смятали, че са напълно имунизирани. Те ще се паникьосат и ще зачакат скорошната си смърт. И ако се появят и други жертви, ефектът ще се усили многократно и ще се превърне в пълна дезорганизация на нашествениците.

Зад гърба му, в тъмнината на уличния каньон с едничкото светещо прозорче, се хлопна врата. Някой излезе навън, последва го втори, а накрая се появи и трети. Те се клатеха несигурно и тананикаха с пияни гласове, тъпи като пияните им крачки. Ехото прогони мъртвата

тишина между високите стени и ефектът сякаш пристигаше от другия свят.

Келхъун се скри в отвора на най-близката врата. Той чакаше с вдигнат пистолет-пулверизатор. Когато тримата се оказаха срещу него, той видя, че се държат за ръце, във верига и така увеличават устойчивостта на пияната си компания при непривичното им придвижване пеша. Един от пияните ревеше куплети с нецензурно съдържание, а останалите му пригласяха. После някой от тях обидено запротестира и се спря. И заедно с него се спряха и останалите. Започна объркан спор на несигурна опора. Келхъун повдигна тъпото чело на пистолета и натисна лостчето на спусъка. Невидимите пръстенообразни облаци декстрилови пари се понесоха към пияната тройка. Раздаде се общо въздъхване и после безжизнените им тела с глухо тупване се простряха на паважа.

Докторът, без да губи време извърши останалата част от операцията.

Скоро един от пиратите лежеше в кома и отлично имитираше крайното състояние на боледуващите. Като праметна на рамо тялото на втория Келхъун заедно с Мургатройд побърза да се отдалечи към решетката за кацане. Третият престъпник, разсъблечен до долно бельо, чакаше да го открият след ден или два на друго място.

VI

„Свършено неправилно е да се нарича «играч» човека използващ вероятностните таблици. за да залага с цел най-благоприятен процент възвращаемост. Още по-неправилно е да се нарича измамник. Той, в точния смисъл на думата, въобще не е играч.

Истински играч се явява само този, който рискува, без да се съобразява със съотношението на вероятността печалба-загуба, който се осланя единствено на интуицията си, ползувайки здравите си размишления, но не взимайки под внимание законите на вероятностите. Той пренебрегва факта, че резултатът на всяка постъпка зависи от случайността. Погледнато от тази страна, престъпникът е истински играч. Той винаги смята, че случаят няма да му попречи да осъществи замисленото. Засега не притежаваме статистически анализ на престъпленията, на които би се решил човек със средна благоразумност. Ефектът на чистата случайност може да бъде просто зашеметяващ...“

**„ВЕРОЯТНОСТ И
ПОВЕДЕНИЕТО НА
ЧОВЕКА“
ФИТЦДЖЕРАЛД**

Нощните звуци на океана от живот на Марис-3 обкръжаваха мълчаливия остров на града, където улици и здания тънеха в безмълвие. Само откритата към небето и непритисната в клещите на

изкуственото природа извън градежите, пееше обичайния си химн към звездите.

Келхъун намери подходящо място и започна да чака. До него помръдваше Мургатройд и едва се виждаха очертанията на безчувственото тяло на пирата. Не знаеше колко време ще трябва да престои така. Но беше сигурен, появяването на симптомите на чумата у човек, който не бива да боледува, ще даде необходимите резултати. И дежурният от пулта за връзка ще бъде пренесен именно на борда на кораба, където изглежда се намираше лабораторията и този, който я бе измислил.

Затова докторът търпеливо чакаше. И с готовия пират в състояние на имитирана кома, се бе притаил в сянката от решетките за кацане. Тормалчето се притискаше към стопанина си. Тези животинчета нормално са активни през деня, а тъмнината ги потиска. И ако наблизко не беше Келхъун, Мургатройд започваше да хленчи.

Над главите им бяха надвиснали просветващите арки на металната конструкция. Диспечерското здание се бе опнало на половин миля и се намираше съвсем близо до направената засада. Очите на Келхъун бързо свикнаха с тъмнината и сега виждаше петната слабо сияние, което се предизвикваше от прозорците на обратната страна. А на стотина метра стоеше големият кълбообразен кораб на престъпниците.

Освен непрекъснатия хор на нощните насекоми, огласящи небето с обичайната си серенада, нищо друго не се чуваше. Келхъун с наслада се вслушваше в ниските, басови и ритмични звуци, сякаш от орган. Сменяха ги трели, прозрачни като течаща бистра планинска вода. Интересно, кой ги издаваше — звяр, птица или гущерообразно?

Да се чака така бе лесно. Всичко, което ставаше на планетата бе на практика ясно. Парчетата мозайка заеха местата си. С малко въображение, той добре знаеше, не само това, което бе станало тук, но и което след време ще се извърши на други места, ако операцията се окаже успешна.

В космоса, дори престъпленията имат преди всичко потребителски характер. И законите на природата се нарушават с цел да се извърши замисленото престъпление. Например, звездолет с крила. В космоса такива приспособления не са нужни никому. Но ако

на някой е нужно тайно да влезе в атмосферата на нищо не подозираща планета...

Такъв кораб спокойно може да разпръсне над повърхността замразени капсули, които вятърът ще разнесе на хиляди мили разстояние, а височината е така подбрана, че зоната на заразяване да бъде максимална. И тогава почвата растенията, въздуха и зданията ще пъкат от невидимите възбудители на болестта. И епидемията ще започне.

Така човек нарушава природните закони. Той е създал чумата, съставил е плана на епидемията, в безоблачното небе веднъж преминал гръм и хората започнали да умират. После пристига отрядът бандити да провери хода на операцията. Сега те чакат да пристигнат новите заселници и да заемат отнетата от законните и собственици планета. Ако дойде кораб от Детра, завоевателите няма да отстъпят заграбената плячка. А и за тях ще бъде безполезна, защото кацнат ли детрианците, ще започнат да измират. Само хора от планетата, която е родина на нашествениците биха могли да се възползват. И затова на някого планът се е видял сигурен.

Келхъун се намръщи от болка и заскърца със зъби. Организаторите на това престъпление биха отишли и по-нататък...

В тъмнината на градската нощ припламна движещо се огънче. Докторът се стресна. Това бяха фарове на кола, която се носеше по шосето. Те изчезнаха закрити от високо здание и отново се появиха. Светлината се приближаваше и накрая удари право в лицето. Машината прошушна нещо на почвата около решетката и се спря пред зданието с пулта и трансформаторите. Фаровете останаха включени. От купето изкочиха няколко души и се спуснаха към вратата на зданието. Гласовете не им се чуваха. След известно време групата се изсипа обратно и наобиколи колата. Само секунда и тя се понесе към кораба.

Спряха на сто метра от засадата на Келхъун. Фаровете караха огромния сребъран мехур на корпуса да искри. Един глас от машината се провикна:

— Отваряйте! Отваряйте де! Нещо лошо се случи! Наш човек е болен. Прилича на чумата!

Никакви признаци, че са го чули. Друг мъж изкочи от колата и заудря с юмруци по люка. Из външния високоговорител се изсипа

въпрос:

— Какво става? Какъв е този шум?

Отговори му хор на объркани гласове, но рязко го прекъснаха и започнаха да се чуват поредица заповеди, които Келхъун бе предвидил с абсолютна точност.

— Глупости! Внесете болния вътре!

Люкът се отвори шумно с грухо поскърцване, като едновременно се образува отвора и започна да се охормя стълбата. Хората измъкнаха неподвижното тяло на другаря си от колата и почти влечейки го изчезнаха във вътрешността на кораба.

Но скоро излязоха навън. Един направо трепереше от страх. А ръмжащ глас произнесе свирепост:

— Нужно му било време да разбере, казва! НЕ МОЖЕ ДА Е ЧУМА! Нали сме ваксинирани! Това е просто припадък или нещо подобно. Стига паника! Още не сме умрели. Вървете по местата си и се заемете със задълженията си! За всеки случай ще извърша обща проверка.

Келхъун със задоволство изслуша този разговор. Вътрешният люк се затвори, но външният остана спуснат. Стълбата бе до самата почва. Колата, като се задържа за миг до диспечерското здание и свали няколко пътника, с най-голямата бързина на която бе способна през нощта, изчезна в същата посока откъдето се бе появила.

— Това бе първата лястовичка, която обработихме — обясни сухо Келхъун на Мургатройд. — Впечатлението е неблагоприятно. Но още се надяват, че е просто случайност. Да видим, какво ще последва. Шефът им се кани да извърши проверка. Скоро ще открие нещо наистина вълнуващо.

— Чхи! Чхи! — записка с тъничкия си гласец тормалът.

Отново настана продължително спокойствие и тишина, ако не се смята нощното пеене отвъд чертата на града. Но сега се чуваше и нещо ново — басовити удари като от барабани.

Измина половин час и край зданието за контрол се появи светлина. Отвориха се невидими врати. Минута по-късно фаровете се плъзнаха по шосето.

— Аха! — изпита задоволство Келхъун. — Намерили са типа на паважа. Възможно е да са докладвали и за другите двама, които са

изчезнали. Единият от тях е до теб, скъпи Мургатройд. Сега ще изпитат нещо по-силно от простото безпокойство.

Колата пресече кръга на решетката за кацане и спря с рязко скърцане на спирачките. Вече ги чакаха тъмни фигури. Няколко мига и хората излязоха от купето. Ръмжащият глас изпя дрезгаво:

— Още един! Сега ще го внесем!

Гласът от говорителя каза, но не така уверено:

— Добре, но първият няма чума. Обмяната на веществата протича нормално. Просто е изгубил съзнание!

— Но ние намерихме и друг! И с него е станало същото!

Тъмните силуети завлякоха тялото по стълбата и част от тях след известно време се върнаха обратно.

— Той не успя да върне в съзнание първия — каза някой нерешително. — Това не ми харесва.

— Но той каза, че това не било чума?

— Щом го е казал, значи е така! — добави глас на човек, който бе свикнал да му се подчиняват. — Той най-добре знае. Нали сам е измислил тази чума.

Келхъун се поусмихна едва-едва в сянката на гигантската подпора и си каза: „Аха!“

— Но... слушай — заговори отново изплашеният. — Тук в града имаше лекари, когато кацнахме. Ами ако някой от тях е избягал и се е спасил и е измислил някакъв микроб... и сега си отъмщава...

Решителният глас прекъсна съмняващия се. Хората заговориха вкупом, като се прекъсваха един друг и нищо не можеше да се разбере. Престъпниците явно бяха загубили покой и самоувереност. И се бяха изплашили. На тях не би им минало през главата, че някой може да води биовойна против тях, ако сам не е участник в такава. Те не се бояха от микробите, докато работата бе в тяхна полза и загиваха хора от другата страна. Но сега изглежда някой бе обърнал против тях собственото им оръжие и имунитета против чумата не бе повече гарантиран. И на някои започнаха да треперят картинките.

Колата зафуча към контролния пункт, където заседна за дълго. Започна горещ спор и възбудените гласове се донасяха до Келхъун независимо от голямото разстояние. После машината си тръгна.

Келхъун изчака двадесет минути, които му се сториха прекалено дълги. Наведе се над човека, който бяха донесли със себе си. От

третият бандит докторът бе смъкнал униформата. Сега бе облечен с нея. Неподвижното тяло се оказа на рамото на доктора.

— Сега ще опитаме да получим покана да се качим на борда на кораба и в лабораторията му. Да вървим, Мургатройд!

Той се запъти към неподвижното и мълчаливо сребристо кълбо, което скоро надвисна над главата му. Външният люк още беше спуснат във вид на стълба. Подметките му затропаха по металната плоча. Влезе в шлюзовата камера и заудря по вътрешния люк.

— Още един! — завика с пълно гърло. — Също е в безсъзнание, като другите. Какво да правя с него?

Вътре в шлюза би трябвало също да има микрофони, подобни на тези вън, но оттук няма да го чуят в диспечерската сграда. Келхъун се постара да придаде на гласа си достатъчно паника и недоумение:

— Това е третия който намерихме в безсъзнание! Какво да правя?

— Изчакай! — металният глас бе изпълнен с недоволство.

Трябваше да чака. Зад вътрешния люк се чуха стъпки, той се отвори и някакъв глас произнесе:

— Вмъквай го вътре!

Човекът, който му отвори се обърна с гръб към него и закрачи по коридора във вътрешността на кораба. Келхъун го последва, а Мургатройд ситнеше плахо зад тях. Люкът щракна и се затвори. Човекът в бяла манта крачеше напред. Той бе нисък и куцаше слабо. Едва ли можеше да се каже, че изглежда добре.

Келхъун прикриваше с тялото на бандита пистолета-пулверизатор и внимателно се заслушваше — няма ли да се чуят стъпки или друг страничен звук? Няма ли на борда друг човек? Очевидно, тук няма дори лаборант, ако се съди по началника на тази чудовищна операция. Въпреки че досега бе видял само гърба му.

Този слабичък и прегърбен човечец в бял халат бе отделено особено място в социалната система и си имаше собствена социална екологическа ниша. Намират се хора, които стават личности заради физическата си недъгавост. Прекалено много мъже и жени се стараят само да имат привлекателен вид. И завинаги си остават никакви. А някои с уродлива външност мъжествено приемат нещата такива, каквито са и стават хора. Но част от тях започва да се бунтува.

Сега, знаейки, че този човек бе използвал таланта си и изгубил неизброими часове уморителен и усърден труд, да изготви ново и чудовищно оръжие за изстребление, Келхъун можеше почти точно да опише жизнения му път. Той бе урод и обект на насмешки. И ненавиждаше тези, които му се присмиваха. Въображението му бе градило грандиозни фантазии за световно господство, където ще накаже всички, които мразеше. И в замисъла за мъст бе вложил цялата си бясна енергия. Той си бе изработил поразителна издръжливост и сила на волята, с които бе издигал план след план, интрига след интрига, крачка по крачка се бе приближавал към целта...

Келхъун познаваше няколко души с подобна съдба. Но те бяха тръгнали по друг път. Един от най-ценните работници в щаба на Службата имаше, меко казано, не съвсем обикновена външност. Но пет минути разговор с него и вие нямаше дори да си спомняте за това. И още президента на планета в съзвездието Лебед, учителят от Алфата на Кита, музиканта от... Можеше да си спомни още много такива хора. Но този прегърбен дребосък бе тръгнал по друг път, противоположен на мъжеството в природата. Избрал бе ненавистта и поражението в случая бе неотвратимо.

Те влязоха в лабораторията. Мургатройд се съживи — обстановката му бе позната: ярка светлина и блясъка на покритите с хром прибори и инструменти. Дори миризмата бе приятна и напомняща за дома. Той весело изрече:

— Чхи! Чхи!

Джуджето трепна и мигновено се обърна. Тъмните и блестящи очи се разтвориха широко. Келхъун даде възможност на безчувствения бандит да се плъзне от рамото му на пода, като се погрижи той да не се удари зле. Под униформата се показва якето на Медицинската Служба — Онзи в безсъзнанието бе закачил и дръпнал ципа.

— Моля за извинение — вежливо каза Келхъун, — но трябва да ви арестувам. Вие се обвинявате в нарушение на основните принципи на общественото здраве. Вие сте създали и разпространили епидемия с летален характер.

Дребосъкът се стрелна надясно и сграбчи нещо от масата. После се хвърли към доктора и се опита да го намуши с единственото оръжие, което се оказа под ръка.

Келхъун натисна спуська на пулверизатора, който вместо с боя бе зареден с декстретилова упойваща смес.

VII

„Всички наши мотиви и достижения са субективни. Ние живеем в границата на черепната си кутия. Но човек може да направи нещо, което иска и после с удоволствие да съзерцава резултата. Това удоволствие е субективно, но пряко се отнася с действителността и обективния космос край индивида. Също така типа на мотивацията и получаването на удоволствието са свръхсубективни, което е важен момент в поведението на човека. Много хора получават удоволствие от самосъзерцаването при определен контекст на обстоятелствата. Такива хора намират удовлетворение в трагическия жест, щедростта, мъдростта, значителността. Обективните резултати на такава представа рядко се взимат под внимание. Много често личността, омагьосана от съзерцанието на великолепието на собствената си драма на поведение е донасяла велики страдания. Защото тази личност и в мислите си, не е имала последствия на постъпките си и за още някой...“

**„ВЕРОЯТНОСТ И
ПОВЕДЕНИЕТО НА
ЧОВЕКА“**

ФИТЦДЖЕРАЛД

Келхъун върза човечето с накъсани ивици от куртката на престъпника. Тази процедура бе извършена с особено старание. Първо

върза пленника си към стола, после го обви в пашкул, достатъчно сигурен и едва тогава се зае с оглеждане на лабораторията.

Мургатройд се бе изправил на задните си лапки и имитираше движенията на доктора. В голямата си част оборудването му бе добре познато: чашки на Петри, предметни стъкла, оптически и електронни микроскопи, автоклави, облъчватели, инструменти за микроанализ, термостати, в които културата можеше да се подлага на стотици видове температурни режими.

А тормалът се чувствуваше като у дома си.

Скоро Келхъун чу тих стон. Той се обърна и отиде при пленника.

— Здравейте — вежливо приветствува стопанина на лабораторията. — Вашата работа много ме интелесува. Между другото аз съм представител на Медицинската Служба. Тук дойдох за обикновена проверка и някой се опита да ме унищожи. На негово място бих разрешил да кацна, а после да ме застрелят с бластер. Но би било прекалено прозаично, нали?

В доктора се бяха впили малки черни очи. Изражението им се изменяше всяка секунда. Ту се изпълваха с ярост, близка до безумието, ту се оказваха хитри и проникателни. И често изказваха почти животински страх.

— Сигурно — каза разсеяно Келхъун, — сега няма особен смисъл да приказвам с вас. Още не сте успели да се успокоите и да прецените обстановката. Аз съм вътре в кораба и никой не може да ми попречи. Трима от вашата... рота касапи са извън строя за няколко дни... О, от свръх доза полисулфат — обясни той. — Това бе така просто, че аз бях убеден, че няма да се сетите. Аз ги „изключих“ с едничката цел да вляза вътре в кораба.

Пленникът, който приличаше на мумия, изломоти нещо нечленоразделно. Изглежда заскърца със зъби от бяс. После в гърлото му нещо забълбука и яростта излезе от контрол.

— Признавам, шокът е силен — определи Келхъун. — Но в известна степен се преструвате. Аз сега ще ви оставя сам, малко да се съвземете. Нужна ми е повече информация. Мисля, че вие ще предпочетете преговорите... при вашето положение... Но сам ще прецените.

Той напусна лабораторията. Към завързания престъпник чувствуваше само отвращение. Знаеше, че той е получил силен шок —

да бъде хванат така лесно и да не може да се освободи. Но част от този шок, бясната ярост бе така силна, че имаше опасност да премине в лудост. Келхъун хладнокръвно оцени положението и стигна до извода, че човак приел подобно предприятие и проживял такъв живот, а предположението му бе изградено в пълно съответствие с фактите, в буквалния смисъл на думите, може да изгуби ума си. Затова предпочете да напусне лабораторията и да не дразни повече пленника си.

Обиколи всички помещения на кораба, определи типа му, мястото, където е бил построен, състави в ума си план за превръщането му в безполезна черупка, която да не може да се вдигне в пространството и се върна в лабораторията.

Пленникът изтощено пуфтеше. На някои места ивиците плат се бяха поотпуснали — човечето явно се бе опитало да ги разкъса. Докторът деловито затегна възлите. Последва изблик на истерия, придружена с порой ругатни.

— Превъзходно — хладнокръвно отговори Келхъун. — Вие още не сте изстинали достатъчно. Когато се успокоите, ние ще разменим по няколко думи.

Той се насочи към изхода на лабораторията. От високоговорителя се чу глас и Келхъун затърси микрофона. Точно миг преди пленника да издаде с разпенената си уста някаква заповед, той го откри и го изключи.

— Вие още ли не сте определили причината? — мрачно се донесе дрезгавият глас. — Какъв е проблемът на онези момчета? На проверката още двама не се явиха. Тук започна нещо като паника. Разпространява се мнение, че местните лекари са ни заразили със собствена чума!

Келхъун вдигна рамене. Гласът му бе познат и принадлежеше на човека с командирския тон. Но сега бе глас на човек много разтревожен. Келхъун не му отговори. А онзи повтори още веднъж и още веднъж, почна почти да се моли. А после замълча. Какво имаше в него? Страх или ненавист? Точно не можеше да се каже. Възможно бе едното и другото.

— Популярността ви нещо пада — даде оценката си на завързания шеф на лабораторията Келхъун. Микрофона отдалечи на

безопасно разстояние от пленника. А до усилвателя намери приемник на космoфона.

— Хм! — възхити се докторът. — Подозрителен сте по характер. Дори на капитана не се доверявате, а! Съвсем типичен случай.

Пленникът разшава побледнелите си устни и изведнъж запита съвсем спокойно:

— Какво искате?

— Сведения — каза Келхъун.

— За себе си ли? И какви именно? Аз ще ви дам каквито искате сведения! — очите на пленника пробляснаха като полуобгорели въглени. — Мога да ви дам, всичко което пожелае вашето жалко въображение. Такива богатства, за които дори не сте мечтали.

Келхъун небрежно се отпусна на дръжката на креслото.

— С удоволствие ще ви изслушам — съгласи се той. — Но вие, както виждам, сте само един технически изпълнител на локална операция, при това не много мащабна. Убили сте само някакви си хиляди хора. И изпълнявате чужди заповеди. Какво можете вие да ми дадете?

— Това... — пленникът грубо изруга. — Това е само проверка. Изпитание. Дайте ми възможност да го завърша и ще ви направя управител на планетата. Дори нещо повече: Крал! Вие ще имате милиони роби. Стотици хиляди жени ще бъдат на ваше разположение!

— Едва ли ще повярвам на голи думи — равнодушно се произнесе Келхъун на казаното. — А подробностите?

Тъмните очи пламнаха, като въглени на бърз порив на вятъра. После, с усилие на волята, не по-малко яростна от гневното избухване, джуджето се застави да се успокои. Но това бе само външно спокойствие и бесът често се измъкваше наяве, особено, когато подсилваше думите си с някой жест. От отчаяние дори пуфтеше. Но в думите му имаше ужасна убедителност и ледена логика, такива подробности, че съмнение повече не съществуваше: планът бе съставен така грижливо и от самия него. Той бе убедил планетарното правителство, да му разреши да извърши изпитания. И начело — това бе просто необходимост — бяха поставили него. Скоро той ще има такава власт, страшна власт и сега се опитваше да подкупи Келхъун. Трудна бе подобна задача — да даде подкуп на работник от Медицинската Служба.

И това бе така ужасно.

Отнемането на Марис-3 е било, както се досещаше и сам Келхъун, полево изпитание на новия метод на междупланетна война. И когато планетата бъде заселена с нашественици, нищо не ще може да се направи. На нея ще може да живее изключително населението-узурпатор, което ще има имунитет към чумата.

— И които сега не са чак толкова весели — вмъкна забележка Келхъун, — колкото в началото.

Пленникът облиза с език устните си и продължи с монотонна и хипнотизираща убедителност. Щом приложимостта на метода бъде проверена, ще започне завоюването и на други светове, не само на нови колонии. Чумата ще атакува старите добре развити планети и лекарите ще бъдат безсилни към нейното въздействие. После корабите на нашествениците ще се появят и ще предложат на оцелелите шанс за живот, но при определени условия.

— Не изглежда съвсем професионално — забеляза докторът, — но ще донесе печалба, ако планът успее.

Цената на живота бе естествено робството. И които не приемат условията ще трябва да умрат.

— Но тези, които се съгласят, могат по-късно да се откажат от сделката.

Бледите устни на пленника се усмигнаха, но очите останаха все така студени и черни. Всяко въстание е осъдено на поражение. Избухването на недоволството ще бъде наказано с разсейването на нова чума. Така нито един завоюван свят не ще може да се освободи, нито една планета, избрана за завоюване, не ще може да се съпротивлява. Човек като Келхъун ще може да управлява десетки и стотици планети, той ще има своя звездно кралство. Освен това неговите данни и звания, които е получил в Медицинската Служба, го правят първи кандидат за Император! Ще стане абсолютен владетел на милиарди роби, които или ще изпълняват желанията му, или ще трябва да загинат.

— Виждам един малък пропуск — прекъсна го Келхъун. — Вие не споменахте нищо за Медицинската Служба. Как тя ще се отнесе към вашата система за планетарни завоевания?

Сега на пленника се наложи да впрегне цялото си красноречие. За няколко минути Функциите на Службата бяха сведени до

смехотворната им незначителност. Секториалните управления, които и така са достатъчно беззащитни, ще си получат заслуженото — без инфантилността на древните предразсъдъци, — ядрен удар, веднага щом операцията на Марис-3 бъде завършена. Келхъун се разтрепера. Пленникът заговори с още по-голяма страст и описа примамливите картини на светове, където всяко същество ще бъде роб на доктора...

— Това е достатъчно — прекъсна го той. — Узнах всичко, което ми бе нужно.

— Тогава ме развържете — радостно каза пленника и веднага след това трескавият му поглед прочете всичко, което бе изписано на лицето на Келхъун. Той не можеше повече да здържа истинските си чувства.

— Вие ще приемете предложението ми! — завика джуджето с набръчканото си старческо лице. — Вие не може да се откажете! Не можете!

— Защо пък не? — направи се на учуден Келхъун. — Най-малкото, безумният ви план никога не би успял. Законите на вероятността са против него. Трябва само да се започне и възникват маса неблагоприятни и случайни фактори. Пример — собствената ми поява тук. Аз съм неблагоприятната случайност и вие се набодохте на нея още при първото изпитание!

Пленникът отвори уста, но от гърлото му изведнъж нещо захърка, сякаш той се задави и в този му вид на него бе страшно да се гледа...

Келхъун с жалост вдигна пулверизатора, спря да диша и изстреля едно малко облаче декстретил.

Настъпи тишина и след известно време в нея тънко запищя сигнала на космофона.

— Викаме града — търпеливо повтаряше глас от космофона. — Не ви чуваме. Ако вие отговаряте, ние не улавяме вашия сигнал. Влизаме в подходяща орбита и ще продължим да ви викаме...

Келхъун изключи космофона, на което Мургатройд с удивление запита:

— Чхи!

— Наближава крайният срок — мрачно отговори докторът. — Цял транспорт щастливи преселници с подходящи имунизации се кани да кацне. Очевидно заедно с трансформаторите сме повредили и

стационарния космофон. А и ние сме достатъчно благоразумни да отговаряме на повикването. Но крайният срок се приближава. Там е критичната точка. Те скоро ще изпратят долу катер за разузнаване. Ще си изясняват причините за мълчанието. И това ще бъде нашият край! Нас също ще ни „изяснят“. Само ние с теб, Мургатройд, можем сега да променим ситуацията и никой друг. На работа!

Започна да се развиделява, когато те напуснаха кораба. Келхъун се намръщи при вида на величествената зора. Бе видял колата пред диспечерското здание.

— Тези момчета държат пръста на спусъка — заразсъждава той. — И с отворени обятия няма да ни посрещнат. Да вървя пеш при перспективата на светъл слънчев ден, не ми е в характера. Тогава да опитаме да вземем колата.

Той тръгна към диспечерската. От похода през изминалата нощ знаеше, че зданието няма прозорци към решетката. Въпреки това той предпазливо заприбягва от опора към опора. Когато стигна последната арка, до колата имаше само петдесетина метра.

— Да тичаме! — подкани той Мургатройд.

Келхъун и малкият тормал се затичаха през розовата светлина на зората. Успяха да изминат тридесетина метра, когато от сградата излезе някой и също се насочи към колата. За миг се спря поразен. В града не би трябвало да има живи непознати. Значи, това е обяснението на двамата изчезнали и двамата припаднали. Престъпникът посегна за бластера си.

Келхъун стреля първи. Съскащият заряд излетя и бластера в ръката на бандита се пръсна с гръм.

— Давай! — заповяда Келхъун.

Раздадоха се гласове. През малко прозорче надникна човек и видя доктора — непознат за него и при това въоръжен с бластер. Истинска покана за стрелба. Човекът нещо изкряска. Докторът вдигна бластера. И онзи се скри в зданието. Дим се понесе от мястото където попадна зарядът.

Малката групичка от двама члена стигна колата. Келхъун насочи пулверизатора към отвореният вход на диспечерската и вкара в него порядъчна порция пари на декстретила. Същевременно се придвижваше назад към колата. Мургатройд възбудено танцуваше до него.

Зазвъняха счупени стъкла. Тропот на крака в тежки обувки и разгневени гласове изпълни слуха. Доста хора бягаха към вратата. Но фойето бе пълно с упойващия газ. И всеки, който се окаже в него ще падне в безсъзнание.

Наистина някой падна. А от ъгъла на зданието изтича друг със зареден бластер в ръка. Но той трябваше да се прицели, докато Келхъун само да натисне спусъка, което и стори.

Отново се разнесоха викове в сградата и бесен тропот. Последва тъпото падане на тела. Някакъв изстрел възпламени парите на декстретила. Взрива събори част от покрива и се посипаха парчетии от покритието. Прозорците излетяха от рамките си.

Келхъун се притисна до колата. Край него се плесна разряд на бластер. Докторът натисна спусъка и прокара дулото по фасадата на сградата. От него се вдигна стълб строен дим и заиграха веселите езичета на пламъците. Още един бандит се изтърколи на земята. Някой завика панически:

— Нападат ни! Туземците хвърлят гранати! Рейли, помощ! По-бързо!

Някой викаше помощ по радиото. Всички бандити, които сега са без работа или скитат из града за плячка, ще се затекат на призива. Ловците ще бъдат с коли...

Келхъун хвърли Мургатройд на седалката, хлопна вратата, завъртя ключа на хранването и с бясно изсвирване на гумите се понесе надалеч.

VIII

„Трябва да се признае, че човек е обществено същество, в подобен смисъл мравките и пчелите също са обществени, макар при хората обществеността да е друга. Процъфтяването на един мравешки град се дължи на естествените закони, опазващи този град от неблагоприятното въздействие на известна част от членовете на града. За предотвратяването на асоциалните постъпки е малко наличието на инстинктите. Те мутират, както и формата. И е недостатъчно да се спомене социалното въздействие на обществото — при мравките това ще бъде унищожаването на особите с неправилно поведение. Естествените закони на природата предпазват мравуняка от инстинктивното управление, което може да го разруши, а също така и от инстинктивното управление, необходимо за съществуването на града като цяло. Най-общо казано, има естествени закони и сили, които защитават обществото от собствените отделни членове. В човешкото общество...“

**„ВЕРОЯТНОСТ И
ПОВЕДЕНИЕТО НА
ЧОВЕКА“**

ФИТЦДЖЕРАЛД

Автострадата бе великолепна. Колата просто летеше. Радиото изригваше развълнувани гласове. Описани бяха начинът на отвличане

на колана, самата кола, цвета и, посоката в която бе изчезнала. Гласовете настояваха да бъде настигнат, спрян, диверсанта унищожен!

Заговори друг човек и със ледено спокойствие започна да изстрелва заповеди.

В това време колата на Келхъун се изкачваше по някакво нанагорнище. Скоро се оказа между две кули, когато насреща му изкочи друга кола. Той взе с лявата си ръка бластера и в мига, когато машините се разминаваха, натисна спусъка. Избухна огън и се вдигна висок стълб дим. Огненото кълбо загуби управление, проби оградата и като космат метеор се хвърли в пропастта.

Радиото задърдори. Някой бе видял проблясването на взрива. Хладнокръвният глас на командира застави всички да млъкнат.

— Ей, ти — заповяда командирът. — Щом си го засякъл, долагай!

— Чхи! Чхи! Чхи! — развълнува се Мургатройд.

Но Келхъун нищо не започна да докладва.

— Следователно, той е ударил някой от нашите — направи извод хладнокръвният глас. — Догонете го и го изгорете!

Колата на Келхъун като стрела се пронесе по наклонената връзка към моста и на завоя се залюля на две колелета, заобиколи зданието... профуча между двата небостъргача... изкочи на страничното отклонение... стигна до разклонението и зави надясно... Но онези по радиото не млъкваха. На един от бандитите заповядаха да заеме на край най-високата кула, откъдето се виждаха всички пътища от долното ниво. Група от четири коли се захвана с гоненето. На всички бе заповядано да стрелят в самотния жълт беглец. Да бъдат непрекъснато в група и да стрелят по всяка единична кола! И непрекъснато да докладват!

— Подозирам — каза Келхъун на възбудения Мургатройд, — че това се нарича тактика на боя. Ако успеят да ни обкръжат... Въпреки че не са чак толкова много. Но ние трябва да излезем вън от града. Значи...

Възбуден глас докладва — колата на Келхъун бе засечена от ажурния мост, водещ към най-високия небостъргач на града. Насочва се към...

Келхъун веднага измени посоката. Досега бе срещнал само една машина. Сега се движише по празната автострада, между сгради с

мъртви изцъклени прозорци, които втренчено наблюдаваха беглеца.

Сцената напомняше нощен кошмар. Колата на Келхъун се забиваше в пустотата между красиво извиващи се мостове, акведукти, прелези, надлези, детелинови листа на кръстовищата, край основните и второстепенните артерии на града и навсякъде се виждаше пълната неподвижност на празния град. Въздухът свиреше, колелата свистяха и поглъщаха разстоянието, светеше весело слънце и безгрижно плаваха облачета високо в небето. Никакъв признак на опасност не се забелязваше. Само чуващите се по радиото гласове. Бяха го видели на завоя на... после там и там... и само щастливата случайност го спаси от чакащата го засада, като зави на другата страна...

Вляво забеляза зелената трева и дървета. По дълъг спусък Келхъун се насочи към един от малките паркове.

Но едва се показва над каменния парапет и покривът на колата избухна и се изпари, като само по чудо не получи нараняване. Някой бе уцелил колата с бластер. Като зави наляво и спря в някакви гъсти храсти, Келхъун се изтърколи от купето, като не забрави да издърпа и Мургатройд. Двамата се мушнаха в зелената гъстота на младата гора. Докторът инстинктивно продължаваше да стиска пулверизатора.

Той побягна, а със свободната си ръка заизтръсква капчиците метал от дрехите и кожата си. Изгорените места боляха адски. Но този, който бе стрелял, реши, че е уцелил Келхъун, още повече, че след попадението кората се блъсна в гъстия храсталак. Човекът първа доложи за успеха си и после се отправи да погледне трупа на жертвата. Появиха се първите машини. Докторът трябваше колкото се може подалеч да се изтегли от това място.

Чу се шумът на идващите коли. Те ще стрелят по всяка единична машина! Спирачките заскърцаха, разнесоха се гласове. Келхъун не си губеше напразно времето и беше вече накрая на парка. Видя пред себе си път, а зад него ниска каменна стена, която веднага позна. Служебните магистрали частично се закриваха от подобни стени. По една от тези магистрали той бе проникнал в града. Побърза да се прехвърли през стената. Мургатройд не закъсня да го последва.

Оградата се оказа от тази страна доста висока и Келхъун при приземяването едва не падна. И веднага чу характерния шум на гуми — през мястото, където бе минал преди миг профучаха две коли.

Тръгна и започна да куца от болката. През желязна врата проникна в най-близкия вход на зданието. Изгарянията по кожата просто го пареха, а удареният крак започна да изтръпва. Заизкачва се по стълбите. Мургатройд подскачаше след него. Като се изкачи достатъчно високо, погледна навън. Колата му стоеше на границата на пътя и парка и около нея сновяха преследвачите. Очевидно те предполагаха, че той е някъде там, сред храстите и се разпръснаха във верига. Енергичен човек изричаше заповеди.

Двадесетимата бандити започнаха да прочесват парка. А остен това пристигна и подкрепление. И веригата с изстрели от бластерите безмилостно изгаряше храстите по пътя си.

Келхъун мълчаливо наблюдаваше. И изведнъж премина ужасна мисъл. Преди два дни той бе споменал за мощен стълб дим. Щом бегълците видят дима, те ще тръгнат на помощ, а той нямаше никакво желание да ги вика. Но те спокойно могат да изтълкуват вдигналия си дим именно като сигнала!

— По дяволите! — мрачно сподели с Мургатройд. — В края на краищата всяка поредица благоприятни случайности си има граница. Нужно е да се почне нова последователност на събития. И така, започваме отначало! Нова политика!

Той огледа помещението и направи необходимите приготовления. После се върна при прозореца и го отвори.

Започна да стреля с бластера. Растоянието бе голямо, но при минимално разширяване на лъча, той успя да порази достатъчно бандити, преди те да се устемят като тълпа към зданието. Прикриваха се с плътен заслон бластерен огън. Фасадата задимя. Изсипаха се стъкла на ситни парчета.

— Сега — каза Келхъун, — ние трябва да превърнем преимуществото им в жива сила и огнева мощ в неблагоприятно обстоятелство.

Те са много и затова няма особено да се страхуват. На работа!

* * *

Като видя четирите коли с въоръжените бежанци, Келхъун изкочи на пътя и размаха високо празните си ръце. Не му се искаше

своите да го застрелят по грешка. Обкръжиха го измършавяли, но оздравяли хора. Той побърза да каже на Ким:

— Всичко е наред. Събрал съм цяла колекция от пленници, но засега не е нужно да ги захранваме венозно. Откъде имате тези коли?

— От ловците — изплю се Ким небрежно. — Ние ги убихме и взехме колите им. Същевременно намерихме други бежанци, излекувахме ги и скоро те ще се изправят на крака. Половината от нас имат оръжие.

— Сега оръжие имаме достатъчно и дори ще остане. Всички бандити мирно спят, или почти всички... Някои от тях ударих с бластера и те никога няма да се събудят. Повечето започна щурм на едно здание. Известно време не ги пусках въпре, а после подсигурих декстретил за системата на вентилация. Заедно с Мургатройд изчакахме нужното време и с помощта на полисулфата разтеглихме периода на безсъзнанието. Нови неприятности не очаквам от тези убийци. Но трябва веднага да се върна на кораба им. Погрижих се да не могат да стартират. Но на орбита около планетата се намира транспорт със заселници, който иска разрешение за кацане. Единственият космофон е в кабината на кораба. Ако на орбитата не получат отговор... Аз искам вие да говорите с тях.

— Ние ще помогнем на кораба им да кацне — каза широкоплещестият брадат мъж, — а после ще ги застреляме, когато си покажат носа навън.

Келхъун поклати глава.

— Напротив — усмихна се той. — Вие ще наденете формата на пленените. Нека радостните гости ви видят на екрана. Ще играете ролята на тези, които сега спят мирно. И ще кажете, че чумата отначало е действувала прекрасно, унищожила е населението на планетата, но после е мутирала и се е превърнала в няколко нови разновидности бактерии. И доста хора от командата са заболели и загинали. Вие, петимата оцелели засега, ще ги молите да кацнат и да ви спасят. И ще опишете Марис-3 като свят на който повече няма да има никога живот. Мутиралите бактерии започнали да убиват дори животните, а птиците падали мъртви от небето. И ще се молите да ви върнат обратно в къщи.

Брадатият погледна Келхъун и после каза:

— Но те няма да кацнат!

— Разбира се — съгласи се Келхъун. — Така ще бъде, те няма да кацнат. Ще бързат да се върнат в къщи. И да съобщат какво е станало. Те ще бъдат умрели от страх, ами ако ваксинациите също започнат да мутират? И какво ще стане на тяхната планета, когато се върнат?

— Те ще избият властниците си — яростно изрече Ким. — И ще се постараят да го направят преди да умрат сами от въображаемата чума. Те ще вдигнат въстание. Ако някой го заболи корем, от страх ще бъде готов да къса със зъби и нокти правителството си по единично и заедно. така ще отмъщава за въображаемата си скоро смърт. Защото ще смята, че правителството ще го е убило.

Ким дълбоко въздъхна, усмихна се, но в очите му нямаше веселие.

— Това ми харесва — произнесе с ледено спокойствие. — Много ми харесва.

— Как смяташ — запита Келхъун, — ако би възникнала империя, държаща се на страха от епидемии, колко дълго би просъществувала свободата на основната планета? Населението ѝ би било покорено по същия начин. Изобщо, изплашете ги, както следва. Видът ви е достатъчно жалък, да предизвика нужното впечатление. Медицинската Служба ще се заеме с тяхната планета, но мисля, че тази планета не заплашва здравето на Галактиката.

— Така е — съгласи се Ким, понечи да тръгне, но се спря. — Какво ще правим с пленниците?

Келхъун вдигна рамене.

— Нека спят, докато не поправим решетката. В тази работа те могат да ни помогнат.

— Но те до един са убийци — изръмжа брадатият.

— Вярно е — съгласи се Келхъун. — Но да ги линчуваме е недостойно и ще възникне вероятност за неблагоприятни реакции-случайности. Нека първоначално се заемем с тези, които са на орбита горе.

Така направиха. Странно нещо, но изглежда, създавайки видимост на катастрофа по-сериозна от тази, която бяха преживели, те го извършваха с детско удоволствие. Очите им радостно проблясваха.

Транспортът с неудачните заселници се върна обратно. И пътят им не е бил приятен. След приземяването те побързали да напуснат космодрума и разказвали навсякъде историята си. Започнала

неконтролируема паника. Хората били убедени, че чумата е заработила против тях.

Нивото на смъртност рязко се повиши, особено сред управляващите слоеве и почти съответствувало на тези, които биха загинали в случай на истинска пандемия.

А на Марис-3 нещата тръгнаха по мед и масло. Около осемдесет граждани бяха открити и излекувани. Те подготвиха наказанието на още мирно спящите бандити. Без никакво съмнение операцията достави на оцелялите истинско удоволствие. Решетката за кацене бе ремонтирана и приведена в работно положение. После се заеха с кораба на бандитите — разглобиха двигателя, извадиха от строя приборите, източиха горивото от планетарните двигатели — то сега щеше да послужи на корабчето на Келхъун. И естествено, бяха извлечени от гнездата им всички спасителни лодки.

После престъпниците бяха събудени един след друг и ги натовариха на черупката в която се бе превърнал кораба им. Сега той се беше в състояние нито да мине в свръхпространството, нито да се движи с ракети, нито да изпраща сигнали. Екраните бяха мъртви, част от тях отиде за ремонта на медицинския кораб.

А после с помощта на решетката, Келхъун сам се убеди в правилността на изчисленията, бандитите бяха изхвърлени на орбита, където да чакат пристигането на съдебните власти. Всеки опит за бягство бе сигурен начин на самоубийство.

— А сега — каза Келхъун, — когато планетата е изчистена от бандитите, аз трябва да прехвърля на решетката корабчето си. Ние ще презаредим акумулаторите на Духън. До града мога да прелитам и на ракети, но до щаба на Службата пътя е къде по-дълъг. Там ще подам рапорт. И тук ще изпратят специален отряд, който ще се захване с планетата и бандитите на орбита. Това не е вече моя работа. Може би ще ги съдят на Детра-2. А през това време нека си помислят над това, дали им е останала още съвест.

Ким се намръщи.

— Ти нещо криеш от нас. Ние забравихме, че на борда е и главатарят им, микробиолога. За него трябва специално наказание!

Келхъун каза спокойно:

— Отмъщението влече след себе си неблагоприятни случайни последици. Наказанието има смисъл, ако съществува надежда да се

изправи поведението на човека. А този тип нищо не може да го оправи, след маниакалните му планове за вселенско господство начело на империя от роби.

— Той е убиец — изхриптя Ким. — Това тук е дело на неговите ръце! Заслужил е...

— Смърно наказание ли? — завърши Келхъун думите му. — Ние нямаме право на такава присъда. Освен това спомнете си, къде се намира сега.

— На орбитата — развесели се лицето на Ким. — И с него е цялата група касапи. Нищо друго не им остава, освен...

— Вие не сте създали тази ситуация — студено произнесе Келхъун. — Сам се е набутал в нея. Вие просто сте му намерили безопасен и сигурен затвор. По-добре да забравим за него.

Ким имаше вид на зашеметен. Тръсна глава и така се опита да си проясни мислите. постара се да изхвърли от главата си мисълта за човека, който превърна живота им на планетата в един кошмар. После бавно каза:

— Ние бихме искали да направим нещо за вас.

— Ако ми поставите паметник — каза докторът, — след двадесет години, никой няма да помни, защо е издигнат. Вие с Хелън се каните да се ожените, нали? — Ким кимна и Келхъун продължи. — Тогава, ако сметнете за възможно, наречете ваше дете на моето име. То ще пита, защо има такава име и така паметта за мен няма да умре цяло поколение.

— Много по-дълго — обеща Ким. — Тук никой няма да ви забрави!

Келхъун само се усмихна.

След три дни, шест повече от срока на санитарната инспекция, решетката изхвърли кораба в пространството. Прекрасният град-столица бързо изчезна от погледа. Келхъун насочи траекторията на пътя право в съзвездието Кит, където се намираще щаба на Сектора. После премина в режим на подпространствен скок.

Вселената се завъртя като пумпал. Стомахът на Келхъун два пъти сякаш се преобръща и изпитвайки неприятното чувство на плъзгане по конуса, запрегльща мъчително. Мургатройд хълцаше непрекъснато. Сега край кораба нямаше физическа вселена. Пълна тишина. Но след няколко секунди кабината се изпълни с различни шумове, случайни

звуци, така необходими за поддържането на психиката на човека в нормално състояние през дългата самота на полета, когато корабът се носи тридесет пъти по-бързо от лъча на светлината.

Настъпи време за безделие. В подпространството нищо друго не остава, освен да си почиваш.

Мургатройд започна да чисти дългите си мустачки с дясната си лапичка. И същевременно затърси по-меки места, където да се изтегне удобно и да заспи.

— Мургатройд — строго каза Келхъун. — Трябва да ти направя сериозна бележка. Ти прекалено старателно ни имитираш! Ким забеляза, как се опитваш да инжектираш на пленниците допълнителна доза полисулфат. Бива ли така! И откъде откъсна спринцовката? Нали така можеш да ги убиеш. Аз лично смятам, че това не би било чак толкова лошо, но от гледна точка на Медицинската Служба постъпката ти е неетична. Професионалистите трябва да потискат чувствата си!

— Чхи! — каза Мургатройд, сви се на кълбо, покри с опашката си носа и се накани да подремне.

Келхъун удобно се настани на леглото, взе книгата, която така и не успя досега да прочете. Това бе „Вероятност и поведението на човека“ на Фитцджералд.

Започна да чете, а корабът се носеше през пустотата.

**ДЖО ХОЛДЕМАН
ПОСЛЕДНАТА ИГРА**

Някъде към двадесет и трети век започнаха да я наричат Вечната Война. Преди това беше само война, просто война.

И ние никога не бяхме виждали врага. Таурианците започнаха войната в края на двайсети век, атакувайки звездните ни кораби без причина. Никога не бяхме разменяли нито една дума с врага, нито пък бяхме залавяли жив враг.

Аз бях призован в 1997-ма и в 2458-ма все още имах да служа три години. Бях минал целия този път от редник до майор за по-малко от едно хилядолетие. Разбира се, без всъщност да живея тези години; времето между колапсарните скокове беше заело всички години, с изключение на пет от тях.

Повечето от тези пет години бях относително доволен, тъй като обикновените неудобства на военната служба бяха компенсирани от това, че ми позволиха да ги изпитам в компанията на жената, която обичах. И в трите битки, в които участвахме, бяхме заедно; прекарвахме свободното си време на Земята и дори имахме шанса да бъдем ранени заедно, което ни спечели една година почивка на болничната планета Рай. След това всичко отиде по дяволите.

От известно време бяхме разбрали, че никой от нас няма да преживее войната. Не само защото борбата беше жестока — съществуваше шанс само едно към три да преживееш битката, — но освен това правителството не можеше да си позволи да ни уволни от армията — пенсията, която трябваше да ни плати за прослужените години, щеше да му струва колкото един космически кораб! Но аз рмах нея, тя — мен, а освен това винаги имаше шанс войната да свърши.

Но на Рай ни разделиха. Въз основа на тестове Меригей беше повишена в лейтенант, а аз станах майор. Тя беше назначена в Ударните Сили и напусна Рай, аз трябваше да се върна обратно до Старгейт за офицерска бойна тренировка и след това да командвам мои собствени Ударни Сили.

Аз буквално преместих Рай до Земята, за да уредя назначаването на Меригей при мен; не беше неестествено един офицер да има пръст в избора на своя изпълнителен офицер. По-късно обаче открих, че Армията имаше основателни причини да не ни позволи да сме заедно — хетеросексуалността беше старомодна и рядка, а ние бяхме твърде стари, за да бъдем „оправени“. Армията се нуждаеше от нашия опит, но правилото беше един перверзен на батальон и никакви изключения.

Ние не бяхме просто любовници. Меригей и аз бяхме един за друг единствената връзка с реалния свят на 1990-те. Всички останали бяха дошли от един кошмарен свят, който ставаше все по-лош. И работата не беше само в раздялата. Дори и да преживеехме бъдещите си битки (не много вероятно), разликата във времето щеше да ни постави на столетия един от друг. Нямаше изход — един от нас щеше да умре, а другият да остане самотен.

Моята офицерска тренировка се състоеше в това, да бъде потопен в съд с окис лени флуоровъглероди с 239 електрода, закрепени за мозъка и тялото ми. Това се наричаше Ускоряващ Компютър на Жизнени Ситуации и той направи живота ми ускорен и противен за три седмици.

Искате ли да знаете кой е бил Сципион Емилианус? Ярка светлина на Третата пуническа война. Как да се посрещне удар с нож в корема? Блокиране с кръстосани китки, извиване вдясно, ритник отляво в незащитения бъбрек.

Не ми беше съвсем ясно каква полза щеше да има от тези боеве с клатушкащи се гъби. Въпреки това аз бях роб на машината за три седмици, учейки се как да използвам всяко оръжие — от остра пръчка до нова-бомби, и поглъщайки две хилядолетия военен опит. Предполагаше се, че това ще ме направи майор. Нещо като да се направи патица, като се учи кокошката да плува.

Разделянето ми с Меригей изглеждаше още по-безвъзвратно — ако това бе възможно — когато прочетох моите бойни заповеди — Саде-138, в Големия Магеланов облак, четири колапсарни скока на разстояние 150000 светлинни години. Но аз вече се бях примирил да живея с факта, че никога вече няма да я видя.

Имах достъп до данните за всички членове на моя батальон, включително и моите. Армейският психолог беше казал, че аз „мисля“, че съм толерантен към хомо-сексуалността — това беше обидно, тъй като бях закърмен с идеята, че какво ще прави човек със своя собствен пълнеж, си е чисто негова работа и ничия друга. Това е много удобно, когато си в мнозинство, в което се убедих. Когато ти си този, когото толерират, може да е трудно. Зад гърба ми повечето ме наричаха „Стария особняк“, макар че никой от батальона не беше повече от девет години по-млад от мен. Аз приех това снизходително — командирите винаги получават прозвища. Не можех да не видя обаче,

че това е малко повече от задължителното леко неуважение, с което войниците награждават своите офицери. Името символизираше едно иронично отношение, което не бях изпитвал никога преди като редник и младши офицер.

Езикът също беше немалък проблем. Английският се беше развил за 450 години; войниците трябваше да учат английски от двайсет и първи век като *lingua franca*, с който да общуват със своите офицери, някои от които бяха достатъчно възрастни да им бъдат девет пъти прапородите-ли. Разбира се, те използваха този език-само да говорят с офицерите си или да ги иронизират.

Нямаше да е лошо на Старгейт да бяха Загубили малко време, за да ме научат малко на езика на моите войници. В началото имах политика на „отворени врати“, когато два пъти седмично всеки войник можеше да дойде при мен и да говори за каквото си иска, без да минава сложната верига на командирите, и нищо не се записваше. Това обаче не тръгна много добре и на втория месец съвсем престанаха да идват.

Бяхме само трима, родени преди двайсет и първи век — единствените, които въобще бяха родени, тъй като сега не правят хората по стария начин. Всеки зародиш се произвеждаше за определена цел... и тези, които бяха определяни за войници, макар и интелигентни и физически свършени, изглеждаха лишени от някои качества, които според мен бяха жизненоважни. Макар че Атила щеше да се влюби в тях, а Наполеон на секундата би ги наел.

Останалите „родени от жена“ бяха двамата ми изпълнителни офицери, капитан Чарли Мур и главният медик лейтенант Даяна Алсийвър. Родени през двадесет и първото столетие, и двамата бяха хомосексуални, но въпреки това имахме много общо с тях и те бяха единствените в батальона, които считах за приятели. Като се връщам назад, виждам, че сме се изолирали от останалите, което вероятно е било удобно за тях, но катастрофално за мен.

Останалите офицери, и по-специално лейтенант Хил-боу, моят първи офицер, изглежда, ми казваха само това, което исках да чуя. Те не ми казваха, че повечето войници ме считат за неопитен и страхлив и че бях станал техен офицер само поради старшинството си. Всичко това беше повече или по-малко истина — но все пак аз не бях се кандидатира сам за този пост; въпреки това може би щях да направя нещо, ако офицерите ми бяха честни с мен.

Нашата задача беше да изградим база на най-голямата планета на Саде-138 и да я защитаваме от атаките на таурианците. Тяхната експанзия беше предвидима и ние знаехме, че рано или късно те ще се появят по тези места. Моят батальон, Ударен Отряд „Гама“, щеше да защитава това място две години, след което щяха да ни сменят гарнизонни сили. И аз щях да завърша службата си и да стана пак граждански гражданин — ако дотогава не се появеше ново правило, което да го забрани. Или някое старо, за което бяха забравили да ми кажат.

Гарнизонните сили щяха автоматично да тръгнат от Старгейт две години след нас, без да знаят какво ги очаква на Саде-138. Нямахме начин да им съобщим нещо, тъй като пътят дотук беше траял 340 години „обективно“ време, макар че на кораба бяха минали само седем месеца благодарение на забавянето на времето.

Седем месеца не бяха малко в тесните коридори и малките стаички на „Масарик 2“. Беше облекчение да се напусне корабът на орбита, макар че това означаваше четири седмици напрегната, тежка работа при вредни и неудобни условия. Две смени по 38.5 часа всяка се редуваха за работа на планетата и почивка на кораба.

Планетата беше един почти безличен къс скала, белезникава билиардна топка с тънка атмосфера от водород и хелий. Температурата на екватора варираше от 25° по Келвин до 17° по време на 38.5-часовия цикъл, като дневната топлина се доставяше от слабия блясък на звездата 8 от Дорадо. Когато беше най-студено, преди залез, водородът се кондензираше във въздуха като фина мъгла. Тя правеше всичко толкова хлъзгаво, че можеше само да се седи и да се чака замръзването да свърши. При залез мека, пастелна дъга беше единственото разнообразие в монотонния пейзаж.

Почвата беше ненадеждна, покрита с малки кръгли буци от замразен газ, които се движеха бавно под анемичния бриз. Трябваше да се движим внимателно, за да не паднем. От петимата загинали по време на строежа на базата трима бяха жертва на обикновени падания.

От небето до планетата имахме три защитни ешелона. Първият беше „Масарик II“ с неговите шест изстребителя с тахионни двигатели и петдесет дрон-робота, екипирани с нова-бомби. Командор Антопол щеше да тръгне срещу таурианския кораб още щом се появеше в колапсарното поле на Саде-138. Ако тя го удареше, всички бяхме свободни.

Дори ако врагът успееше да се промъкне през рояка изтребители и роботи на Антопол, все още нямаше да му е лесно да ни атакува. Върху нашата наземна база имаше пръстен от самонасочващи се беваатови лазери с време на реакция микросекунди. А веднага зад обсега на лазерите, зад хоризонта, имаше широк пръстен с хиляди наземни ядрени мини, които щяха да експлодират и при най-малкото изкривяване на гравитационното поле: независимо дали над тях ще мине таурианец, или ще прелети кораб.

В случай, че те открият нашата автоматична защита и искат да завземат базата недокосната и че трябва наистина да се издигнем и да се бием, всеки войник беше въоръжен с мегаватов лазер, а всеки взвод имаше тахионна ракетна установка и два гранатомета. И последната резерва беше стасис-полето.

Така и не можах да разбера принципа, на който почиваше стасис-полето; разликата между съвременната физика и моята степен „мастърс“ в същата област беше толкова, колкото времето, което разделяше Галилей и Айнщайн. Но аз познавах ефекта му.

Вътре в полето, което беше полусферично (сферично в космоса), с радиус около 50 метра, нищо не можеше да се движи със скорост, по-голяма от 16.3 метра в секунда. Вътре не съществуваше никакво електромагнитно излъчване — никакво електричество, никакъв магнетизъм, никаква светлина. От вътрешността на скафандъра можеше да се наблюдава прозрачна и едноцветна околност — феномен, който ми обясниха, че се дължи на „фазово преместване на квазиенергетичното изтичане от едно съседно тахионно пространство“, което за мен беше нещо като флогистона.

Но вътре в полето всички модерни оръжия бяха безполезни. Дори нова-бомбата беше безполезен къс желязо. И всяко същество — таурианско или земно, хванато в полето без подходяща защита, щеше да умре за част от секундата.

Вътре в полето ние имахме широк асортимент от старовремски оръжия и един изтребител за въздушно подкрепление в краен случай.

Аз карах хората да практикуват с мечове, лъкове и други подобни, но те не бяха много ентузиазирани. Общото мнение беше, че ще сме свършени, ако работата отиде дотам, че влезем в стасис-полето. Не може да се каже, че не бях съгласен с тях.

Пет месеца чакахме в атмосфера на комфортна и скучна рутина.

Базата бързо се приспособи към всекидневието на тренировки и чакане. Нямах търпение да изчакам таурианците да се покажат само и само нещо да се случи.

Войниците се бяха приспособили към ситуацията много по-добре от мен по една очевидна причина. Те имаха специални задължения, които да изпълняват, и много малко време за скука. Моите задължения бяха по-разнообразни, но предлагаха малко задоволство, тъй като проблемите, които стигаха до мен, бяха от най-заплетените; тези с приятните и лесни решения се вземаха на по-долните нива.

Никога не бях се интересувал особено от спортни игри, но усетих, че се насочвам към тях все повече — като изпускателен клапан. За пръв път в живота ми, в тези напрегнати, клаустрофобни условия. Не можех да избягам с четене и учене. Така че играех с другите офицери; докарвах се до изтощение на тренировъчните уреди и дори в кабината имах въже за скачане. Повечето от офицерите играеха шах и често ме биеха; когато и да спечелех, не можех да се отърва от впечатлението, че ме подиграват. А игрите на думи бяха трудни, тъй като моят език беше архаичен диалект, който им беше труден. А на мен ми липсваше време и желание да уча „модерния английски“.

За известно време оставих Даяна да ме тъпче с лекарства, които влияеха на настроението ми, но кумулативният им ефект беше плашещ — пристрастявах се по начин, който в началото изглеждаше твърде невинен за да ме плаши — така че веднага спрях. После изпитах системата на психо-анализ с лейтенант Уилбър. Беше невъзможно. Макар че по един академичен начин той познаваше всичките ми проблеми, ние говорехме с езиците на различни култури; неговите препоръки за любовта и секса бяха като да обясняваш на средновековен селянин как да се справи със своя свещеник и господаря.

И това всъщност беше моят проблем. Бях сигурен, че ще се справя с трудностите и разочарованията на командването или затворничество в пещера с тези хора, които често изглеждаха не по-малко чужди от врага; дори с увереността, че това ще завърши с една болезнена и безполезна смърт — само ако можех да имам Меригей с мен. И това чувство укрепваше с минаването на месеците.

Той стана много строг с мен в това отношение и ме обвини в романтизиране на моето положение. Той знае какво е любов, каза; самият той е бил влюбен. И сексуалната полярност на двойката нямаше значение — добре, аз бих приел това; тази идея беше клише още в поколението на моите родители. Но любовта, каза той, любовта е крехко цвете, любовта е деликатен кристал, любовта е нестабилна реакция с време на полуразпад осем месеца. Глупости, казах аз и го обвиних в културна слепота; тридесет века предвоенно общество учеха, че любовта може да трае до гроб и дори и след това и ако той е бил роден, а не издялан, щеше да знае това, без да му го казват! След което той приемаше кисел и толерантен вид и казваше, че съм жертва на самовнушено сексуално разочарование и романтични илюзии.

Като си спомня сега, мисля, че прекарвахме добре, спорейки един с друг. За лекуване, не ме излекува.

Бяха минали точно 400 дни, откакто започнахме конструкцията. Аз стоях на моето бюро. Чарли се беше опънал на един стол и четеше нещо на екрана. Телефонът извъня; това беше гласът отгоре — командорът:

— Те са тук.

— Какво?

— Казах, те са тук. Таурианският кораб токущо излезе от колапсарното поле. Скорост 0.8 С, намаляване на скоростта — 30 G. Горедолу.

Чарли се надвеси над бюрото ми:

— Какво?

— След колко време ще започнеш преследването? — попитах.

— Веднага след като се махнеш от телефона.

Аз изключих и отидох до компютъра, който беше близък на този на „Масарик II“, и установих пряка връзка за дашш с него. Преди да успее да изкопча някои цифри от това нещо, Чарли включи визуалния дисплей.

Дисплеят беше холограма около един квадратен метър с дебелина около половин метър и беше програмиран да показва позицията на Саде-138, нашата планета и няколко други скални отломъка в системата. Имаше червени и зелени точки, които показваха позициите на нашите кораби и на корабите на таурианците.

Компютърът съобщи, че времето, което е нужно на таурианците да намалят скоростта, да спрат и наново да ускорят, за да стигнат до планетата, е малко повече от единайсет дни. Разбира се, в случай на максимално спиране и ускоряване. При това положение командор Антопол можеше да ги смачка като муха на стена. Подобно на нас обаче те щяха да променят посоката на полета и степента на ускорението по случаен начин. Въз основа на няколко стари записа от поведението на врага компютърът можа да ни даде таблица за вероятните срокове:

Дни до контакта	Вероятност
11	0.000001
15	0.001514
25	0.032164
30	0.013287
35	0.676324
40	0.820584
45	0.992685
50	0.999369

Разбира се, ако Антопол и нейните пирати дотогава не ги унищожеха. Шансът за това, както научих, беше малко по-малко от 50/50.

Не знам дали това щеше да трае 28.9544 дни или две седмици, но тези, които бяхме на планетата, трябваше да стоим и да гледаме. Ако Антопол успее, тогава няма да се бием, докато редовните гарнизонни войски ни сменят и ние не преминем на следващия колапсар.

— Още не са тръгнали. — Чарли беше нагласил дисплея на минимална степен; планетата беше бяло кълбо с големина на голяма диня. „Масарик II“ беше просто зелена точка на разстояние няколко дни; не можеше да се наблюдава всичко едновременно на екрана.

Докато гледахме, една малка зелена точка изскочи от точката на кораба и се отдалечи от нея. Призрачен номер 2 се движеше до нея, а един надпис, проектиран на долния ляв край на екрана, гласеше „2 — ПРЕСЛЕДВАЩ РОБОТ“.

Други номера на екрана идентифицираха „Масарик II“, изтребителя на планетарната защита и петнайсетте защитни дрона на планетарната отбрана. Тези шестнайсет кораба не бяха още достатъчно далеч един от друг, за да се покажат като отделни точки.

— Кажи на Хилбоу да свика общо събрание. Между другото можеш да го съобщиш на всички едновременно.

Жените и мъжете не го приеха много добре и не можех да ги обвинявам за това. Бяхме очаквали таурианците да ни атакуват много по-рано — и когато те все не идваха, растеше убеждението, че командването на Ударните Сили е направило грешка и те никога няма да се появят.

Аз исках от тях да започнат сериозна тренировка с оръжията; не бяхме използвали никакви мощни оръжия почти две години. Така че активирах лазерите им, дадох им гранатометите и ракетните установки. Не можехме да практикуваме в базата, за да не повредим външните сензори и защитния лазерен пръстен. Така че изключихме половината пръстен от беваатовите лазери и се отдалечихме на разстояние около километър зад периметъра; един взвод след друг, придружени или отмен или от Чарли. Руск следеше отблизо екраните за ранно предизвестяване. Ако нещо се приближеше, тя можеше да изпрати сигнал и взводовете трябваше да се приберат в защитния пръстен, преди неизвестното да се приближи до хоризонта. През това време лазерите щяха да се включат автоматично. Заедно с унищожаването на неизвестното те щяха да из-пържат взвода за по-малко от 0.02 секунди.

Не можехме да се лишим от нищо от базата, което да използваме като мишена, но първата тахионна ракета, която изстреляхме, изрови дупка, дълга около двадесет метра, широка десет и дълбока пет метра, която ни служеше за мярка за далечината до обектите.

Те бяха добри, много по-добри, отколкото с примитивните оръжия в стасис-полето. Практикуването с лазерите приличаше на скейдова стрелба. Двама души заставаха един зад друг и единият хвърляше парчета скали. Този, който беше с лазера, трябваше да вземе на мушка камъка и да го улучи, преди да е докоснал земята. Координацията им беше забележителна. Стреляйки по камъни с размерите на чакъл, те се изхитряваха да улучат девет от десет (може би биоинженерите бяха направили нещо добро). Аз, старецът,

изработен по традиционен начин, едва улучвах седем от десет, при това бях практикувал доста повече от тях.

Те еднакво добре определяха траекторията и с гранато-мет, който беше по-усъвършенствано оръжие, отколкото в миналото. Вместо да изстрелва една микротонна бомба със стандартен реактивен заряд, той имаше четири различни заряда и избор на една, две, три и четири микротонни бомби. За много близки разстояния, при които е опасно да се използва лазер, пълнителят на гранатомета се откачва-ше и можеше да се зареди с пълнитай-сът сачмеци заряди. Всеки изстрел изпращаше разширяващ се облак от хиляди малки частици, които носеха незабавна смърт до пет метра и се изпаряваха в безопасни пари след шест.

Тахионните ракети пък не изискваха никакъв опит.

Всичко, за което трябваше да се внимава, беше да няма някой зад теб, когато стреляш; откатът от ракетата беше опасен на разстояние няколко метра зад изстрелващата тръба. Всичко, което трябваше да направиш, беше да уловиш целта в кръстосаните нишки на прицела и да натиснеш копчето. Нямахме нужда да се грижиш за траекторията — ракетата летеше по права траектория и достигаше максималната си скорост за по-малко от секунда.

Забавлението да разорават района с новите играчки повдигна духа на войниците. Но околността не можеше да отговори на огъня. Независимо колко впечатляващи бяха оръжията, тяхната ефективност щеше да зависи от това, което щяха да ни противопоставят таурианците. Гръцката фаланга сигурно е изглеждала впечатляващо, но не би стояла твърде добре срещу един човек с огнехвъргачка. Поради забавянето във времето от пътуванията нямаше начин да се каже какво оръжие щяха да имат. Всичко зависеше от нивото на технологията, когато е започнала тяхната мисия; биха могли да бъдат един-два века след нас или преди нас. Можеше никога да не са чували за стасис-поле. Или биха могли да кажат една магическа дума и ние да изчезнем.

Бях във с четвъртия взвод, стреляйки по камъни, когато Чарли ме извика и ме помоли да отида спешно. Оставих Хеимоф да ме замества.

— Още един? — Скалата на дисплея беше такава, че планетата изглеждаше като грахово зърно, на около пет сантиметра от кръстчето, означаващо мястото на Саде-138. Виждаха се четиридесет и една

червени и зелени точки по екрана; надписът на четиридесет и първата точка гласеше ТАУРИАНСКИ КРАЙЦЕР (2).

— Точно така. — Чарли беше мрачен. — Появи се преди няколко минути. Има същите характеристики като първия: 30 G и 0.8 C.

— Извика ли Антопол?

— Да. — Той изпревари следващия въпрос. — Ще е нужен почти един ден, преди сигналът да стигне дотам и да се върне.

Значи беше почти сигурно, че ще се бием на планетата. Дори Антопол да унищожи първия крайцер, тя нямаше петдесет на петдесет шанс за втория. Нямаше толкова дронове и изстребители.

Ние прекарахме следващите две седмици, гледайки как мигат точките на дисплея. И ако знаеш къде и кога да гледаш, можеше да излезеш навън и да гледаш истинските събития на небето, бяла, ярка искра светлина, която изгасва за около секунда.

В тази секунда избухва нова-бомба, излъчвайки енергията на милион бежавативи лазери. Тя предизвиква образуването на миниатюрна звезда с диаметър около половин километър и температура като във вътрешността на Слънцето. Радиацията в близост с взрива можеше да повреди безвъзвратно електрониката на кораба — два изстребителя, един наш и един техен, явно вече бяха пострадали и се носеха неуправляеми, с постоянна скорост и без енергия.

В началото на войната ние използвахме по-мощни нова-бомби, но дегенерираната материя, която се използваше за тях, беше нестабилна в големи количества. Бомбите имаха тенденция да се взривяват още когато бяха вътре в кораба. Явно таурианците имаха същия проблем — или пък бяха копирали процеса от нас, защото те също бяха намалили нова-бомбите, които използваха до около сто килограма дегенерирана материя. Освен това те ги използваха по същия начин, по който и ние — бойните глави се разделяха на дюзина части след изстрелването, като само една от тях беше нова-бомба.

Очевидно щяха да им останат няколко бомби, след като свършат с „Масарик II“ и неговите дройове и изстребители, така че може би нашите упражнените оръжията бяха само губене на време и енергия.

Хрумна ми, че мога да натоваря единадесет души в изстребителя, който беше скрит в стасис-полето. Той беше програмиран да ни върне обратно на Земята.

Стигнах дотам, че започнах наум да правя списък на единадесетте, мислейки за тези, които значеха повече за мен, отколкото другите.

Разбира се, отхвърлих тази мисъл. Ние имахме наистина шанс, даже много добър шанс, дори и срещу напълно въоръжен крайцер. Нямаше да е много лесно да се хвърли нова-бомба достатъчно близо, за да попаднем в нейния убийствен радиус.

Духовете се оживиха, когато един от дроновете на Антопол улучи вражеския крайцер. Без корабите, оставени за защита на планетата, все още имахме осемнайсет дрона и два изстребителя. Те се въртяха наоколо, за да пресрещнат втория вражески крайцер, който по това време беше на разстояние няколко светлинни часа, и бяха непрекъснато нападани от петнадесет вражески дрона.

Един от дроновете улучи. Един изстребител и три робота напуснаха битката с максимално ускорение, като се извиха откъм еклиптиката, и не бяха преследвани. Ние ги гледахме с мрачен интерес, докато вражеският кораб се връщаше, за да се бие с нас. Изстребителят се връщаше назад, към Саде-138, за да се спаси. Никой не ги обвиняваше. Всъщност им изпратихме прощално послание. Естествено те не отговориха, притиснати от огромното натоварване. Но то щеше да бъде записано.

На врага му бяха нужни пет дни, за да се върне обратно към планетата и удобно да се установи на стационарна орбита на другата страна. Ние се приготвихме за първата фаза на битката, която щеше да е въздушна и напълно автоматизирана — техните дронове срещу нашите лазери. Поставих една група от петдесет мъже и жени в стасис-полето, в случай, че един от дроновете пробие защитата. Всъщност напразен жест; врагът само щеше да стои наблизо и да ги чака да изключат полето, след което да ги изпържи за част от секундата, след като полето изчезне.

Чарли имаше една луда идея, която аз едва не приех.

— Бихме могли да минираме мястото.

— Какво имаш предвид? Това място е минирано в радиус от двадесет и пет километра.

— Не, нямам предвид самите мини. Имам предвид самата база, долу под земята.

— Продължавай.

— В изстребителя има две нова-бомби. — Той посочи стасис-полето през около двеста метра каменна стена. — Бихме могли да ги докараме тук, да минираме базата, да се скрием всички в стасис-полето и да чакаме.

Това беше донякъде съблазнително. Щеше да ме освободи от всяка отговорност за вземане на решение и да остави всичко на случайността.

— Не мисля, че ще стане, Чарли. Той изглеждаше засегнат.

— Сигурно ще подейства.

— Не, виж. За да подейства планът, всички таурианци трябва да бъдат в обсега на действие на бомбата, преди тя да се взриви — но те няма да дойдат всички, след като пробият нашата защита. Още по-малко, ако мястото изглежда напуснато. Ще заподозрат нещо и ще изпратят изследователска група. И след като тази група взриви бомбата...

— Ще бъдем там, откъдето сме започнали. Минус базата. Съжалявам.

Свих рамене.

— Е, това беше една идея.

— Продължавай да мислиш, Чарли.

Аз изместих вниманието си обратно към дисплея, където неравната война беше в разгара си. Логично врагът искаше да унищожи единствения изстребител, за да се заеме с нас. Почти всичко, което можехме да направим, беше да гледаме червените точки, които се въртяха около планетата, опитвайки се да унищожа изстребителя. Засега пилотът беше успял да унищожи всички дроне; врагът все още не беше изпратил изстребители след него.

Бях дал на пилота контрола на пет от лазерите на наземната ни защита, макар че те не можеха да направят кой знае какво. Беваатовите лазери излъчват милиард киловата за секунда на разстояние сто метра. На разстояние около хиляда километра енергията му спадаше до десет киловата. Би могъл да предизвика повреда, ако попадне на оптичен сензор, или поне да обърка нещата.

— Колко далеч е другият тип? — попита Чарли, като имаше предвид другия пилот, който си беше подвил опашката. Аз намалих увеличението на скенера и зелената точка се появи в лявата част на екрана.

— Около шест светлинни часа. — Бяха му останали два робота, много близо до изстребителя, за да се виждат като отделни точки, като беше изразходвал един, за да осигури бягството си. — Той не ускорява повече, но се движи с 0.9 G.

— Нямаше да има някаква полза от него, дори да искаше. Трябва му повече от месец, за да спре.

Надеждата за наш собствен защитен изстребител угасна.

— Забавата едва сега започва. Да кажа ли на войниците да се подготвят и да се изкачат горе?

— Не... накарай ги да облекат скафандрите, в случай че загубим въздух. Но аз очаквам да мине известно време, преди да започне наземната им атака. — Отново превключих скалата. Четири червени точки пълзяха около кълбото, насочвайки се към нас.

Аз облякох скафандъра и отидох в административната част, за да гледам фойерверка на мониторите.

Лазерите работеха безупречно. Всичките четири дрона, насочени едновременно към нас, бяха засечени и унищожени. Всички, с изключение на една от нова-бомбите, се взривиха зад хоризонта (видимият хоризонт беше на около десет километра, но лазерите бяха разположени високо и можеха да действат на два пъти по-голямо разстояние). Бомбата, взривила се близо до нас, стопи една огромна буца, която свети с брилянтен блясък няколко минути.

След един час тя още светеше с оранжева светлина, а външната температура скочи до 50°, като стопи всичкия ни сняг, оставяйки неравна, сива повърхност.

Следващата атака свърши също за части от секундата, но този път бяха осем дрона и четири от тях попаднаха в радиус около десет километра. Излъчването от светещите кратери покачи температурата до 300° и аз започнах да се тревожа. Бойните скафандри бяха добри до хиляда градуса, но лазерите зависеха от нискотемпературни полупроводници.

Чар ли наблюдаваше дисплея. Гласът му звучеше безизразно по радиото на скафандъра.

— Този път шестнадесет.

— Учуден ли си? — Едно от нещата, които знаехме за таурианците беше — догматичност към числата и особено към основните и към степените на две.

— Да се надяваме, че нямат още тридесет и две. Разпитах компютъра за това; всичко, което можа да ми каже, беше, че дотук крайцерът е изстрелял четиридесет и четири дрона и е известно, че някои крайцери носят до 128.

Имахме по-малко от половин час, преди дроновете да ударят. Бих могъл да командиравам всички в стасис-полето и те щяха да са временно в безопасност, ако някоя от нова-бомбите премине. В безопасност, но в клопка. Колко време ще е нужно кратерите да изстинат, ако три или четири — да не говорим и за шестнайсетте — бомби преминат? Не можеше да се живее вечно в бойния костюм, макар че той рециклираше всичко с безпощадна ефективност. Две седмици е самоубийствено. Никой не беше стигал до три седмици в полеви условия.

При това като отбранителна позиция стасис-полето е смъртоносна клопка. Врагът имаше всички преимущества, тъй като куполът на полето беше непрозрачен; единственият начин да разбереш какво се готвят да направят е да си покажеш главата навън. Нямахше нужда да ни нападат с примитивни оръжия, освен ако бяха нетърпеливи. Те биха могли само да обстрелват купола с лазери и да чакат да изключим генератора. Между другото можеха да ни нападат постоянно, хвърляйки вътре камъни, стрели, ножове — можехме да отвърнем на огъня им, но беше доста безполезно.

Разбира се, ако един човек останеше в базата, останалите можеха да почакаят половин час в полето. Ако той не дойдеше да ги вземе дотогава, те щяха да знаят, че навън е горещо. Набрах комбинацията, която щеше да ме свърже с всички от чин 5 и по-висок.

— Говори майор Мандела.

Това все още звучеше като лоша шега.

Описах им ситуацията и ги помолих да кажат на войниците си, че всички са свободни да влязат в стасис-полето. Аз ще стоя отвън и ще ги извадя, ако нещата тръгнат добре — не от аристократичност, разбира се — предпочитах да си опитам късмета и да бъда изпарен за наносекунди, вместо сигурната и бавна смърт под сивия купол.

Включих на честотата на Чарли.

— Ти също можеш да влезеш. Аз ще се погрижа за нещата тук.

— Не, благодаря — каза той бавно. — Аз по-скоро... хей, виж.

Крайцерът беше изстрелял друга червена точка зад останалите. Надписът на дисплея я идентифицира като още един дрон.

— Това е любопитно.

— Суеверни проклетници! — каза той.

Само единадесет души последваха в полето останалите петдесет, на които беше заповядано да влязат там.

Чарли и аз се бяхме вторачили в мониторите и наблюдавахме приближаването на дроновете, като внимавахме да не гледаме холографския дисплей, като негласно се бяхме договорили, че е по-добре да не знаем кога остава една минута, тридесет секунди... и сега, както и преди, всичко беше свършило, преди да разберем, че е започнало. Екранът побеля, зашумя от статични разряди и все още бяхме живи.

Но този път на хоризонта имаше петнадесет нови дупки. И температурата се покачваше толкова бързо, че последната цифра на уреда не се виждаше. Цифрата достигна 800 и започна да намалява.

Не бяхме видели никой от дроновете през тази малка част от секундата, която беше нужна на лазерите да се прицелят. Но сега седемнайсетият блесна над хоризонта, като правеше луди зигзаги и спря точно отгоре. За момент изглеждаше, че се колебае и след това започна да пада. Половината лазери го бяха засекли и стреляха непрекъснато, но не можеха да го достигнат — всички бяха останали в последната си стрелкова позиция.

Той блестеше, като падаше, огледалната полировка на стоманения му корпус отразяваше бялата светлина от кратерите и безпомощната стрелба на лазерите. Чух как Чарли си пое дълбоко въздух и дронът падна толкова близо, че можехме да видим паякообразните надписи на таурианската писменост и един прозрачен люк, близо до носа.

Чакахме няколко часа. Външната температура се стабилизира на 690° — малко под точката на топене на цинка — спомних си това без някаква връзка, след което опитах ръчния контрол на лазерите, но те бяха все още замръзнали.

— Ето пак идват — каза Чарли. — Пак осем. Насочих се към дисплея.

— Мисля, че трябва...

— Чакай! Това не са дроне. Надписът гласеше КОРАБ С ВОЙНИЦИ. Предполагам, че искат да превземат базата — каза той. — Невредима.

Вероятно беше така, а освен това можеше да опитат нови оръжия и техники.

— Няма да е много голям риск за тях. Винаги могат да се оттеглят и да пуснат една нова-бомба в скута ни.

Аз извиках Брил и я изпратих да събере всички, които бяха в стасис-полето, и да ги построи заедно с остатъка от нейния взвод като отбранителна линия на северозападния и североизточния квадрант.

— Чудя се — каза Чарли. — Може би не трябва да слагаме всички отгоре. Докато не се уверим колко са таурианците.

Това имаше смисъл. Трябва да поддържаш резерви. Нека неприятелят да подцени силите ни.

— Това е идея... те могат да са шестдесет и четири в осемте съда.

Или 128, или 256. Бих желал нашите шпионски спътници да имат по-голяма разделителна способност. Но не можеш да наблъскаш всичко в машина с размери на гроздово зърно.

Реших седемдесетте души на Брил да съставят първия ешелон на отбраната ни и им наредих да образуват пръстен в окопите, които бяхме изровили извън периметъра на базата. Всички останали щяха да стоят в подземие, докато имаше нужда от тях.

Ако се случеше така, че таурианците започнеха да побеждават, независимо дали защото бяха повече, или поради нови технологии, щях да наредя всички да влязат в стасис-полето. Имаше тунел от обитаваната част до купола на полето, така че хората в подземие можеха безопасно да се отправят направо там. Ако все още имаше някой жив.

Извиках Хилбоу и възложих на нея и Чарли да наблюдават лазерите. Ако се раздвижеха отново, щях да извикам обратно Брил и нейните войници. Включваме автоматичната насочваща система и сядаме да гледаме шоуто. Но дори и неподвижни, лазерите можеха да са полезни. Чарли настрои мониторите да покажат къде са насочени лъчите им; той и Хилбоу можеха да стрелят ръчно с тях, когато нещо попаднеше в обсега на лъча.

Имахме около двадесет минути. Брил крачеше около периметъра с нейните хора и ги разполагаше в окопите по взводове, образувайки припокриващи се огневи линии. Аз се намесих и я помолих да разположи тежките оръжия така, че да насочи пътя на врага в обсега на лазерите.

Нямаше друго какво да се прави, освен да се чака. Помолих Чарли да провери как напредва врагът, след това седнах на масата и се опитах да начертая диаграма на разположението на частите на Брил и да се опитам да го подобря.

Първата линия, която начертах, дробни четири листа хартия. Имаше доста време, откакто бях вършил някаква деликатна работа в скафандър. Спомних си как ни учеха да контролираме усилвателните механизми, които имала костюмите, като ни караха да си подаваме едно яйце; не беше лесна работа. Интересно дали все още има яйца на Земята.

Като свърших с диаграмата, не видях нищо, което можеше да се добави.

— Още осем съда с войници — каза Чарли. — Пет минути, преди първите осем да пристигнат тук.

Значи се готвеха да атакуват на две вълни. Поне две. Какво бих направил на мястото на командира на таурианците? Не беше кой знае колко трудно да се предположи: на гаурианците им липсваше въображение в тактиката и те обикновено копираха човешката.

Първата вълна е може би камикадзе, за да отслаби нашата защита. След това ще дойде втората и по-методично ще довърши работата. Или обратно; първата група щеше да има двадесет минути, докато я довършим, и тогава щеше да дойде втората да я спаси и да ни удари здраво в една точка, пробивайки периметъра и завземайки базата.

Или може би бяха изпратили две групи просто защото две беше магическо число. Или те можеха да изстрелват едновременно само по осем кораба (това би било лошо, защото показваше, че корабите са големи).

— Три минути.

Бях се вторачил в мониторите, които показваха различни сектори на минното поле. Ако имахме шанс, те щяха да се приземят там, не

подозирайки нищо. Или ще преминат достатъчно ниско, за да детонират мините.

Чувствах се в известна степен виновен. Аз бях в безопасност в дупката си, готов да започна да раздавам заповеди. Какво ли мислеха за липсващия си командир тези седемдесет жертвени агнета?

След това си спомних какво чувствах към капитан Скот, който беше избрал да остане на сигурно място, на орбита, докато ние се биехме на земята. Вълната на стара омраза нахлу в душата ми и трябваше да се боря с пристъпите на гадене.

— Хилбоу, можеш ли да се справиш с лазерите?

— Не виждам защо не, сър. Аз захвърлих молива и станах.

— Чарли, поемаш координацията на групите. Можеш да се справиш не по-зле от мен. Аз се качвам горе.

— Не бих ви посъветвал да правите това, сър.

— По дяволите, недей, Уилям. Не бъди идиот.

— Не приемам заповеди, аз дав...

— Няма да изкараш и десет секунди горе — каза Чарли.

— Ще имам същия шанс, както всички останали.

— Не чуваш ли какво ти казвам. Те ще те убият.

— Войниците? Глупости! Знам, че не ме обичат много, но...

— Не слушаш ли на честотата на взводовете? Не, те не използват много фин английски, когато говорят помежду си, но мислят, че ти си ги сложил на първа линия за наказание за страхливост, след като им беше казал, че всеки може да отиде в купола.

— Не е ли така, сър? — попита Хилбоу.

— Да ги наказвам? Не, разбира се, че не! Те просто бяха горе, когато ми потрябваха... Нищо ли не им е казала лейтенант Брил?

— Поне аз не съм чул — каза Чарли. — Може би е била прекалено заета. Или е съгласна с тях. По-добре да...

— Ето ги! — изкрещя Хилбоу. Първият вражески кораб се виждаше на един от мониторите на минното поле. Вторият се появи в следващата секунда. Те идваха от различни посоки и не бяха разпределени равномерно около базата. Пет в североизточния квадрант и само един на югоизток. Предадох информацията на Брил.

Но ние бяхме предвидили тактиката им доста добре; всички слизаха надолу към пръстена от мини. Един от тях се приближи достатъчно, за да възпламени заряда. Взривът засегна задната част на

странно конструирания кораб, при което той подскочи и се блъсна в земята. Страничните люкове се отвориха и таурианците започнаха да пълзят отвътре. Бяха дванадесет; може би четирима бяха останали вътре. Ако останалите също бяха по шестнадесет, те бяха съвсем малко повече от нас.

В първата вълна.

Останалите седем кораба се приземиха без инциденти. Да, наистина бяха по шестнадесет. Брил измести два взвода, за да противодейства на концентрацията на врага, и ние зачакахме.

Те се движеха бързо през минното поле, клатушкайки се в такт като кривокраки, едроглави роботи, без дори да нарушават строя си, когато един от тях беше пръснат на парчета от взрива на една от мините, което последва още единадесет пъти.

Когато се показа над хоризонта, причината за тяхната хаотична подредба стана ясна: те бяха анализирали предварително коя посока на приближаване ще им даде най-естествена защита чрез купчините камъни, които дроновете бяха натрупали при взривяването си. Така те щяха да се приближат на около два километра от базата, преди да получим пряка видимост. А техните костюми имаха същите усилващи системи, както и нашите, така че те можеха да покрият един километър за по-малко от минута.

Брил накара нейните войници да открият огън веднага, вероятно повече за морално подкрепление, отколкото с надеждата да улучат врага. Може би улучаха някои, но не можеше да се каже със сигурност. Но поне тахионните ракети вършеха впечатляваща работа, превръщайки скалите в чакъл.

Таурианците отвърнаха на огъня с някакво оръжие, подобно на тахионните ракети, може би точно същите. Те също не попадаха в целта — нашите войници бяха под и на нивото на грунда, но като не намираха цел, те можеха да летят завинаги, амин. Една от тях успя да улучи беваватов лазер на повърхността и вибрациите, които усетихме тук, долу, бяха толкова силни, че съжалихме, че не сме се заровили по-дълбоко от двеста метра.

Беваватовите лазери не ни вършеха особена работа. Таурианците вероятно бяха установили линиите на обстрел и ги заобикаляха в широка дъга. Добре че стана така, тъй като Чарли можа за момент да отклони вниманието си от мониторите на лазерите.

— По дяволите!

— Какво става, Чарли? — Аз не свлях очи от мониторите в очакване да се случи нещо.

— Кораба, крайцера — няма го!

Погледнах към холографския дисплей. Прав беше. Единствената червена точка, която се виждаше, беше на корабите с тауриански войници.

— Къде отиде? — попитах глупаво аз.

— Нека пуснем записа — и той програмира дисплея да покаже събитията преди няколко минути, а степента на увеличението показваше колапсара и планетата едновременно. Крайцерът се показва и до него три зелени точки — нашият „страхливец“, атакуващ крайцера само с два дрона.

Но той беше получил малка помощ от законите на физиката.

Вместо да се вмъкне в колапсарното поле, той го беше заобиколил по силно изтеглена орбита. Движеше се с 0.9 C, а дроновете — с 0.99 C, насочвайки се към вражеския крайцер. Планетата ни беше на хиляда светлинни секунди от колапсара, така че таурианският кораб имаше само десет секунди да засече и спре двата дрона. А при тази скорост нямаше значение дали ще те улучи нова-бомба, или снежна топка.

Първият дрон изпари крайцера, а другият, на 0.01 секунда след него, премина и продължи безпрепятствено, за да се сблъска с планетата. Изтребителят не улучи планетата с някакви двеста километра и продължи в пространството, като забавяше скоростта с максимум 25 G. Щеше да се върне на планетата след около два месеца.

Но таурианците не искаха да чакат. Те бяха достатъчно близо до нашите линии, за да използват лазерите, а освен това бяха и в обсега на гранатометите. Големите скали биха могли да ги защитят от лазерите, но гранатите и ракетите ги избиваха.

Отначало войниците на Брил имаха значително преимущество; биейки се от окопите, те можеха да бъдат улуче-ни от случаен, много точен изстрел или от някоя изключително добре насочена граната (които таурианците хвърляха с ръце на разстояние неколкостотин метра). Брил беше загубила четирима души, но изглеждаше, че таурианците са останали наполовина по-малко от първоначалния брой.

В края на краищата повърхността беше разровена толкова, че повечето таурианци можеха също да се бият от дупки по повърхността. Боят се ограничи само до индивидуални лазерни двубои, прекъсвани епизодично от по-тежки оръжия. Не беше много умно да се използват тахионни ракети срещу отделни таурианци, тъй като не знаехме срещу какви сили ще бъдем изправени сами след няколко минути.

Нещо ме безпокоеше и то беше свързано с холографския запис. Сега, когато битката позатихна, аз разбрах какво.

Какви разрушения беше предизвикал дронът, който се удари в планетата с почти светлинна скорост? Аз се доближих до компютъра и установих колко енергия се е отделила при сблъскването и след това я сравних с геологичната информация в паметта на компютъра.

Двадесет пъти повече енергия от най-мощното известно земетресение. И това на планета с размери две-трети от земните.

На основната честота:

— Всички горе! Веднага!

Натиснах с всички сили бутона, който отваряше люка, водещ от административната част към повърхността.

— Какво, по дяволите, става, Уил?

— Земетресение. Не знам след колко време. Движи се! Хилбоу и Чарли бяха непосредствено зад мен.

— Дали е по-сигурно в окопите?

— Не знам — казах аз. — Никога не съм преживявал земетресение.

Може би стените на окопите щяха да се срутят и да ни смачкат.

Бях изненадан колко е тъмно на повърхността. 8 от Дорадо вече беше почти залезла; мониторите бяха компенсирали ниското ниво на осветление.

Имаше четири мъже и жени в окопа, единият тежко ранен или мъртъв. Спуснахме се надолу по стената и аз нагласих моя фотоумножител на степен две, за да изследвам нашите съседи по окоп. Имахме шанс — един от тях беше с гранатомет, а освен това имаха и ракетна установка. Почти успях да прочета имената им по шлемовете. Ние бяхме в окопа на Брил, но тя още не беше ни забелязала. Беше на противоположната страна и внимателно поглеждаше над ръба на окопа, насочвайки два взвода за флангова атака. Когато вече бяха заели позиция, тя отново се наведе надолу.

— Вие ли сте, майоре?

— Правилно — казах аз внимателно.

Чудех се дали хората в окопа са от тези, които искаха скалпа ми.

— Какво беше това за земетресението?

Тя вече знаеше за унищожаването на крайцера, но не и за втория дрон. Аз ѝ обясних колкото се може по-накратко.

— Никой не е излязъл от люка — каза тя. — Все още не. Предполагам, че всички са влезли в стасис-полето.

Може би някои бяха все още долу, без да са приели моя предупредителен сигнал. Аз включих общата честота и тогава настана ад.

Земята рязко изчезна надолу и отново се върна, като ни блъсна толкова силно, че подскочихме във въздуха, изхвърлени извън окопа. Прелетяхме няколко метра, толкова високо, че можахме да видим бойното поле, обсипано с оранжевите петна на кратерите, където бяха паднали нова-бомбите. Аз се приземих на крака, но почвата се люшкеше и трепереше толкова силно, че беше невъзможно да останеш прав.

По басовите вибрации, които почувствах по моя скафандър, разбрах, че склонът над базата се е срутил.

Бих искал всички да са имали време и здрав разум да се скрият под купола.

Една фигура се показва, катерейки се по склона на окопа и аз веднага разбрах, че тя не е човешка. На това разстояние лазерът ми прогори дупка на неговия шлем; той направи две крачки и падна по гръб. Друг шлем се показва над ръба на окопа. Отрязах върха му, преди да може да вдигне оръжието.

Не можех да разпозная околността. Единственото нещо, което не се беше променило, беше стасис-полето и то изглеждаше еднакво от всички страни. Беваватовите лазери бяха затрупани, но един от тях беше включен — бриляnten, светец лъч, който осветяваше завихрящ се облак от изпарена скала.

Без колебание, макар че бях на вражеска територия, тръгнах към купола по треперещата повърхност.

Не можах да вдигна никого от взводните командири. Вероятно всички, с изключение на Брил, бяха в купола.

Открих само Хилбоу и Чарли; казах на Хилбоу да влезе вътре и да изкара всички навън. Ако следващата вълна също беше от 128 души, щяхме да имаме нужда от всеки човек.

Земните тръпки постепенно престанаха и аз се насочих към един „приятелски“ окоп — всъщност окопа на готвачите, тъй като там бяха само Орбан и Рудковски.

Получих сигнал от Хилбоу и се настроих на нейната честота.

— Сър, там имаше само десет души. Останалите не са успели.

— Останали са долу?

Струваше ми се, че са имали достатъчно време.

— Не знам, сър.

— Няма значение. Преброй колко души имаме общо. Отново опитах честотите на взводните командири, но там беше все още тихо.

Тримата няколко минути наблюдавахме дали няма вражески лазерен огън, но нищо не се виждаше. Вероятно чакаха подкрепленията.

Хилбоу се обади отново.

— Успях да събера само петдесет и трима, сър. Някои от другите са може би в безсъзнание.

— Добре. Нека да стоят, докато...

В този момент се показва втората вълна. Корабите с войници се виждаха на хоризонта, обърнати към нас с двигателите си, намалявайки скоростта.

Тези кораби бяха четири или пет пъти по-големи от първите. Един от тях се приземи на около километър от нас и от него веднага се посипаха войници. Те бяха над петдесет, вероятно шестдесет и четири — по осем това правеше общо 512. Нямахме начин да ги спрем.

— Слушайте всички. Тук е майор Мандела. — Опитвах се гласът ми да звучи спокойно. — Ще се приберем обратно в купола, бързо, но организирано. Знаем, че сме адски разпръснати. Ако сте от втори и четвърти взвод, стойте около минута и поддържайте прикриващ огън, докато първи, трети и поддръжката се оттеглят.

— Първи, трети и поддръжач, оттеглете се на около половината път до купола, след това прикривайте втори и четвърти, когато се връщат. Те ще се придвижат до самия ръб на купола и ще ви прикриват, докато изминете останалата част от пътя.

Не трябваше да казвам „отстъпвате“; тази дума я нямаше в книгите. Защитно действие.

Имаше много повече защита, отколкото действие. Осем или девет души стреляха, а останалите като че ли полетяха. Рудковски и Орбан бяха изчезнали. Аз дадох няколко прицелни изстрела без особен ефект, изтичах до другия край на окопа и се насочих към купола.

Таурианците започнаха да изстрелват ракети, но, изглежда, повечето отиваха твърде високо. Видях как двама от нашите бяха взривени още преди да изминат половината от пътя; намерих една доста голяма скала и се скрих зад нея. Надникнах зад скалата и видях, че само двама-трима таурианци са достатъчно близо, за да са евентуални цели за лазерите. Реших, че е по-добре да не привличам излишно внимание върху себе си. Бягах до самия край на купола и се обърнах да отговоря на огъня. След няколко изстрела разбрах, че така само ще се превърна в мишена; доколкото можех да видя, имаше само един-двама души, които все още бягаха към купола.

Една ракета профуча толкова близо, че бих могъл да я докосна. Свих колене и плонжихах, като влязох в купола по немного грациозен начин.

Вътре видях ракетата, която за малко не ме беше улучила, да се движи лениво в мъглата, леко издигайки се, като се към другата стена на купола. Тя щеше да се изпари моментално след излизането си, тъйпсато цялата кинетична енергия, която беше загубила при намаляване на скоростта до 16.3 метра в секунда, щеше да се превърне в топлина.

Точно на ръба на полето девет души лежаха мъртви, с лицето надолу. Не беше неочаквано, макар че това не беше от нещата, които трябва да се казват на войниците.

Скафандрите им бяха здрави, в противен случай те нямаше да са стигнали толкова далеч, но тук-там, при многобройните падания и търкаляния, те бяха повредили изолиращата обвивка, която ги предпазваше от полето. Така че, когато са влезли в полето, всякаква електрическа активност в техните тела беше изчезнала, което ги беше убило моментално. Освен това, тъй като никаква молекула в телата им не е могла да се движи със скорост, по-голяма от 16.3 метра в секунда, те бяха напълно замръзнали, като телесната им температура се беше стабилизирала на 0.426° от абсолютната.

Реших да не ги обръщам, за да видя имената им, все още не. Ние трябваше да заемем някаква отбранителна позиция, преди таурианците да навлязат в купола. Ако решат да ни ударят, вместо да чакат.

Със сложни жестове успях да накарам всички да се съберат в центъра на полето, под опашката на изстребителя, където бяха струпани оръжията.

Имаше много оръжие, тъй като планирахме да въоръжим три пъти повече хора, отколкото имахме сега. След като раздадох на всички по един щит и къс меч, написах на снега: ДОБРИ СТРЕЛЦИ С ЛЪК? ВДИГНЕТЕ РЪЦЕ. Появиха се петима доброволци, след това избрах още трима, така че да използваме всички лъкове. Двадесет стрели на лък. Те бяха най-ефективното дистанционно оръжие, което имахме; стрелите бяха почти невидими в бавния си полет, тежки, със смъртоносно, диамантенотвърдо острие на върха.

Организирах стрелците в кръг около изстребителя (неговите приземяващи опори щяха да им служат за частична защита от идващи отзад ракети) и между всяка двойка поставих четирима други — двама с копия, един с алебарда и един, въоръжен с бойна брадва и дузина ножове за хвърляне. Тази организация теоретично трябваше да се погрижи за врага на всички дистанции — от ръба на полето до ръкопашна битка.

Всъщност, те биха могли да влязат в полето с камъни в ръце, без щитовете и специално оръжие и имаха шанс 600 към 42 да ни видят сметката.

Предполагам, че знаеха какво е стасис-поле. Тяхната технология изглеждаше съвременна във всички останали аспекти.

Няколко часа не се случи нищо. Доскуча ни, както би доскучало на всеки, който чака да умре. Нямахме с кого да си поговориш, нямаше нищо за гледане в непроменливата сива мъгла на купола, сив сняг, сив космически кораб и няколко еднакво сиви войнци. Нищо да чуеш, усетиш или помиришеш, освен себе си.

Тези от нас, които все още се интересуваха от битката, наблюдаваха долния ръб на купола, чакайки първия таурианец да влезе. Така че ни трябваше секунда да разберем какво става, когато битката започна. Тя дойде отгоре като облак от катапултирани малки копия, носещи се на тридесет метра над повърхността и насочени в центъра на купола.

Щитовете бяха достатъчно големи, за да скрием по-голямата част от тялото си зад тях, ако се свием леко; хората, които видяха копията, се опазиха лесно. Тези, на които нападението дойде откъм гърба или които бяха заспали, трябваше да се надяват на късмета си да оцелеят; нямаше как да ги предупредим с вик.

Имахме късмет, че загубихме само петима. Един от тях беше стрелец. Шубик. Взех нейния лък и зачакахме атаката да започне веднага.

Тя не започна. След половин час аз обиколих кръга и с жестове обясних на всички, че първото, което всеки трябва да направи, ако се случи нещо, е да докосне този, който е от дясната му страна и така по цялата редица.

Това може би ми спаси живота. Втората атака с копия, няколко часа по-късно, дойде зад мен. Аз усетих побутването, бутнах човека вдясно от мен, обърнах се и видях падащият облак копия. Вдигнах щита и те попаднаха върху него след по-малко от секунда.

Оставих лъка, за да измъкна трите копия от щита, и атаката започна.

Това беше странна и впечатляваща гледка. Около триста от тях влязоха в полето едновременно, почти рамо до рамо по целия периметър на купола. Те напредваха в такт и всеки държеше пред себе си щит, който едва закриваше широките им гърди. Те хвърляха копия, подобни на тези, с които бяхме атакувани.

Изправих щита си пред мен — той имаше лек издатък отдолу, който му позволяваше да стои прав. След първата стрела, която изстрелях, разбрах, че имаме шанс. Тя удари един от тях в центъра на щита, премина през него и се заби в скафандъра му.

Това беше просто избиване. Техните копия не бяха много ефективни, когато липсваше изненадата, но когато едно мина покрай главата ми, хвърлено отзад, усетих тръпки между плешките.

С двадесет стрели повалих двадесет таурианци. Те свиваха редиците, когато някой падаше, и дори нямаше нужда да се прицелваме. Когато ми свършиха стрелите, опитах да хвърлям обратно техните копия, но щитовете им ги отразяваха лесно.

Ние бяхме убили повече от половината от тях далеч преди да достигнат дистанция за ръкопашен бой. Извадих меча си и зачаках. Те все още ни превъзхождаха с около трима срещу един.

Когато се приближиха на около десет метра, дойде времето на метателите на ножове. Макар че въртящите се дискове се виждаха ясно и им трябваше половин секунда да стигнат врага, повечето таурианци реагираха по същия неефективен начин — вдигаха щитовете си, за да се предпазят. Острите като бръснач ножове минаваха през щитовете им като моторна резачка през картон.

Първата ръкопашна битка започна с алебардите, които бяха метални пръти, дълги два метра, завършващи на върха с двуостро острие. Таурианците имаха хладнокръвен или героичен, ако може така да се каже, начин да се справят с тях. Те просто грабваха острието и умираха. Докато хората се мъчеха да измъкнат оръжието от замръзналата смъртна хватка, друг таурианец, въоръжен с извит меч, дълъг около метър, излизаше напред и ги убиваше.

Освен мечовете те имаха нещо, подобно на боло еластично въже, което завършваше с около десетсантиметрово нещо, подобно на бодлива тел, и малка тежест, която го ускоряваше. Това оръжие беше опасно, защото, ако не улучеше, се връщаше по доста непредсказуем начин. Но тези неща улучваха жертвите си доста често, минавайки под щитовете и усуквайки се около глезените.

Аз стоях гръб в гръб с редник Ериксон и с нашите мечове успяхме да останем живи вече пет минути. Когато таурианците намаляха до около две дузини оцелели, те просто се обърнаха и замаршируваха навън. Хвърлихме няколко копия след тях, като улучихме трима, но не искахме да ги преследваме. Можеха да се обърнат и да започнат да секат отново.

От нас бяха останали само двадесет и осем живи. Почти два пъти повече от таурианците, които лежах наоколо, но в това имаше твърде малко задоволство.

Те щяха да направят същото нещо с нови 300. И този път щяха да успеят.

Обиколихме от тяло на тяло и събрахме стрелите и ножовете, след което отново заехме местата си около изтребителя. Никой не искаше да изважда алебардите. Аз преброих офицерите: Чарли и Даяна бяха още живи (Хил-боу беше една от жертвите на алебардите), както и двама помощни офицери. Вилбър и Шидловска. Рудковоки беше още жив, но Орбан беше получил едно копие.

След като чакахме един ден, решихме, че врагът е избрал война чрез изтощение, вместо да повтаря наземните атаки. Копията прелитаха постоянно, този път не на облаци, а по две-три или по десет, и то от различни посоки. Човек не можеше да стои нащрек непрекъснато; те улучваха някого всеки три-четири часа.

Ние спяхме поред, по двама, върху генератора за стасис-полето. Стояхме точно под тялото на изстребителя — това беше най-сигурното място под купола.

От време на време някой от таурианците надникваше вътре, може би за да види дали има някой останал. Понякога изстрелвахме по една стрела срещу тях за тренировка.

Копията спряха да падат след два дни. Предполагам, че им бяха свършили или пък бяха решили да спрат, когато останахме само двадесет живи.

Имаше обаче много по-вероятно предположение. Аз измъкнах една алебарда и я подадох извън стасис-полето. Когато я прибрах, острието ѝ беше стопено. Когато я показах на Чарли, той само се поклати наляво-надясно (единственият начин да кимнеш в скафандър); подобно нещо се беше случвало вече, когато полето не работеше. Те просто го бяха наситили с лазерен огън и очакваха да откачим и да изключим генератора. Те вероятно седяха в корабите си и играеха таурианския вариант на карти.

Опитах се да помисля. Трудно беше да се концентрирам за по-дълго върху нещо в тази обстановка, лишен от усещания и оглеждайки се всеки три секунди. Нещо, което беше казал Чарли. Още вчера. Не можех да си го спомня. Не можеше да стане тогава, само това си спомних, когато изведнъж ме осени.

Извиках всички и написах на снега:

**ИЗВАЖДАМЕ НОВА-БОМБИТЕ ОТ КОРАБА
ЗНАСЯМЕ ГИ ДО КРАЯ НА ПОЛЕТО
ПРЕМЕСТВАМЕ ПОЛЕТО**

Шидловска знаеше къде са подходящите инструменти на кораба. За щастие бяхме оставили всички входове отворени, преди да включим полето; те се командваха по електронен път и щяха да са здраво замразени. Донесохме един асортимент от гаечни ключове и се качихме в пилотската кабина. Той знаеше как да отвори капака, който

води до помещението с бомбите. Последвах го в тръбата, широка един метър.

Нормално тук би трябвало да е съвсем тъмно, но стасис-полето осветяваше мястото със същата мъглява светлина без сенки, както извън кораба. Помещението с бомбите беше малко и за двама ни, така че останах в тръбата и наблюдавах.

Вратите на камерата бяха с „ръчно отваряне“, така че бяха лесни. Шидловска просто завъртя дръжката и ние бяхме вътре. Освобождаването на нова-бомбите от техните леговища беше нещо друго. Най-накрая той се върна в машинното отделение и донесе лост. Той освободи едната, аз другата и ги изтъркаляхме извън камерата.

Сержант Ангелов вече работеше над тях, когато ние се спуснахме обратно. Всичко, което трябваше да се направи, за да се зареди бомбата, беше да се развие детонаторът от върха и да се бръкне с нещо в цокъла му, за да се счупи забавящият механизъм и предпазителят.

Ние бързо ги занесохме до ръба, по шест души на бомба, и ги оставихме на земята една до друга, след което махнахме на четиримата, които стояха около генератора на полето. Те го вдигнаха за дръжките и го пренесоха на десет крачки в противоположна посока. Бомбите изчезнаха, като ръбът на полето се плъзна по тях.

Нямаше съмнение, че бомбите избухнаха. За няколко секунди отвън беше горещо като във вътрешността на звезда и дори стасис-полето отбеляза този факт; около една трета от него заблестя в тъмнорозово, след което отново стана сиво. Почувства се леко ускорение като в асансьор. Това значеше, че се плъзгаме надолу в кратер. Дали имаше здраво дъно. Или щяхме да потънем в разтопената скала и да бъдем хванати като муха в кехлибар — нямаше смисъл да се мисли за това. Може би, ако това станеше, щяхме да си пробием път с лазерите.

Поне дванадесет от нас.

КОЛКО ВРЕМЕ? Чарли беше напраскал това на снега пред краката ми.

Много хубав въпрос. Всичко, което знаех, беше освободената енергия от двете нова-бомби. Не знаех топлинния капацитет на скалите, които ни обкръжаваха, нито тяхната точка на топене. Написах: ЕДНА СЕДМИЦА, СВИВАМ РАМЕНЕ? ТРЯБВА ДА ПОМИСЛЯ.

Компютърът на кораба би могъл да ми каже това за хилядна от секундата, но той не действаше. Започнах да пиша уравнения на снега, опитвайки се да получа най-високата и най-ниската цифра за времето, което щеше да мине, докато температурата отвън спадне до 500°. Ангелов, чиито знания по физика бяха доста по-съвременни, правеше свои изчисления от другата страна на кораба.

Моят отговор беше между шест часа и шест дни (макар че, ако беше шест часа, околните скали трябваше да излъчват топлината като направени от чиста мед), а Ангелов получи от пет часа до четири и половина дни. Аз гласувах за шест и никой друг не получи право на глас.

Спяхме много. Чарли и Даяна играеха шах, като рисуваха символите на снега; аз не бях в състояние да поддържам променящата се позиция на фигурите в главата си. Няколко пъти проверих изчисленията си и всеки път получавах шест дни. Проверих също изчисленията на Ангелов и те изглеждаха наред, но аз настоявах на своето. Нямах да ни навреди да стоим в костюмите си ден и половина повече. Спорехме със скъпернически стенограми по снега.

По времето, когато взривихме бомбите, бяхме останали деветнадесет. Бяхме все още деветнадесет шест дни по-късно, когато бях застанал с ръка върху изключвателя на генератора на полето. Какво ли ни чакаше там? Разбира се, бяхме избили всички таурианци на десетки километри наоколо. Но би могло да има резервни сили на по-голямо разстояние, които да чакат сега търпеливо на ръба на кратера.

Дз разделих хората равномерно по периметъра, така че да не могат да ни унищожат с един изстрел. След това, готов да го включа веднага обратно, ако нещо не потръгне, натиснах копчето.

Радиото ми още беше включено на общата честота; след цяла седмица пълна тишина ушите ми бяха безмилостно проглушени от силните и щастливи гласове на хората ми.

Стояхме на дъното на кратер с диаметър около километър и толкова дълбок. Стените му бяха от черна кора с червени пукнатини, горещи, но вече безопасни.

Таурианци не се виждаха.

Хукнахме към кораба, затворихме всички люкове, напълнихме го със студен въздух и изскочихме от скафандрите. Не си ползвах старшинството, за да взема душ. Просто стоях на

противоускорителната люлка и вдишвах въздуха, който не миришеше на рециклирания Мандела.

Корабът беше изчислен за максимум дванадесет души екипаж, така че ние стояхме отвън на смени по седем, за да не претоварваме животоосигуряващите му системи. Изпратих повтарящо се съобщение на другия кораб, който беше все още на шест седмици разстояние, че сме в добро състояние и ще чакаме да ни прибере. Бях почти сигурен, че той ще има седем свободни койки, тъй като екипажът за бойна мисия беше само от трима души.

Беше хубаво да се разхождаме наоколо и да си говорим отново. Аз официално отмених всички военни неща за времето, което прекараме на планетата. Някои от оцелелите бяха от групата на Брил, но те не показваха никаква враждебност към мен.

Играехме си на една носталгична игра, сравнявайки различните епохи, които бяхме вцдели на Земята, чудейки се какво ли ще е 700-годишното бъдеще, в който се връщахме. Никой не спомена, че ще имаме само няколко месеца отпуск, след което ще ни изпратят в нови Бойни Сили и колелото отново ще се завърти.

Колела. Един ден Чарли ме попита от коя страна произлиза името ми; звучало му странно. Казах му, че произлиза от липсата на речник и ако се прочете вярно, ще му звучи още по-странно.

Трябваше да убия шест часа да му обяснявам всички странични детайли. В основата стояха моите родители, които бяха „хипита“ (нещо като субкултура в Америка на късния двадесети век, която отхвърля материализма и прегръща широк спектър разнообразни идеи) и живееха в група с други хипита в малка селска колония. Когато майка ми забременяла, те не били достатъчно конвенционални, за да се оженят: това задължава жената да вземе името на мъжа и показва, че тя е негова собственост. Но те се били надрусали и сантиментални, решили и двамата да сменят имената си, за да бъдат еднакви. Отишли до съседния град, като по пътя непрекъснато спорили кое име ще бъде най-добрият символ на любовта помежду им — едва съм избе-ягнал получаването на доста по-късо име — и се съгласили на Мандала.

Мандалата е кръгообразна форма, която хипитата били заимствали от друга религия. Символизирала космоса, космическия мозък, Бога или всичко, което се нуждаело от символ. Нито майка ми, нито баща ми знаели как се произнася това име и магистратът в града

просто го написал както му прозвучало. А ме нарекли Уилям в чест на един богат чичо, който за нещастие умрял в бедност.

Шестте седмици минаха доста приятно; в четене, разговори и почивка. Другият кораб кацна близо до нашия и наистина имаше девет свободни места. Ние разделихме екипажа така, че във всеки да има по някой, който да го измъкне от неприятностите, ако препрограмираният скок не стане както трябва. Аз се преместих на другия кораб, като се надявах, че ще има някои нови книги. Нямаше.

Ние се затворихме в контейнерите и стартирахме едновременно.

Бяхме се заровили и прекарвахме купчина време в контейнерите, само да не гледаме дни наред едни и същи лица в пренаселения кораб. Заедно с времето за спиране стигнахме до Старгейт за десет месеца относително време.

Около Старгейт обикаляха в орбита стотици крайцери. Лоши новини — при такава навалица вероятно нямаше да получим никакъв отпуск.

Аз предполагах, че е по-вероятно да попадна под трибунал, отколкото да получа отпуск. Изгубвайки осемдесет и пет процента от състава, повечето от които — защото ми нямаха достатъчно доверие, за да се подчинят на пряката ми заповед при земетресението. И освен това бяхме там, откъдето бяхме започнали на Саде-138; там нямаше тау-рианци, но нямаше и база.

Получихме инструкции за кацане и тръгнахме право надолу. Имаше още една изненада, която ни чакаше на космодрума. Тук стояха повече от дузина крайцери — по-рано никога не бяха го правили от страх да не би Старгейт да бъде улучен, а освен това там имаше два пленени тауриански кораба; никога по-рано не бяхме успявали да ги заловим невредими.

Седемте века може би ни бяха донесли значително преимущество. Може би пък ние да печелехме.

Влязохме през един люк, над който пишеше „завръщащи се“. След въздушния цикъл и след като изскочихме от костюмите, една красива жена пристигна с количка с туники и на перфектен английски ни каза да се облечем и да отидем в лекционната зала в края на коридора, наляво.

Туниките бяха странни, леки и въпреки това топли. Това беше първото нещо, което бях носил освен бойния костюм и собствената си

кожа за повече от година.

Лекционната зала беше огромна и ние се губехме в нея. Същото момиче беше там и ни помоли да се придвижим напред. Това беше странно. Бих могъл да се закълна, че тя тръгна в обратна посока — знаех това, защото бях заплепен от вида на дрехите ѝ отзад.

По дяволите, те може би имаха трансмитер на материя. Или телепортация. Искаха да си спестят няколко крачки.

Седнахме и след минута в залата влезе мъж, облечен в същата проста туника, която носехме ние и момичето. Под всяка мишница носеше купчина дебели тетрадки.

Аз погледнах зад мен — тя все още стоеше на пътеката. За да направи нещата още по-странни, мъжът беше като близък на двете жени.

Мъжът порови в една от тетрадките и прочисти гърлото си.

— Тези тетрадки са за ваше удобство — каза той също с перфектен акцент — и вие не трябва да ги четете, ако не искате. Не трябва да правите нищо, което не искате, защото... вие сте свободни мъже и жени. Войната свърши.

Невярваща тишина.

— Както ще прочетете в тази книга, войната свърши преди 221 години. Съответно сега сме 220 година. По стар стил е 3138 година, разбира се.

— Вие сте последната група войници, които се завръщат. Когато вие си тръгнете, ще си тръгна и аз. И ще унищожа Старгейт. Тя съществува само като място за среща на завръщащите се. И като паметник на човешката глупост. И срам. Както ще прочетете. Унищожаването ѝ ще бъде едно пречистване.

Той спря да говори и жената продължи почти без пауза.

— Съжалявам за това, което сте преживели, и бих искала да мога да кажа, че всичко е било за добра кауза, но, както ще прочетете, не е.

— Дори богатството, което сте натрупали, старите заплати и натрупаните лихви не струват нищо, защото ние вече не ползваме пари и кредит. Нито пък има нещо, което се нарича икономика, в което да се използват... тези неща.

— Както сигурно вече сте се досетили — поде мъжът, — аз съм, ние сме клонове от един индивид. Преди 250 години моето име беше Кан. Сега е Човек.

— Имам пряк предшественик във вашия екипаж, Ефрейтор Лари Кан. Натъжава ме, че не се е върнал.

— Аз съм повече от десет милиарда индивида, но само едно съзнание — каза тя. — След като прочетете, ще се опитам да изясня. Знаем, че ще е трудно да разберете.

— Никой от другите хора не е съживен, тъй като аз съм перфектното устройство. Индивидите, които умират, се заместват. Имам, разбира се планети, на които хората са родени нормално, като бозайници. Ако моето общество е много чуждо за вас, можете да отидете на една от тях. Ако искате да вземете участие в зачеване, ние няма да ви обезкуражаваме. Много от ветераните ни молят да променим полярността им към хетеросексуална, за да могат по-лесно да се приспособят към тези общества. Това аз мога да направя много лесно.

Не се притеснявай за това, човече, само ми подпечатай билета.

— Вие ще бъдете мои гости тук, на Старгейт, за десет дни, след което ще бъдете закарани там, където желаете — каза той. — Моля да прочетете книгата през това време. Чувствайте се свободни да задавате всякакви въпроси или да молите за всякакви услуги.

Двамата станаха и напуснаха сцената. Чарли беше до мен.

— Невероятно — каза той. — Те са оставили... те насърчават... мъжете и жените да правят това пак? Заедно?

Женският Човек на пътеката беше зад нас и отговори, преди аз да мога да оформя някакъв смислен отговор.

— Това не е решение на нашето общество—каза тя, без да забележи, че той го прие лично. — Аз само чувствам, че това е процес, който е полезен за евгениката. Нямам доказателства, че има нещо нередно около клонирането на една-единствена личност, но ако нещо не тръгне както трябва, ще има голям избор на генетично разнообразие, от което да се започне отново.

Тя го потупа по рамото.

— Разбира се, не е задължително да ходите на тези репродуциращи планети. Можете да останете на една от моите планети. Аз не правя разлика между хетеросексуалната и хомосексуалната игра.

Тя се качи на сцената и дълго ни обяснява къде щяхме да останем, да се храним и т.н., докато бяхме на Старгейт.

— Никога не съм бил прелъстяван от компютър досега — промърмори Чарли.

1143-годишната война беше започнала под фалшив претекст и беше продължила, тъй като двете раси не можеха да общуват.

След като можеха да говорят, първият въпрос беше: „Защо започнахте това?“, а отговорът беше: „Ние?“

Таурианците не познаваха войната от хилядолетия, а в началото на двадесет и първия век изглеждаше, че и човечеството ще я преодолее. Но старите войници бяха тук и много от тях имаха власт. Те практически командваха Изследователската и Колонизационна Група на Обединените нации, която използваше новооткрития принцип на колапсарните скокове, за да изследва междузвездното пространство.

Много от първите кораби претърпяха различни инциденти и изчезнаха. Бившите военни мъже бяха подозрителни. Те въоръжиха един колонизационен кораб и още първия път, когато срещнаха кораб на таурианците, го унищожиха.

Те изчеткаха праха от медалите си и останалото беше история.

Въпреки това не биваше цялата вина да се хвърля върху военните. Доказателствата, които те представиха за вината на таурианците, бяха смешно неубедителни. Малкото хора, които посочиха това, бяха игнорирани.

Истината беше, че земната икономика се нуждаеше от война и тази беше идеална. Тя предостави голяма дупка, в която да се хвърлят чували с пари, щеше да обедини хората, вместо да ги разедини.

Таурианците си припомниха войната, след като се поупражняваха. Те никога не станаха особено добри и вероятно накрая щяха да загубят.

Таурианците, обясняваше книгата, не можеха да комуникират със Земята, защото нямаха идея за индивидуалността; те са били естествени клонове от милиони години. В края на краищата земните кораби са били командвани от Човека, клоновете на Кан, и за първи път е било възможно да се договорят един с друг.

Книгата започваше с това като прост факт. Попитах Човека да обясни какво означава това, кое е специалното в комуникацията клон-клон и той каза, че аз *a priori* не бих могъл да разбера. Нямаше думи за това, а дори и да имаше, моят мозък нямаше да е способен да се приспособи.

Добре. Звучеше малко загадъчно, но аз желяех да го приема. Аз щях да приема, че горе е долу, ако това означаваше, че войната е свършила.

Аз току-що бях свършил с обличането след първата си спокойна нощ сън от много години, когато някой почука на вратата ми. Аз отворих и видях женски Човек, който стоеше там със странно изражение на лицето. Почти гримаса; дали не се опитваше да изглежда съблазнителна?

— Майор Мандела — каза тя, — мога ли да вляза?

Аз ѝ преместих стола, но тя отиде направо към леглото и седна на смачканите чаршафи.

— Имам предложение за вас, майоре!

Чудех се дали знае архаичното второ значение на думата.

— Елате, седнете до мен, моля.

На мен ми липсваше резервираността на Чарли да бъде съблазнен от компютър и затова седнах.

— Какво предлагате?

Докоснах топлото ѝ бедро и откроих, че тревожно лесно се владее. Дали рефлексите ми не са загубили тренинг?

— Нужно ми е разрешение да ви клонирам и заедно с това няколко грама тъкан. В замяна ви предлагам безсмъртие.

Не беше предложението, което очаквах.

— Защо мен? Мислех, че вече имате идеалната структура.

— За мои собствени нужди и в рамките на моята власт да решавам, да, аз съм идеална. Но аз се нуждая от вас за функции... които са противоположни на моята природа. И противоположни на природата на таурианските братя.

— Гадна работа.

Бях прекарал цяла вечност, чистейки канали; нещо подобно на безсмъртие.

— Може да не ви се стори такава. — Тя се размърда неспокойно и аз махнах ръката си. — Благодаря. Четохте ли първата част на книгата?

— Прегледах я.

— Тогава вие знаете, че и Човеците, и Таурианците са мирни същества. Ние не се бием помежду си или един с друг, понеже физическата агресивност е изкоренена изкуствено от нашите чувства.

— Постигане за адмирации — аз видях накъде водеше това и отговорът щеше да е „не“.

Но тази липса на агресивност позволи на Земята по това време успешно да води война с една култура, хилядолетия по-стара от нея. Страхувам се, че това може да се случи пак.

— Този път с Човека.

— Човекът и Таурианците; философски няма голяма разлика.

— Значи това, което искате от мен, е да ви осигуря армия. Банда от варвари, които да бранят границите ви.

— Това не е много приятен начин за...

— Това не е много приятна идея. Моята идея за ада. Не, не мога да го направя!

— Това е единственият ви шанс да живеете вечно.

— Абсолютно не. — Загледах се в пода. — Вашата агресивност е била изкоренена от вас. Моята беше избита от мен.

Тя се изправи, оглади гънките на туниката върху безупречните си бедра.

— Аз не мога да използвам измама. Няма да задържам тялото ви, ако вие не желаете.

Аз оцених това, но не казах нищо.

— При това безсмъртието, всичко, което мога да ви предложа, е абстрактното задоволство от службата. Запазването на човечеството от неизвестни опасности.

Аз имам хиляда години служба и не съм изпитал голямо задоволство.

— Не, дори и да ви считах за човечество, отговорът ми пак щеше да е „не“.

Тя кимна и тръгна към вратата.

— Не се притеснявайте — казах аз, — винаги можете да получите някой от останалите.

Тя отвори вратата и тръгна по коридора.

— Не, останалите вече отказаха. Вие бяхте последният, който беше вероятно да се съгласи, и последният, към когото се обръщам.

Човекът беше доста деликатен, особено като се има предвид отказът ни да сътрудним. Само за нас, двадесет и двамата изкопаеми, той си направи труда да възстанови един ресторант-таверна и я пълнеше непрекъснато (никога не видях Човека да яде или да пие

— Предполагам, че бяха намерили начин да минават без това). Аз седях там една вечер, пиех бира и четях тяхната книга, когато Чарли влезе и седна.

Без предисловия той започна:

— Ще се опитам.

— Ще се опиташ какво?

— Жените. Хетеро. — Той потрепера. — Без да се обиждаш... наистина не е много привлекателно. — Той ме потупа по ръката; изглеждаше развълнуван. — Но алтернативата... опита ли ги?

— Ами, всъщност... не, не съм. Женският Човек е истинско предизвикателство, но само като рисунка или като скулптура. Просто не ги виждам като човешки същества.

— Недей. — Той не искаше да усложнява нещата. — Освен това те казват — той казва, тя казва, то казва, — че могат лесно да ме върнат обратно. Ако не ми хареса.

— Ще ти хареса, Чарли.

— Разбира се, и те казват така. — Той поръча едно питие. — Просто изглежда неестествено. Е, както и да е, тъй като се готвя да направя това, ее, превключване, имаш ли нещо против, ако... защо да не планираме да отидем на една и съща планета?

— Разбира се, Чарли, ще бъде чудесно. Наистина. Знаеш ли къде ще отидеш?

— По дяволите, не ме интересува. Просто да съм по-далеч оттук.

— Чудя се дали Рай е все още толкова привлекателен...

— Не. — Чарли махна на бармана. — Той живее там.

— Не знам. Сигурно има списък.

Един Човек влезе в таверната, като тика пред себе си количка, пълна с дебели папки.

— Майор Мандела? Капитан Мур?

— Ние сме — каза Чарли.

— Това са вашите военни записки. Надявам се, че са ви интересни. Те бяха прехвърлени върху хартия, тъй като вие бяхте последни и не беше много практично да използваме нормалните бази данни за толкова малко информация.

Те винаги изпреварваха въпросите ви, дори да нямате такива.

Моята папка беше поне пет пъти по-дебела от тази на Чарли. Вероятно по-дебела от която и да е друга, тъй като, изглежда, аз бях

единственият войник, преживял цялата война. Бедната Меригей. Чудя се що за доклад е написал за мен старият Скот. Аз откряхнах първата страница на папката.

На първата страница беше залепено малко парче хартия. Всички останали бяха снежно бели, но тази беше оцветена от вековете и смачкана по краищата.

Почеркът беше познат, прекалено познат, дори и след толкова дълго време. Датата беше отпреди 250 години.

Примигнах и бях заслепен от внезапно появили се сълзи. Нямах причина да предполагам, че тя е жива. Но всъщност не бях сигурен, че е мъртва, не и преди да видя датата.

— Уилям? Що за...

— Остави ме, Чарли. Само за минута.

Изтрих очите си и затворих папката. Не биваше да чета проклетата бележка. Навлизайки в новия живот, трябваше да оставя старите духове зад мен.

Но дори и бележка от гроба беше нещо като контакт. Отворих отново папката.

11 Окт. 2878

Уилям,

Всичко това е в твоето лично досие. Но като те познавам, ти може и да го изхвърлиш, така че направих всичко възможно да го прочетеш.

Очевидно аз оживях. Може би ти също ще оживееш. Ела при мен.

Знам от записите, че ти ще си на Саде-138 и няма да се върнеш поне два века. Няма проблеми.

Аз отивам на една планета, която наричат Среден Пръст, петата планета около Мицар. Това са два колапсарни скока, десет месеца субективно време. Среден Пръст е нещо като Ковънтри за хетеросексуалните. Наричат я „граничната линия на евгениката“.

Няма значение. Това ми струваше всичките пари и парите на още петима от старите приятели, но ние купихме

един крайцер от UNEF. И го използваме като машина на времето.

Така че аз съм на една релативистка совалка и те чакам. Всичко, което трябва да направиш, е да пропътуваш пет светлинни години и да дойдеш на Среден Пръст, много бързо. Всеки десет години аз остарявам по един месец.

Така че ако ти си по разписание и си още жив, аз ще бъда на двадесет и седем години, когато стигнеш тук. Бързай!

Аз никога не открих някой друг и не искам никой друг. Не ме интересува дали си на деветдесет години, или на тридесет. Ако не мога да ти бъда любовница, ще ти бъда болногледачка.

Меригей.

— Хей, барман.

— Да, майоре?

— Знаеш ли някое място, което се нарича Среден Пръст? Още ли е там?

— Разбира се. Къде ще отиде?

Разумен въпрос.

— Много хубаво място. Планета-градина. Някои хора не мислят, че е достатъчно вълнуваща.

— За какво става дума? — каза Чарли.

Подадох на бармана празната си чаша. — Просто открих мястото, където отиваме.

ЕПИЛОГ

*От Ню Войс
Пакстън, Среден Пръст 24–6
14/2/3143*

НА СТАР ЗАСЕЛНИК СЕ РАЖДА ПЪРВИ СИН

Меригей Потър-Мандела (24 Пост Роуд, Пакстън) роди в петък чудесно момче, 3.1 килограма.

Меригей твърди, че е втора по възраст от обитателите на Среден Пръст и е родена през 1977. Тя се е сражавала през по-голямата част на Вечната Война, а след това е чакала мъжа си 261 години на една совалка. Нейният мъж, Уилям Мандела, е с две години по-възрастен от нея.

Бебето, което още не е кръстено, е родено вкъщи, с помощта на приятелката на семейството, доктор Даяна Елсевир-Мур.

ФИЛИС МАКЛЕНЪН

ТАКА ЛЮБОВТА НИ ПРЕДАВА ПОНЯКОГА

Дайрдр е непрекъснато забулен в мъгла свят, навяващ необикновена тъга, почти изцяло празен, където нощта не се различава по нищо от деня. Смътната, несъздаваща сенки светлина, непрекъснато се промъква през мътното сиво небе и е така еднообразна, че изчезва чувството за време. Лепкавият и изпълнен с влага въздух поглъща всички звуци, поема в себе си подухването на вятъра, така че той с труд успява да раздвижи увисналите клони на почернелите дървета, които се навеждат към земята като вдовици леещи сълзи на гробищата.

Човекът още не беше усвоил този свят. И може би никога няма да се реши на подобно нещо.

* * *

Веднага щом „Магус“ откри Селина — звезда около която кръжаха седем планети, капитанът докладва и получи заповед да се отклони от първоначално предвидения курс. На екипажа се нареждаше да извърши предварително разузнаване. Имаше признаци на живот на Дайрдр — и тази планета попадна в съответния каталог. Звездолетът се спусна на повърхността, остави разузнавач-биолог и се насочи към следващата планета.

Никой не разбра какво се случи с този кораб, който безследно се разтопи в безкрая на космоса. Дайрдр се оказа последната спирка преди катастрофата и когато следващият кораб се озова на планетата, спасителите откриха само Алекс Бартолд, който практически беше загубил разсъдъка си.

* * *

Работата на разузнавача-биолог за Алекс бе нещо обикновено и привично; случвало му се бе да каца на далеч по-враждебни планети. След като получи заповедта да остане, той издигна временно жилище, провери хранителните запаси, снаряжението и доложи на капитана за готовността си.

Но почти веднага щом на кораба получиха рапорта му, прекъснаха връзката. Алекс стоеше до прозореца на скромния си дом, спомни си първата подобна задача и усети неясна болка от усещането за изоставеност, което го следваше от планета на планета и не зависеше от вътрешната му сигурност, че всичко ще мине добре и непременно ще се върнат да го приберат.

Двигателите изреваха и мъглата се замята. Светлините на кораба, които с труд пробиваха плътната завеса, тръгнаха бавно нагоре, като че ли замряха за миг в нерешителност и после рязко се издигнаха в небето. „Магнус“ отдавна бе изчезнал, но податливата почва, като живо същество в агония, още дълго потреперваше под краката на Алекс.

Той остана сам на планетата.

* * *

Докато се намираше затворен сред стените на кораба, той си мечтаеше за подобна задача и я смяташе за нещо като кратка почивка. В сравнение с тесните кабинни сега домът му бе просто огромен; в него ще успее да си почине, да се освободи от натрупаното нервно напрежение по време на полета от постоянния шум, индивидуалната дразнимост от другите и невъзможността поне за минута да се уединиш някъде сам. На планетата ще започне дълги разходки, които приятно ще уморят краката му, ще се захване да търси неизвестни за хората живи същества и въпреки че, заради присъствието на безброй микроорганизми в заобикалящия го мрак, ще трябва да носи защитен скафандър, но дори през неговите филтри ще се наслаждава на свеж въздух, недокоснат от вонята на нагорещен метал, различни изпарения и миризмите на различни човешки тела, с които не би се справил нито един от познатите процеси на пречистване.

Първото нещо което направи бе да придаде на помещението домашен вид и подреди няколкото скъпи за него предмети, които му бяха разрешили да вземе със себе си. После навлече скафандъра, влезе в шлюза и с отвращение захлопна вратата. Но когато пред него се разкри девствената повърхност на Дайрдр, го обхванаха съвсем други чувства.

Той не усети свобода. Мъглата го прегърна с млечно-бялата си неопределеност, в която предметите се виждаха най-много на три метра. А по нататък следваше мътна стена, която се придвижваше заедно с Алекс. Имаше нещо застрашително в тази непристъпност, защото нито можеше да го достигне, нито да го опипа.

Човекът тръгна напред и насреща му постепенно изплаваха черните силуети на дърветата. Какво се криеше зад тях? А домът бе успял вече да се стопи в наблъскания с влага въздух. Внезапно му стана страшно: не бива да се отделя така безгрижно от единственото си убежище и да губи увереността си, която заедно със златистата светлина струеше от прозорците. Стрелката на компаса, закопчан на китката като часовник, трескаво се въртеше в слабото магнитно поле на тази планета. Ясно, че на този древен уред тук не можеше да се има особено доверие. Той се наведе и натисна едно копче на обувките си: сега при всяка негова крачка специално устройство ще оставя на повърхността капка фосфоресциращо вещество, което на фона на буйно разпрострелите се мъхове светеше с студени синьо-зелени точки. Но само като поброди около дома си достатъчно време, успя да преодолее възникналия детски страх, да не се загуби, когато от очите му изчезне видимата връзка с убежището си.

Дайрдр никак не му харесваше.

Ако това бе някаква мъртва планета, не би се вълнувал от настъпилото и някак си изчакващо нещо безмълвие. Но тя бе жива и Алекс усещаша, че зад дръпнатите щори на мъглата някой го наблюдава, засега невидим в укритието си.

Мъглата, носена от плавните потоци въздух, ту се уплътняваше и заприличваше на абсолютно твърдо вещество, ту се разреждаше ако той се опитваше да се приближи и така сякаш изпитваше неговото търпение.

Алекс се опита да започне работа, но планетата отново го разигра. Никога преди не беше се занимавал с такава ограничена но

видове природа. Този свят бе буквално претъпкан с живот, но се отличаваше с ужасяващо еднообразие. Земята бе покрита с разкошен, по кралски великолепен килим, но това бяха само мъхове и лишеи, а колкото и да търсеше, не откри никакви висши растения. Дори тези видове, които външно наподобяваха дървета, също принадлежаха към мъховете. И макар лишеите с гигантски размери да възбуждаха несъмнен интерес, но и те всички си приличаха един на друг. Фауната се оказа пределно ограничена: пълзящи насекоми, два-три вида артроиди и няколко разновидности на червеи с размер не по-голями от човешко стъпало. И така бавно се придвижваха, че освен безразличие и досада никакви други чувства не предизвикваха.

По специалност нямаше определена специалност: бе длъжен да знае от всичко по-малко, да познава в общи черти различните направления в биологията, да умее да прави подробни анализи, които да станат основа на следващите експедиции и изследователи. Този път Алекс бързо се справи с работата си и свободното време до завръщането на „Магнус“, както му се стори, се устреми към безкрайността. Скуката и нарастващото безпокойство, го караше да извършва дълги преходи и все повече да се отдалечава от къщи, обхванат от бесплодното желание да открие поне нещо новичко, но тук явно, освен ако Алекс не се въртеше в кръг, бе царството на унилото еднообразие. Навсякъде едни и същи черни дървета се извисяваха пред погледа му и изчезваха зад гърба му. Все същата мъгла непрекъснато го обкръжаваше и под краката му пружинираше все съкия мъхест килим в неизменната смътно-бисерна светлина. Ако се съди по това, времето тук не съществуваше. Под ръка останаха две понятия: „Тук“ и „сега“ и както му се струваше, настоящето ще се превърне във вечност. Веднъж се хвана, че непрекъснато поглежда хронометъра, който изглежда също бе попаднал под влияние на планетата: минутите се разтегляха на часове, а работата предвидена за ден, се вместише в час. Мъглата се превръщаше в несбъдната мечта и все повече го изпълваше с усещането, че нещата наоколо са нереални. И макар да разбираше, че това състояние е просто нервна реакция на собствените му илюзии, че там зад мъглата нещо се крие, той не можеше да се пребори с него.

Когато се занимаваше с някаква монотонна работа, все му се струваше, че с крайчица на окото си вижда движение, но достатъчно бе да погледне натам и да разбере, че няма нищо такова. Пред него

висеше мъгла на парцали, които се преместваха от една стена към друга още по-плътна. Алекс ставаше подозрителен, когато се отдалечаваше от дома си и звуците на работещите прибори и уреди, но продължаваше тъпо и упорито да излиза навън с надежда за скорошно пристигане на „Магнус“ и същевременно хвърляше ръкавица на призрачния свят на Дайрдр.

Но нали така бе изминало толкова много време? Нима бяха го забравили? Всеки ден, точно в дванадесет, в пълно съответствие с показанието на хронометъра, той изпращаше в пространството предвидения за случая сигнал: „Аз съм жив. Всичко е на ред.“ От компютера на кораба пристигаше подобен закодиран отговор и нищо повече; Алекс знаеше — там, на борда, следят за него и знаят, че нещата вървят нормално. Ако не предаде навреме сигнала или поиска помощ, те веднага ще се върнат за него.

Освен ако нещо не се е случило. Корабът може да стане мъртва грамада метал, която да се премества в пространството заедно със загиналия екипаж... И защо всъщност трябва да се връщат за него? Може още отначало да са решили да го оставят тук? Хранителни запаси имаше за десетима. Защо са така много? Алекс знаеше, че по инструкцията е така, но въпреки това... Те бяха казали: „От десет дни до две седмици“. Дните изтекоха, а от кораба ни стон ни звук... Но те не могат да го захвърлят просто така? Алекс не можеше да повярва на мрачните си мисли. В края на краищата, някой ще се яви за него. Всеки път когато осъществяваше връзката, изпитваше желание да изпрати сигнал за тревога и така да ги подтикне да побързат, но знаеше, че за подобно нещо съществува строго наказание и не бързаше да го осъществи.

Времето течеше и когато един ден корабът не отговори на сигнала Алекс дори не се изненада. Чакаше така да свърши. Ден след ден пристигащата скоропоговорка на компютера засилваше опасението, че скоро връзката ще прекъсне. И сега, като изпращаше кода си в безкрая, усети слабо удовлетворение, че предчувствието му се е сбъднало, че е обречен на гибел в страшния свят на самотата и неизвестността, че е изхвърлен вън от живота, че е запратен в нищото — възможно това да е наказание за недалновидни постъпки в далечното минало.

Но за какви постъпки се полага подобно ужасно наказание? Той се зарови в паметта си, преобърна миналото и откри немалко неща. Сега, в объркания мозък, невинните някога пакости, се превръщаха в невъобразими правонарушения; служебна безотговорност и превишаване на пълномощията; хора, които са пострадали от незнанието му или небрежността му. В сивия празен свят на Дайдр се сблъска лице с лице със самия себе си и нямаше къде да се скрие. Оказа се, че в самотата не може да намери сили да издържи диалога с вътрешното аз.

* * *

Някъде в дълбините на съзнанието здравият смисъл подсказваше, че в никакъв случай няма да заседне навеки на планетата и че рано или късно, независимо от случилото се с „Магнус“, него ще го намерят. Алекс знаеше, че така ще стане, но се отказваше да повярва на гласа на разума. Денят на спасението определено ще настъпи, но нали Дайдра е лишена от ход на времето? Тук нищо и никога не се заръсва. Той е вечен пленник на настоящето, а хронометърът лъже още от кацането на звездолета. След излитането на кораба, не е минал и един ден...

Но корабът ще се върне! Като призрак ще изплува от мъглата ще се превърне в истинска материя, по стълбите ще тръгнат хора и като проверят радиомаяка ще пояснят колко продължително е изпращал в пространството жалния вик за помощ. Къде ще бъде той в този миг? Какъв ще стане? Ще го познаят ли? Ще разберат ли, че той когато сам със себе си се е мъчил с мъките на напуснатия от всички човек? Ще тръгнат ли да го търсят? С времето боята от следите му ще изчезне. А компасът е безполезен... Като го спомена в мисълта си, Алекс за кой ли път се опита да намери в хаотичното движение на стрелките някаква закономерност.

Когато се намираше в своя дом, той гледаше различни филми и като засилваше докрай звука слушаше записи, опитвайки се потъне в тяхната хармония и така поне за малко да се откъсне от мисълта за Дайдр или по-точно казано от мисълта, че той тук е загубен сред пустошта.

Той се вглеждаше вътре в себе си и сякаш виждаше душата си, която постепенно все по-силно се стягаше в малка плътна топка и се превръщаше в скъпоценен пробляскващ център на съществуването му. Но той, колкото и да се опитваше, не можеше да проникне в дълбочината на душата си.

Обхвана го страх.

Куполообразният покрив на къщата не приличаше вече на непристъпна крепост. Превърна се в стена на затвор. Домът сега не толкова осигуряваше безопасността, колкото криеше в себе си заплахи, по-страшни от мислите в главата на Алекс. Той усещаше опасност от съвсем друг род и да се бори с нея се оказва неимоверно трудно, защото тя идваше от самия него и представляваше част от характера му.

Веднъж, доведен до отчаяние, той стремително се облече в скафандъра и изкочи навън, там където в мъглата неочаквано се показаха размазани силуети. Сега ги видя отчетливо: малки, почти детски, плъзгащи се зад дърветата сенки, непрекъснато намиращи се на предела на видимостта, те сякаш знаеха, че той търси среща с тях. Заатова те му се надсмиваха, издевателствуваха и нашепваха: „Ние сме тук, но ти няма да ни хванеш“.

Алекс се опита да ги настигне, но те непрекъснато се изплъзваха; сега той се увери абсолютно, че те съществуват и че са материални. Ето че няколко то тях се задържаха на едно място. Но биологът-разузнавач още не бе в състояние да ги разгледа добре — слабовата човекообразна фигурка с цвета на мъглата или, възможно ли е?, мъглата няма нищо общо... Стори му се, че силуетът наистина бяга, но не напълно... и сякаш увлича човека след себе си. И той го следваше търпеливо, като се стараеше да спазва дистанцията и да не подплаши съществуването. А то, като че ли се убеждаваше, че Алекс не се стреми да го настигне и ставаше по-малко внимателно. Като се придвижваше на кратки прибежки, то от време на време се спираше, оглеждаше се и се слушваше. Алекс го доближаваше и накрая успя да го разгледа.

Съществуването се оказа удивително красиво. Под полупрозрачната кожа с цвят на разредено мляко, се изрисуваше с леки отенъци на синьо, зелено и златисто пулсиращият живот на вътрешните органи. То стоеше с гръб към него и изглеждаше като жива статуетка, но щом съществуването се обърна и Алекс уплашено се дръпна назад. Преди подобни лица бе виждал само в кошмарните си сънища. Като гледаше

към мъртвешко бледото и без никакво изражение лице, на което живееха само две черни, като прозорци в ада, очи, той се разтрепера като дете, което е влязло в тъмна стая. Не, съществото определено не се страхуваше от Алекс и това се забелязваше по отпуснатите свободно крайници, нещо като ръце. То не беше настроено враждебно, иначе би нападнало досега.

Така че можеше ли Алекс да се дтрахува от него, ако то му оказва такова доверие? И как ли изглежда той самият в неговите очи? Възможно като уродливо чудовище, мятащо се по родната планета на аборигена, два пъти по-голямо от него и шумно дишащо през главата си, шлемът бе снабден с въздушен филтър. На този абориген едва ли, дори в най-страшните сънища, да се е появявал подобен ужас, разбира се, ако те също са подложени на кошмари.

В крайна сметка съществото е живо и човекообразно. Алекс протегна напред ръка с длан нагоре. Аборигена с гъвкаво и неуловимо движение на змия се плъзна настрани, мигновено се оказа вън от досегаемостта на ръката, но не изчезна от погледа. Спря, обърна се, погледна човека и той схвана този жест като покана и тръгна след съществото, като се провираше между дърветата. А то се движеше внимателно, сякаш се боеше от криещи се в мъглата врагове, но към тях не причисляваше човека. На него изведнъж ме стана приятна ненатрапчивата дружелюбност — стори му се, че следва котка, която си е избрала приятел и го води по следата си не по принуда, а по собствено желание. Когато се озоваха в селото, съществото го пусна пред себе си и той с удивление откри че мястото е населено.

Или някога е било населено. Като онемял гледаше грубите ъгловати жилища. Изградени от влакнест материал, наподобяващ на торф, те нямаха нито прозорци, нито комини, а само врати. Осмели се да влезе в една от къщите и разгледа разхвърляните по пода предмети, за чието предназначение само можеше да се досеща. За миг си помисли, че това му се привижда, но колибите не бяха плод на илюзия. Те бяха така реални като собствения му дом и явно построени от същества, които добре си служеха с инструменти, но от самите строители нямаше и следа. Къде са изчезнали и защо? Кога? Отдавна или малко преди появата му? Невъзможно бе да намери отговор.

Съществото, което го доведе до тук, замря в нетърпеливо очакване и сякаш се приготви да продължи нататък. Алекс отново

тръгна след него и напразно се чудеше, къде отиват и още колко ще вървят, когато се добраха до широка долчинка. Малки локвички образувани от сгъстяващата се мъгла навсякъде покриваха мъха. Около тях се разполагаха буйно разрасли се лишеи, абсолютно не приличащи на нито един вид от тези познати на Алекс. Детето на мъглата начупи на малки парченца растенията и започна да се храни, като напъхваше в устата без устни хапките и те се движеха в тялото оставяйки ръб през безкръвното лице. Аборигенът непрекъснато и страхливо се оглеждаше настрани и изглежда очакваше всеки момент нападение. И този страх се предаде и на Алекс — улови се, че също започна да се озърта внимателно. И така се бе задълбал в размишления за възможната опасност, че не забеляза, как още едно същество изкочи от мъглата и се нахвърли на хранещата се плячка.

Алекс инстинктивно скочи напред и застана между нападателя и беззащитната жертва. Съществото се спря, заръмжа и се дръпна назад. Когато човекът тръгна след него, то се метна към дърветата, застана между дънерите и като се обърна, започна да го гледа. В лапата му нещо заплашително проблясна, но то отпусна надолу оръжието си. И като разбра, че нападението му се провали, изрева диво, и този първобитен звук мигновено се разтвори в мъгливото безмълвие.

А съществото, на което той току-що бе спасил живота, се гърчеше на земята зад него и трепереше с цялото си тяло, като куче, което очаква да го бият. Алекс се наведе и като се опита да го ободри, го потупа леко по гърба. Аборигенът се прегърчи от болка. А може би и от страх? Какво да прави? Не биваше да го оставя така в беда. Врагът продължаваше да ги наблюдава и макар да не го виждаше, човекът усещаше на гърба си изпълнения със злоба поглед. Реши да изчака малко. Детето на мъглата, бяло като платно, се изправи на крака и постепенно, в съответствие с възвръщащото се самообладание, започна да прелива всички цветове на дъгата.

Алекс облекчено въздъхна и тръгна обратно към къщи по пътеката означена от петната светеща боя. Съществото вървеше след него и явно се чувствуваше спокойно под закрилата на човека. Но когато се добраха до жилището то застана пред човека и не му даваше да влезе вътре. Алекс се опита да го отстрани, но придружителят му сам се дръпна толкова, колкото да може да отвори вратата си. Достатъчно бе да влезе във вратата и нападателят, който несъмнено бе

следил всяка тяхна крачка, се изхлузи от мъглата и се нахвърли върху тях.

Детето на мъглата изпадна в паника и като забрави всякакви други опасности, се метна вътре в къщата. Алекс хлопна вратата. Автоматически се включи обеззаразяващият душ. Струите удариха от всички страни и съществото обезумя от страх. За щастие камерата се оказа достатъчно голяма и за двамата. Съществото се заблъска от стена в стена и Алекс се принуди да го хване здраво, така че то да не се нарани или осакати. Така вкопчени един в друг те поседяха известно време, гледайки се в очите. Когато душът спря и двамата като по сигнал се отпуснаха и човекът облекчено въздъхна. Това същество бе не само хлъзгаво като мокро стъкло, но се оказа мускулесто и силно като октопод. Дори и да знаеше, че съществото крие някъде оръжие, беше вече късно — едва ли би успял да му попречи да го използва.

Докато Алекс събличаше защитната дреха и я окачваше на мястото ѝ на стената, съществото се притисна с гръб към стената и заследи действията му, по-скоро с любопитство, отколкото със страх. Човекът стигна до извода, че то или е по-разумно или обстановката е толкова необикновена за него, че не е в състояние да го изплаши. И щом го бе пуснал до тук и подложил на дезинфекция, не можеше да го пусне обратно без да зарази входната камера. Затова той отвори вътрешната врата, влезе в помещението и се залови с работите си. Първо записа в дневника случилото се през деня, после си приготви вечеря и го изяде, като непрекъснато наблюдаваше поведението на госта си. А той, като стана почти прозрачен, се вмъкна в стаята и изглеждащо почти безтелесно — просто ектоплазма — плаваше край стените и бавно изучаваше предметите, без да ги докосва. Устата без устни бе полуотворена и той сякаш душеше и опитваше непознатата атмосфера.

Алекс постави касета във видеото и започна да гледа, но продължи да внимава за реакциите на госта. Очевидно звуците и кадрите на екрана нямаха никакво значение за съществото. Но то седна до него на пода и запрехвърля удивени погледи от екрана към човека — може би очакваше някакво обяснение?

Е, не биваше да очаква някакъв особен успех, но защо да не опита — Алекс изключи апарата и се удари в гърдите.

— Алекс — гърлото му бе пресъхнало и вместо ясен говор се получи нещо като хриптящо шепнене. Закашля се и повтори: — Алекс, — и отново посочи себе си. — А ти?

— Съосине — отвърна съществото.

* * *

Те се сприятелиха неусетно и естествено, от мига на първото им взаимно разбиране оотношенията прерастнаха в братска близост, чиято същност Алекс не се опита да прецени. Важното бе, че до него се намира Съосине. Постепенно се научи да общува с „него“. Така мислеше човекът за приятеля си, свикнал да разделя събеседниците си по полов признак. Трудно и направо безмислено бе да се възпроизвеждат съскащите, произнасяни с почти невъзприемаем шепот звуци, с които си общуваха обитателите на Дайрдр и затова Алекс се захвана да обучава госта си на Галактическия език. И постепенно той започна да го разбира, като непрекъснато подобряваше начина си на изразяване. В разговори прекараха безброй часове, Алекс сподели много от това, което никога не би казал на друг човек. Съосине винаги внимателно слушаше, като не отделяше от него черните си бездънни очи. И макар да не разбираше всичко, подсъзнателно възприемаше чувството му за самота. И от този ден Алекс повече не беше предоставен сам на себе си.

Възможно бе, възникналата любов към това същество, която израстваше и се заздравяваше, се основаваше главно на благодарността и признателността. Но колко дълбоки се оказаха тези чувства! Щастие бе да слуша глас на събеседник, който да произнася измислени от друг думи, но в тях да влага собствени мисли. Щастие бе да усеща присъствието на същество до себе си — макар и с труд да се заставяше да се докосва до него... — студената, прилична на гума пъргава кожа с прекалена настойчивост твърдеше, че Съосине е все пак чужд.

Алекс сби желал да изхвърли от себе си непрекъснатото напомняне, че съществото е от друго вещество и е създадено в друг свят, за който той знае така малко. Но и в това което синът на мъглата успя да му разкаже, се намираше далеч от разбиранията на човека.

Може да се каже, че се разочарова от това което узна. Поиска да се върне в селището и нещичко да провери и да се убеди. Та той още не бе си съставил представа за умственото ниво на местните обитатели. Ако бе успял да влезе в контакт и с други същества, той би могъл по-добре да съди за тях, но Съосине категорично отказа да го заведе там, като смяташе замисъла за напълно безполезен.

— Тях ги няма там — настояваше той. — Отидеш ли там и те ще изчезнат веданага. Те виждат... тези ивици — и посочи гънките на защитния костюм. — Те ги смятат за белези от рани. Ти си един от тези, които убиват и не могат да се спрат. Често се случва. Така мислят те, но Съосине те видя, когато правеше така — и показа как Алекс бе събирал различни проби. — Ти гледаше нещо друго и не видя Съосине. Аз внимателно те наблюдавах и разбрах, че това не са белези. Ти въобще нямаш белези. Аз знам, че ти не можеш да убиваш, но другите не го знаят и се страхуват.

— Белези от рани ли? — запита Алекс.

— Като във филма, който ми показа. Но ние не сме такива, като онези животни. Когато настъпи времето на нанасяне на белезите, ние сами отиваме на нужното място и съвсем не се страхуваме, когато Старейшината ни бележи с огнена вода.

Съосине гордо показа своята ръка.

Алекс отдавна беше забелязал този белег, но мислеше, че се е появил след някой нещастен случай. Сега успя да го разгледа внимателно и с отвращение забеляза, колко дълбоко е била изгорена нежната желатинова кожа.

— И ти си направил това доброволно!? Но... защо?

— Аз съм мъничък и слаб. Леко могат да ме убият. Но... — той се напрегна в търсене на подходящи думи. — Аз вече съм създал себеподобни... нали разбираш? Когато го сторих, отидох на мястото за правене на белези. И този белег означава, че аз мога да убивам или да бъда убит... Не разбра ли? Е, работата е там, че докато нямах белег, аз не можех да убивам и никой нямаше правото да ме убие. Когато имам много белези — съществото показва къде трябва да бъдат на ръцете си, — повече никого няма да убивам и никой няма да може да ме убие... Но аз никога няма да имам толкова много белези — добави Съосине. — В следващото Време за поставяне на белези, някой ще занесе това — и той отново показва белега си — като го изреже от ръката ми, на

Старейшината и той ще изгори ръката му като знак, че е убил още един.

— Но ЗАЩО? — запита ужасен Алекс. Самата мисъл, да отнеме нечий живот му се стори чудовищна. Случвало му се бе да убива при крайна необходимост, в полза на работата или при безизходно положение, да събира образци или при самозащита, но да убива просто заради самият факт на убийството... това потресе душата на Алекс.

А Съосине изглежда бе удивен от неговата несъобразителност.

— Така трябва да бъде! Как може да бъде иначе?

Те мълчаливо се гледаха и Алекс, като никога преди това разбра, каква пропаст ги отделя. Като видя отвращението в очите на човека Съосине се опита да го разубеди.

— Това е така прекрасно — уверяваше той. Тези, които са убили прекалено много, се пресищат от вкуса на смъртта. Повече не искат да убиват и никой не може да ги убие. Те отиват където си искат. Правят, каквото си пожелаят. Когато заспиват знаят, че ще се събудят. Те се хранят и ако още някой дойде при тях, се хранят заедно и не трябва да бягат... Могат да живеят с когото си искат, например, както сега Съосине и Алекс. Нали така е прекрасно? Нали?

— Да, прекрасно е — съгласи се Алекс. Добре си живееше със Съосине и му бе приятно, че на жителя на Дайрдр също му е добре. И разбра, че просто му е провървяло, защото срещна същество, което трудно би оцеляло сред съплеменниците си. Когато се запътваха към низината, където растеше храната на приятеля му, Алекс забеляза, че той се чувствуваше в безопасност и ставаше все по-безгрижен.

Но той знаеше, че тях непрекъснато ги следят, че всеки път когато излизат от защитата на дома, невидимият враг върви след тях, може би е по-смел от другите или просто по-безразсъден; и той е готов да преодолее заплахата, която представлява Алекс. И този тайнствен някой, също както Съосине, ще разбере в един прекрасен ден, че заплахата е измислена и ще нападне. И тогава ще трябва да го убие. Друга възможност няма да има. Сега Алекс носеше непрекъснато със себе си теснолъчевия ултразвуков пистолет — оръжие с невероятна сила, — и се стареше да не го изпуска от ръката си, защото добре разбираше, че първата ръкопашна схватка с неприятеля може да се окаже последна: достатъчно бе малка дупчица в предпазните дрехи и убийствената плесен да нахлуе вътре при него. От присъствието на

Съосине ползата бе малка или никаква, той бе така убеден в безпомощността си, че изглежда дори няма да се съпротивлява. Алекс трябва да го защитава и ако един от тях загине и другият неминуемо е обречен.

За аборигена нещата бяха прости: загуби ли защитника си, веднага загива. Докато пред Алекс се появяваше къде по-мрачна перспектива, но за нея не искаше да мисли... Корабът непременно ще се завърне. Само бедата е там, че в другите светове настоящето неизменно преминава в минало. А тук настоящето е безкрайно. Мълчанието на „Магнус“ задължително ще забележат. По следите му ще изпратят друг звездолет. Спасителите ще се доберат до Дайрдр и ще започнат да го търсят. Пред тях ще се появи въпроса, жив ли е той или не; и когато го намерят... Кога ли? Понеже на Дайрдр нищо не отбелязваше хода на времето, появата на спасителите се преместваше в безкрайността заедно с мъглата. И Алекс добре разбираше, че сам никога няма да надвие тази безкрайност.

В селището живееха само същества без белези и независимо, че Съосине твърдеше, че то е напуснато още в мига на първата му поява там, Алекс не губеше надежда, че ще успее да се срещне с тях. Предмети, които би могъл да предложи за размяна, нямаше, но все-пак взе няколко вещи със себе си, за които предположи, че могат по някакъв начин да привлекат вниманието на аборигените — парче блестящ проводник, ярки пластини от пластмаса, малко фенерче, фулмастери и няколко листа хартия. Като остави тези „подаръци“ в центъра на селото, той от време на време отиваше да провери, дали някой ги е докоснал.

Но появявайки се за пореден път на мястото, реши, че това е достатъчно. Предметите си лежаха недокоснати. Проводникът бе покрит с ръжда. Хартията бе почнала да гние. А на пластмасовите пластинки, на местата, където се бяха допирали пръстите му, се появиха причудливи шарки, наподобяващи древна писменост, нанесени от разрасналите се петна плесен. Разочарован и отчаян бе принуден да се откаже от последната си надежда. Оставяше му само Съосине... а впрочем, къде е той?

Секунди бяха достатъчни да се отвлече и онзи глупак вече изчезна някъде, изглежда самостоятелно тръгна към хранилката. Колко е безгрижен през последно време. Алекс тихо изруга и затича да търси

приятеля си. Но както се оказа тези жалки няколко секунди бяха достатъчни да прозряпа нападението. Като прелетя между къщичките на селото Алекс излезе на близката поляна и видя две тела да се въргалат на земята. С вик се нахвърли на тях и преди те да съобразят нещо се разлетяха в противоположни страни. Съосине остана да лежи там където падна. С треперещите си ръце бе хванал главата си и цял се тресеше.

Нападателят се държеше иначе. Той се хвърли на Алекс, веднага щом се обърна. Полупрозрачното с цвят на опал тяло протегна мускулистите си ръце — на едната ръка белезите бяха до самото рамо, а на другата — малко над лакътната става. И още дългите зъби с цвят на слонова кост се насочиха заплашително към гърдите на човека...

Алекс хлопна с длан кобура и пистолета мигновено се оказа в ръката му. Противникът вече бе пред него. Пистолета се насочи към корема на врага и ултразвуковия истрел го запрати назад, разкъсан на няколко части.

А зад гърба му Съосине надникна към надналия нападател.

— Сега много ще се плашат от мен, когато в Деня на белезите им покажа това.

Той се наведе над безжизненото тяло и с доволна усмивка започна да изрязва белезите от това, което допреди малко бяха крайници на съществуването.

Алекс внезапно усети пристъп на гадене и повдигане. Не успя да се съпротивлява повече, смъкна маската на противогаза от лицето си и избълва съдържанието на стомаха си. Успокои се, изпроби се, пое дълбоко въздух и се ужаси, защото миризмата на застояло му напомни за смъртта.

Смъртта е неизбежен спътник на тези, които се отправят в космоса. Всички те умираха далеч преди действително да загинат в катастрофи от различно естество. Често съпровождащите обстоятелства бяха така непредвидими, че за тях не помисляха преди да се случат. Той знаеше какво го очаква сега. Още там горе на борда на „Магнус“ бе видял как умират опитните животни в изпитателните камери. Повърхността на Дайдр се състоеше от непрекъснат слой плесен. Аборигените оцеляваха, защото кожата им имаше кисела реакция. А неговата кожа и нежните тъкани на белите му дробове представляваха прекрасна хранителна среда за развитието на спорите. Прекрасно

знаеше за невидимата опасност и въпреки това я пренебрегна. Най-често космическите пътешественици загиват от собствената си небрежност.

Капките студена пот му напомниха да надене защитната маска, но пръстите непокорно трепереха. Алекс си спомни, че в аптечката си има достатъчно антибиотици и противоглесенни препарати. Бе ги подготвил именно за подобен случай, но как да се добере до нея? Колко му оставаше да живее още? Направо се тресеше. Страхът бе отнел много от силите му, но с помощта на Съосине се домъкна до дома си. Детето на мъглите стоеше на няколко крачки от него и се възхищаваше на трофеите. Алекс протегна ръце към него.

— Съосине!

Аборигенът като че нищо не чуваше и започна да се стопява в мъглата.

— Съосине! — завика с всички сили Алекс.

Съосине чу и се обърна. Плоското му лице не изразяваше абсолютно нищо.

— Помогни ми!

Алекс едва дишаше. В очите му плаваха разноцветни кръгове. Слабостта го накара да се свлече на земята, да потрепера, да се изтегна с цял ръст...

— Ти си убит — гласът на Съосине прозвуча студено и безстрастно — само изричаше очевидния и нищо не значащ за него факт.

— Не... не още! Помогни ми да стана! Помогни ми да стигна до къщи! Ако вляза вътре, с мен всичко ще бъде на ред.

— Не, ти си мъртъв — потвърди Съосине. — И другите виждат това. Те виждат, че си слаб и повече не се страхуват от тебе. Ако Съосине остане тук, те ще го убият.

— Никой няма да те убие. Аз ще ги убия първо. Нали имам пистолет!

Оръжието лежеше на земята, там където Алекс го изпусна, когато се бореше с пристъпа на повдигането. Той запълзя към него, но Съосине видя това, приближи се и внимателно вдигна пистолета. Алекс можеше да се закълне, че на лицето му се изписа усмивка.

— С това нещо Съосине ще убие много много. И на следващият Ден на Белезите всички ще се страхуват от него.

— Глупак! Ти не знаеш как да си служиш с него.

— Той има копче. Всичките ти вещи имат копчета. Съосине ще намери начин да се възползва от пистолета.

След тези думи, съществото се обърна и си тръгна. То действително можеше да остави Алекс да умира в самота! Обхвана го пристъп на задушавача кашлица. Гърлото се изпълни със слюнка и думите с труд се озоваваха навън.

— Проклетата воняща протоплазма! Защо не ме убиеш на място, щом си завладял оръжието ми? Нали трябва да се тренираж?

Съосине дори не се обърна.

— Ти нямаш белези — заяви той и изчезна в мъглата.

Като онемя от безсилие Алекс погледна след него. Той не можеше да го изостави в такъв момент! НЕ МОЖЕШЕ! Та толкова малко бе нужно да го спаси!

И въпреки това Съосине го изостави.

— НЕ СИ ОТИВАЙ! НЕ МЕ ОСТАВЯЙ САМ! — безвучно крещеше Алекс. После затвори очи, които се изпълниха с горчиви сълзи и усети, че пропада в бездънна яма, няма за какво да се хване и на кого да се надява... Освен на самият себе си.

Не! Той няма да умре! ТОЙ НЯМА ДА УМРЕ! Яростта изпълни човека и той усети прилив на сили.

— И без твоята помощ ще стигна, мръсноко! На кого си нужен ти?! Ти не си човек! Аз трябва да събера петдесет белези и тогава те ще ме изслушат. Ще ги събера! И твоят ще бъде първия!

Той знаеше, че веднага ще падне ако се изправи! Но не му трябваше — до входа можеше и да допълзи. Има още няколко часа пред себе си. Плесента не ще успее така бързо да го задуши. И въпреки че дишането стана тежко, той още продължаваше да диша...

Алекс потегли на път. Те така често бяха идвали тук, че се бе оформила едва забележима пътечка. Той пълзаше, не се страхуваше, че ще се заблуди и мислено разговаряше със Съосине, по този начин за пореден път напомняше на себе си, че има смисъл да оцелее, че има работа, която трябва да свърши...

— ПИСТОЛЕТЪТ НЕ Е ВЕЧЕН... НО ДОКАТО ИМА ЗАРЯД ГО ПОЛЗУВАЙ КУЧИ СИНЕ, СТРЕЛЯЙ НА ВОЛЯ И БЪДИ ЗДРАВ, ДОКАТО СЕ ДОБЕРА ДО ТЕБЕ, А КОГАТО ТОВА СТАНЕ...

ТОГАВА ЩЕ ОТРЕЖА ПРОКЛЕТИЯ ТИ БЕЛЕГ И ЩЕ ГО НАБУТАМ В УСТАТА ТИ!

Белите дробове, устата, носа, дори ушите на Алекс стремително се изпълваха с плесен. Когато остана без сили, той спря да почине и заплака. Горещите солени сълзи в известна степен промиха очите му, но той дори не се опита да надене маската — за какво ли ще му служи сега? Напрегна волята си и се изправи, закашля се и от устата му заизлитаха зелени фандъци плесен. Повече не можеше да върви... Падна на колене и отново си спомни Съосине, който така лесно можеше да му помогне... Легна по корем, напъха ръцете си в дълбокия мъх, задърпа, обтегна крака, премести напред ръцете, задърпа... Очите бързо се изпълниха отново с плесен и трябваше непрекъснато да мига, да мига, че да може да вижда пътеката.

И от време на време спираше, разкашляше се и така прочистваше дробовете си. Засега още можеше да диша. Той мислено си представи ръката на Съосине, покрита с полупрозрачната кожа и на нея отвратителния белег. Пълзеше напред, опитваше се да го хване и така забравяше за болката в измъчените крака ръце и бели дробове. Стъпка след стъпка приближаваше дома и се спираше само да изтрие очите си. Стъпка след стъпка...

Времето изчезна, разстоянието се скри, остана бавното движение и болката по цялото тяло. Струваше му се, че най-лекото е да се отпусне, да потъне в мекия мъх и да позволи той да го погълне в себе си, да се разтвори в него... Алекс мислеше за това и това бе така необикновено примамливо, но онази частица съзнание, която го следеше сякаш отстрани, твърдо и непреклонно изхвърляше настрани подобни желаниа. Боже, как той желаше смъртта! Но не, той няма да умре...

Ето и къщата! От прозорците струеше топла светлина. Вътре го чакаше почивка, безопасност и най-важното възможността да унищожи тази проклета плесен, която така упорито разяждаше тялото му и отнемаше последните му сили. Само на три фута над него се намираще металната пластинка, която трябваше да натисне и да проникне в Рая. Събра последни сили, за кой ли път си спомни Съосине, стана и натисна клавиша на ключалката. Домът, както винаги гостоприемно разтвори двери и той рухна в дългоочакваната шлюзова камера.

Болка. Треска. Бълнуване. Повдигане.

ТОЙ ОТНОВО Е ЗДРАВ, БОДЪР И СИЛЕН. ОБЛЕЧЕ СЕ, ИЗЛЕЗЕ ОТ КЪЩИ И КАТО НАМЕРИ МЯСТОТО НА ХРАНЕНЕ, СЕ СКРИ В ЗАСАДА, ДОЧАКА ПОЯВАТА НА СЪОСИНЕ, СКОЧИ ВЪРХУ НЕГО, СГРАБЧИ ГО ЗА ГЪРЛОТО И ЗАПОЧНА ДА ГО ДУШИ. УСТАТА БЕЗ УСТНИ ШИРОКО СЕ РАЗТВОРИ, ЗАИЗЛИЗА БОЛЕЗНЕН ВИК, А ДЪЛБОКО ВРЯЗАНИТЕ ОЧИ, ЧЕРНИ КАТО ЧЕРНО ГРОЗДЕ, ИЗКОЧИХА ОТ ОРБИТИТЕ СИ...

НО БЕШЕ ЛИ ТОВА НАИСТИНА СЪОСИНЕ?

НАКРАЯ АЛЕКС НАМЕРИ МЯСТОТО ЗА НАНАСЯНЕ НА БЕЛЕЗИТЕ. ТАМ СЕ БЯХА СЪБРАЛИ ДАЙРДРЕДЯНИТЕ И СЕ ПОЛЮЛЯВАХА В БАВЕН ТАНЦ. И ЕТО НАПРЕД ПРИСТЪПВА СЪОСИНЕ, ДЪРЖИ ВИСОКО В РЪЦЕ ВРЪЗКАТА ТРОФЕИ, ПРОТЯГА GI НА СТАРЕЙШИНАТА И ОЧАКВА ДА БЪДЕ РАЗХУБАВЕН С ПОРЕДНИЯ БЕЛЕГ. АЛЕКС ИЗСТРЕЛВА ЗАРЯД ОСТРИ ИГЛИЧКИ И КОГАТО УЛУЧЕНИЕТ С ДИВ РЕВ СЕ СВЛЕЧЕ НА ЗЕМЯТА, ПРЕЗ ХИЛЯДИТЕ ДРЕБНИ РАНИЧКИ ЗАИЗТИЧА НАВЪН ВЪТРЕШНОСТТА МУ...

НО БЕШЕ ЛИ ТОВА НАИСТИНА СЪОСИНЕ?

ТОЙ НАМЕРИ СЕЛОТО. СЪОСИНЕ СЕДЕШЕ НА ПЛОЩАДА И СЕ ХВАЛЕШЕ С ПОСЛЕДНИТЕ СИ ПОДВИЗИ. АЛЕКС ГО ИЗМЪКНА ОТТАМ И БЕЗ ДА СЕ ТРОГВА ОТ МОЛБИТЕ МУ, ИЗТРЪГНА МРЪСНАТА ДУШИЧКА ОТ ТЯЛОТО...

НО БЕШЕ ЛИ ТОВА НАИСТИНА СЪОСИНЕ?

* * *

Спасителите намериха плачещия Алекс вътре в дома. Лекарят внимателно го прегледа, изслуша, а после събра и изхвърли навън връзка вещи с неясно предназначение, които бе открил по рано под леглото. Той сметна, че най-добре никой да не знае за тях.

И най-вече самият Алекс!

ПОЛ АНДЕРСЪН ДА БЪДЕШ СТРАХЛИВЕЦ

Преследваният кораб правеше скоковете през подпространството с абсолютно презрение към обкръжаващите го звезди и мъглявини. Патрулният кораб бе изминал повече от десетина светлинни години път, когато целта изведнъж изчезна от екраните на следящите системи.

Организираното веднага търсене не даде положителен резултат. Впрочем то не бе така настойчиво, както го изискваше ситуацията. Лигата обединяваше милиони култури; под протектората ѝ се намираха още няколко милиона цивилизации, засега изостанали в развитието си да бъдат пълноправни членове; и всяка, дори и най-дребната планета, представляваше безброй планини, равнини, долини, океани, градове, ледници и пустини, което обезмисляше претърсването им метър по метър с надеждата да се открие един единствен човек. На патрула бе известно доста малко: търсеният кораб имаше радиус на действие без дозареждане около триста парсека, но се знаеше, че той не бе спирал в нито един от официалните космодруми в тази част на космоса.

Патрулът предложи грамадна награда за сведения, относно беглеца — някой си Самуел Уорис, жител на планетата Калдън (номер еди-кой си в Каталога на Летеца), обвиняван в престъпно разпалване на война. Обявлението бе разпространено колкото се може повече. На всички агенти се заповядваше да си отворят зъркелите, да приготвят пипалата и телепатичните си органи, но в никакъв случай да не изпуснат човека, способен да превърне милиарди живи същества в радиоактивен прах. Като направи така Патрула започна да чака.

Измина година.

Първите вести за престъпника донесе някой си Джакър Тимал, капитан на търговския кораб „Ханаш“, обикалящ периферийните райони на Спиралния Куп. Капитанът бе видял Уорис и дори бе разговарял с него. Нямаше никакво съмнение. Имаше само една трудност: Уорис бе намерил убежище у крал Тунсби — варварска страна в южното полукълбо на неизвестната никому планета Руфин.

Той бе получил гражданство и бе дал клетва като кралски гвардеец. Верността между суверен и слуга бе главен елемент на тунсбанския морал. Кралят никога не би предал Уорис на Патрула.

Разбира се, брадвите и стрелите не са кой знае какво в сравнение с излъчвателите. И макар Уорис едва ли ще бъде хванат жив, лесно ще бъде убит, като няколко тунсбанци могат да пострадат.

Както се вижда — нищо особено. За Патрула никак не е трудно...

Като предложи своя план за действие, доволния от себе си капитан Тимал започна да чака отговор и обещаната награда.

* * *

Уинг Айлък приближи планетата с флайтера си. Корабът увисна над облачното великолепие на фона на студеното сияние на звездите от Купа. Той мрачно се вслушваше в шумовете на работещата апаратура и очакваше, кога най-после Дрогс ще измери атмосферните параметри.

— Понася се — накрая произнесе халматиянинът. Антените му учудено се надигнаха над кръглото изпъкнало лице с малки черни очички. — защо си губиш напразно времето с разни проверки? Планетата нали е внесена в Каталога.

— Подозрителен съм по природа — твърна Айлък. Но не чак толкова много.

Той бе слаб, среден на ръст, с изключително бяла кожа, която добре се съчетаваше с яркочервените му коси. Униформата му подходеше като на конте и бе на границата на позволеното от Устава.

Дрогс, внимателно премествайки осемте си крака, пренесе триметровото си зелено тяло в другия край на кабината. Масивните му трипръсти длани държаха картите.

— Да... Ето кралство Тунсба... и столицата... как и бе името? Аха, Уайнабог. Надявам се, че дивечът още е там. Тимал се кълнеше, че не е изплашил Уорис. — Дрогс въздъхна. — Аз сега ще трябва да изгубя най-малкото час преди да открия в телескопа това проклето място. А ти ще си безделничиш и ще мислиш за разни приятни неща... Съвсем като моята жена, когато е насадена да мъти яйцето.

— Единствената ми мечта е изведнъж да отменят Основната Директива.

— Шансовете са нулеви... — измърмори Дрогс. — Нулеви, докато лидер на Лигата не стане някоя не тъй кръвожадна раса, като твоята.

— По-малко ли?! Ти май искаше да кажеш „по“? „При никакви обстоятелства Патрулен не може да убие разумно същество...“ Да не дава Бог да се пристъпи... — Айлък изобрази на лицето си ужас. — И ти ни наричаш кръвожадни?

— Разбира се. За да стигне до такава крайност, расата би трябвало да има достатъчно кърваво минало... И само вид, по природа свиреп, е способен да направи такава блага заповед пълна тайна, блъфирайки със заплахата за всепланетно клане, и така да постигне целта си. Халматиянинът настига фарстака в родните гори, скача на гърба му и яде, докато той може да бяга... Но не е способен да си въобрази хладнокръвна стерилизация на цял свят с единствената цел, да предпази някого от убийство, още повече справедливо, защото е при самоотбрана.

Приличащото на гъсеница тяло на Дрогс се изви над телескопа.

— Изчезни, Сатана... И не се опитвай да се лепнеш. — Айлък мрачно се върна към мислите си. Под хипноза мозъка му бе натъпкан с информация за Тунсба, която бяха събирали три поколения търговци. И нито един факт не изглеждаше обнадеждаващ.

Кралят бе... е, ако не абсолютен монарх, то почти такъв и то защото над обществото го поставяше законът. Подобно на другите войнствени варвари, тунсбанците изпитваха полурелигиозно уважение към буквата на закона, макар и не винаги към духа. На Патрула пречеха две точки на Кодекса:

а) кралят не дава на врага верен слуга, а се сражава за него до смърт.

б) ако кралят се сражава, то се сражава и цялото мъжко население, независимо от заплахите за собствена гибел, а също и на жените и децата.

Смъртта е по-добра от безчестието! Религията, която доста ревностно изповядваха, обещавахе разкошни небеса на всички паднали за правото дело, и съответно — ужасен ад за нарушителите на закона. Църквата бе мощна организация и набожността на поданиците

не пречеше на конфликтите между нея и трона. Може, помисли Айлък, нещо да се направи чрез духовенството?

Търговците отвънка, идвайки понякога да разменят различни промишлени стоки за кожи и подправки на планетата Руфин, почти не оказваха някакво влияние на местната култура. Може би са станали причина за няколко войни и да са породили разни ереси, но като цяло туземците съхраняваха привичния си начин на живот. Основният ефект на търговците се състоеше в изчезването на свръхестественния ужас пред пришълците, които бяха така могъщи, но си оставаха смъртни. Айлък се съмняваше, че дори целият флот на Патрула не би заставил тунсбанците да отстъпят в такъв щекотлив въпрос, като предаването на Уорис.

— Това, което не мога да разбера — каза Дрогс, — защо ние да не се снижим и да засипем града с облак приспиващ газ?

Патрулният кораб бе изпратен с такава прибързаност, че Дрогс бе успял да усвои само необходимия минимум информация за ставащото; а по пътя дотук той, в съответствие с природата на вида си, акумулираше енергия — тялото му можеше да се запаси с много дни сън.

Със свободната си ръка Дрогс обходи флайтера — който бе малък, но добре екипиран: имаше различно оръжие, не само за блъф; а и собствени работилници и лаборатории.

— Различия в обмяната на веществата — отвърна Айлък. — Познатите ни вещества, безвредни за нас, са отровни за тях, а подходящите за тях, ще убият Уорис. Парализиращите лъчи също не са пригодни — ултразвукът ще разбърка мозъците на аборигените като яйца. Струва ми се, че Уорис е избрал планетата в качеството ѝ на дупка, именно по тази причина.

— Но той не знае, че ние можем просто да кацнем и да почнем да стреляме.

— Той може да се досети. Ние пазим в тайна, правилото Патрула никого да не убива, но не е тайна, че избягваме да причиняваме вреда на свидетелите. — Айлък се намръщи. — На Калдон ще се намерят милиони хора, които ще въстанат срещу новото правителство, ако Уорис ни бъде предаден. Безразлично е, дали ще има успех или не, това ще бъде истински геноцид и голям позор за Патрула.

— Хм-м... той не може да излети от планетата без гориво. Резервоарите му трябва да са почти празни. Защо просто да не блокираме планетата и така да го лишим от възможността да купи гориво?

— Блокадата не ни дава пълна гаранция — възрази Айлък.

Дрогс за първи път участвуваше в космическа операция, до този момент бе работил само на повърхността на планетите.

— Не би било трудно да се унищожи кораба му, но известието, че Уорис е жив непременно ще стигне до Калдон. Ще последват опити да се пробие блокадата и да го отвлекат от там. Рано или късно те ще успеят. А ние сме с вързани ръце — забранено ни е да стреляме. Не, проклет да съм, ние ще го арестуваме и то бързо!

Айлък със съжаление огледа лавиците с биохимия. Ето го, например, хиптима — най-силният наркотик, произведен на намбутала. Леко боцване би повалило Уорис, а когато се събуди — с размътен мозък, без сили да помръдне от махмурлъка, но в същото време изпълнявайки всяко желание, — лесно би могло да се измъкнат от него купища полезни сведения за заговора му.

Айлък се чувствуваше по-ограничен откогато и да било в прагматическия си живот. С бластера мигновено би изпепелил цял отряд тунсбански рицари, но архаичното им оръжие не изглеждаше вече така нелепо, когато не разрешаваха да се ползува модерното.

— Свършвай по-бързо — произнесе той рязко, — трябва да се придвижим... само не питай в каква посока...

За кацане на космическите кораби бе определено място точно до самите стени на Уайнбог. Дебелите, осеяни със зъбци и кули, сиви стени надвисваха над просторния пейзаж на полетата и далечните хълмове. Тук и там Айлък виждаше селца със сламени покриви. На два километра от града се разполагаше укрепление с по-малки размери и в центъра една единствена кула, увенчана на върха със златен кръст. Това трябваше, според разказите на търговците, да е мястото. Май се казваше абатство Гримък?

Всъщност, напълно уместно бе да се приказва за абатства, монаси, рицари и крале. В културно и техническо отношение Тунсба много приличаше на средновековна Европа.

Когато Айлък излезе навън, около кораба вече стояха няколко селяни и граждани, които пулеха очи. Той се огледа и забеляза наблиз

още един космически кораб — сигурно бе на Уорис. Точно така. Спомни си описанието му. Край него имаше стража с алебарди.

Напразно опитвайки се да прогони зяпачите, Айлък чакаше официалните посрещачи. Те, дрънкайки с доспехите си, излязоха от града яхнали гърбави животни с рога и жълта козина. Следваше ги в тръст конен отряд стрелци с лък. Най-отпред тръбеше херолд в червена мантия. Делегацията приближаваше с тропот на копита и шумоленето на разветите знамена. Копията бяха вежливо вдигнати, но през прорезите в шлемовете наблюдаваха внимателни очи.

Херолдът излезе напред и се обърна към Айлък, който бе облечен в един от най-ярките си мундири.

— Приветствам те, страннико, от името на нашия повелител Морлък, крал на цяла Тунсба и защитник на Запада. Крал Морлък те кани да му бъдеш гост.

Херолдът извади меча си и го протегна с дръжката напред. Айлък трескаво пребърка на ум всички получени уроци и почеса челото си в дръжката.

Те бяха напълно хуманоидни: бледо синя кожа, виолетовите коси и късите опашки нямаха особено значение — ефектът им се свеждаше до впечатление за известна неправилност. Малко по-дългите носове, малко по-квадратните лица, коленете и лактите сгънати под странен ъгъл — туземците наподобяваха оживели карикатури. И още нещо — издаваха рязка миризма на горчица.

На всичко това Айлък не обръщаше внимание, добре съзнавайки, че за тях той изглежда и мирише не по-малко странно. Но бе срещал новобранци от Патрула, които си бяха спечелили нервни разстройства след прекарването на няколко месеца на планети с „хуманоиди до шест точки от класификацията“.

Айлък отбеляза със сериозни тон на чист тунблански език:

— Предайте на Негово Величество моята благодарност. Аз съм високопоставения Уинг Айлък. Не съм търговец, а посланик на краля на търговците, изпратен тук с много деликатна мисия. Моля колкото се може по-бързо за среща с Негово Величество Морлък.

Церемонията продължаваше. Наложиха се да изпратят за няколко роба, които да носят впечатляващите дарове на Айлък. После му предложиха да яхне едно животно, но той отказа — търговците го бяха предупредили за тази малка шега: когато чуждоземците се качват в

седлото, животните обезумяват от чуждата миризма. С подобаваща на ранга му надменност Айлък поиска носилка — неудобна и предизвикваща повдигане при пренасянето, но позволяваща да се запази достойнството. Рицарите на Уайнбог се строиха в кръг и го понесоха през вратите и нататък по паважа на улиците към приличащия на крепост дворец.

Противно на очакванията си, Айлък видя вътре не груб разкош, а изтънчено великолепие на действително красива обстановка. В залата за аудиенции се тълпяха около стотина дворяни в сияещи с всички цветове на дъгата дрехи. Те шумно разговаряха и бурно жестикулираха. Край тях сновяха слуги, като им предлагаха подноси с храна и вино. Свиреше малък оркестър и скърцащата музика режеше слуха. До застиналата край стените стража стоеше редица монаси в сиви раса с качулки на главите.

Айлък мина под проблясващите копия на стражата и застана на колене пред седящия на трона си монарх. Това бе дебел човек, на средна възраст, с дълга брада, корона на главата и изваден меч на скута си. Вляво от него, на почетното място — повечето туземци бяха леваци, — стоеше възрастен мъж, избръснат гладко, с орлов нос, в червена мантия и висока, украсена със скъпоценности шапка, която завършваше с кръст на върха.

— Позволете ми, могъщи крал Морлък, да поднеса почитанията си. Аз, недостойният Уинг Айлък, пристигам отдалече, да видя Ваше Величество, пред който треперят всички народи. Аз донесох послание от моя крал и тези незначителни дарове.

„Незначителните дарове“ образуваха солидна купчина от одеала, блестящи синтетични украшения, ръчни фенерчета и мечове от титанови сплави. Намирайки се в епохата на феодализма, и следователно на войните, планетата Руфин не можеше по легален път да получава съвременни инструменти и оръжие, но вещите за бита и изделията на разкоша не се намираха под забрана.

— Добре, сър Уинг Айлък. Седнете до мен отдясно — гласът на Морлък стана силен, и шушукането на тълпата, която бе почти замлъкнала от любопитство, мигновено се прекрати. — Нека на всички стане известно, че сър Уинг Айлък действително е мой гост. Ако някой го нарани иначе освен в законен дуел, ще оскърби и моя дом, за което Създателят ми повелява да отмъстя.

Дворяните се приближиха. Етикетът на двора не беше формализиран строго, защото един дворянин излезе напред, когато Айлък се настаняваше на високия стол. По гърба му пробягаха тръпки и на главата зашаваха косите му.

Самуел Уорис, както и останалите дворяни, бе в дрехи от цветно кадифе, украсено със скъпоценности закачени на златисти нишки. Званието на кралски гвардеец действително бе високо по ранг и даваше право на земя и собствена свита. Пред Айлък стоеше едър, мургав мъж с надменни черти на лицето и проникателни очи. В тях проблясна огънче и Уорис направи ироничен поклон.

— А-а, сър Уинг Айлък — произнесе той на тунсбладски. — Не съм очаквал такава чест. Вие лично дойдохте за мен.

Кралят се намръщи и хвана с украсената с пръстени ръка дръжката на своя меч.

— Аз не знаех, че се познавате.

Айлък се надяваше, че усещането за внезапна празнина в стомаха не се е отразило на лицето му.

— Да милорд, Уорис и аз сме се срещали и по-рано. Фактически мисията ми се отнася до него.

— Дошъл си да го вземеш със себе си? — гласът на краля приличаше повече на ръмжене, и дворяните на Уайнбог се хванаха за кинжалите си.

— Не знам, какво ви е говорил този човек, милорд...

— Той е тук, защото враговете му завладели кралството му и са искали да го убият. Поднесе ми благородни дарове, дори една огнестрелна пушка, на които така се скъпят търговците. Той ми даде много ценни съвети. Така ние разбихме армията на Раганстог и получихме от него големи контрибуции. — Очите на Морлък засвяткаха под навъсените вежди. — Тъй че знай, сър Уинг Айлък, макар и да си мой гост и аз не мога да ти нанеса вреда, сър Уорис ми е дал клетва за вярна служба. За това съм му дал злато и богати земи. Честта на семейството ми е свята... и ако ти поискаш да предадеш сър Уорис на враговете му, аз съм длъжен да те помоля да си отидеш. И когато отново се срещнем, ти ще съжаляваш за това!

Айлък Едва не подсвирна, но навреме се сдържа. Да можеше само да измъкне бластера!... Но оръжието не представлява някаква

ценност, когато зарядът е изразходван, а Уорис трябва да бъде наказан за презрението си към галактическия закон.

— Милорд! — побърза да заговори Айлък. — Не отказвам, че имах подобно желание. Но никога в намеренията на моя крал или в моите собствени не е влизало оскърблението на Ваше Величество. Искането за екстрадиране няма да Ви бъде предадено.

— Нека живеем в мир — произнесе изведнъж свещеникът, който седеше отляво на Морлък. Гласът му не бе така елеен, като думите. В абата се усещаше борец, къде-къде по-умен, по-опасен от всички горделиви дворяни наоколо. — В името на Спасителя, нека запазим запазим дружбата, нека черните мисли и Злото избягат надалече.

Морлък изруга.

— Казано честно, милорд, аз не се сърдя на посланика — усмихна се Уорис. — Потвърждавам, че той се държи рицарски и иска да служи на своя цар така добре, както аз Ви служа. Ако почтеният абат призовава за мир в този дом, аз първи ще се отзова.

— Разбира се, както е обичайно... Безбрадият хитрец мънка за мир, докато наоколо броди предателството — заръмжа Морлък. — Ти имаш прекрасни земи, абат Хулманан... така че дръж алчните си пръсти по-далеч от душата ми!

— Думите Ви, милорд, насочени към мен, са без значение — кротко отвърна свещеника, — но ако са произнесени против Храма, то те оскърбяват Създателя...

— Дано замръзнеш в Ада, аз съм не по-малко набожен от тебе! — изгърмя Морлок. — Аз правя жертви на Създателя, а не на затлъстелия Храм, който би се радвал да ме събори от трона!

Лицето на Хулманан потъмня, но той се здържа, сви тънките си устни и стисна костеливите си пръсти.

— Не тук е място и не сега е време да се говори за суетните мирски дела — каза той. — Аз ще направя жертва за вашата душа, милорд, и ще моля Създателя, да ви предпази от грешки.

Морлък подсвирна и заповяда да донесат виното. Айлък седеше тихо и се стараеше да не привлича вниманието, преди да спадне раздражението на краля, а после поведе разговор за разширяването на търговията.

Той не притежаваше никакви пълномощия да сключва търговски споразумения, но просто искаше, да не го изхвърлят преждевременно

от Уайнбог. Понеже се бе натъпкал с антиалергин, Айлък благоразумно се осмели да опита кралското угощение — единствено за укрепване на статута си на гост. Впрочем, Дрогс му донесе пакет храна от неприкосновения запас, когато се появи да прислужва на „господаря“ си в предоставените му покои.

Човекът мрачно стоеше до прозореца и се наслаждаваше на величественото нощно небе с безбройните си звезди и двете си луни. Под него благоухаеше паркът, където се упражняваше нестроен дворянски хор — пирът бе още в разгара си. Няколко свещи осветяваха украсената с множество завеси стая. Навсякъде ухаеше на благовония, но ако не си руфианец, трудно може да се издържи на миризмата на меркаптан.

— Ако имахме под ръка няколко хиляди опитни патрулни — каза Айлък, — в доспехи и въоръжени с тояги, ние бихме стигнали двореца. Ех, да можеше да стане сега. Повече нищо не мога да измисля.

— Та, всъщност, какво му е лошото? — Дрогс се бе навел над бълбукащата вода на фонтанчето, непробиваемо спокоен както винаги.

— Грубо и не гарантира успеха. Тунсбанците са упорити и могат да надвият хората ни. Ако използваме танкове, то сигурно някой тъп рицар ще се окаже под веригите им. А най-важното, докато продължават неприятностите на Санатон, Патрула не може да ни предостави такива големи сили... А когато стане възможно, ще бъде вече късно. Тези проклети търговци, май са успели да се разприказват и половината Лига знае, че Уорис е намерен. Ние трябва да очакваме опити за спасяването му в течение на една седмица. Адрес — Калдън.

— Ти спомена, че местната църква е в лоши отношения с краля. Дали е възможно да я убедим тя да ни свърши работата вместо нас? В Главната Директива не е казано, че туземци не могат да убиват туземци.

— Не... На свещениците от Храма им е позволено да се сражават само при самозащита, а тук не е прието да се нарушава закона. — Айлък се почеса по брадата. — Макар и в идеята ти да има рационално зрънце. Аз трябва...

До вратата изведнъж удариха гонг. Дрогс като гъсеница се плъзна по пода и отвори. Влезе Уорис и след него десетина воители. Извадените им от ножниците мечове просветваха в полумрака на стаята.

В ръката на Айлък се появи бластер. Като се усмихна, Уорис вдигна ръка.

— Не бързай толкова — посъветва той, — тези момчета взех със себе си само от предпазливост. Аз искам да си поговорим.

Айлък извади цигара и след две-три вдишвания я запали.

— Давай — отвърна той с безразличен тон.

— Искам да ти обърна внимание на няколко неща, това е всичко — Уорис говореше на езика на Земята. Пазачите му стояха неподвижни и не разбираха нито дума. Очите им неспокойно следяха чужденците. — Аз съм търпелив човек, но на всичко си има граница. Как мислиш, дълго ли ще търпя необосновано преследване?

— Необосновано преследване? А масовото клане на Нова Виена?

В очине на Уорис тлеше фанатизъм, но той отвърна спокойно:

— Бяха ме избрали за диктатор напълно законно. И по законите на Калдън съм действал в границите на пълномощията си. Патрулът е този, който подстрекаваше народа към революция. Патрулът сега поддържа ненавистния колониализъм на планетата ми.

— Да... така ще бъде, докато в главите на кръвожадните ти псета бъде набита поне една трезва мисъл. Ако не бяха те спрели този свят щеше да загине напълно. — Айлък кротко се усмихна. — Ти сам ще разбереш това, когато ти нормализираме психиката.

— Не можете просто така да убиете човек — Уорис направи няколко крачки из стаята като тигър в клетка. — Вие преобръщате мозъка на човек, докато всичко свято до този миг стане зло, а всичко, което е презирал — добро... Не ще позволя подобно нещо да ми се случи.

— Ти си заседнал тука — каза Айлък, — знам, че корабът ти е без гориво. Между другото, ако ти се появи подобна идея, имай пред вид, че корабът ми е добре защитен. Защо ти просто не се предадеш и така да ме избавиш от излишни грижи?

Уорис се усмихна.

— Добре измислено, приятелю, но не съм чак толкова глупав. Ако Патрулът можеше да изпрати повече хора да ме арестуват така бих постъпил. Оставам тук и се хващам на бас, че спасителите от Калдън ще пристигнат преди твоите кораби.

Той посочи с пръст охраната си.

— Погледни ги! Ако имах възможност бих им заповядал веднага да те убият. Заедно с тебе и онова слузесто същество. Но не мога, защото съм длъжен да спазвам местния кодекс на честта. Ще ме изхвърлят, ако престъпя дори един от глупавите им закони. Затова пък мога да събера достатъчно голяма охрана, така че ти да не можеш да ме отвлечеш, на което всъщност разчиташ.

— Мисля над това — кимна Айлък.

— Има още една възможност, която мога да направя — извиквам те на дуел и... те убивам.

— Стрелям добре.

— Съвременното оръжие е забранено. Страната, която е предизвикана, има правото на избор, но това трябва да бъде или меч, или брадва, или лък, или още нещо разрешено от закона им. — Уорис се разсмя. — През последната година много практикувах точно с тези оръжия. И в къщи се занимавах с фехтовка. А ти колко си тренирал?

Айлък повдигна рамене. Понеже не беше романтичен по душа, никога не бе изпитвал интерес към архаичните видове спорт.

— По ме бива да измислям разни мръсни трикове — каза той. — Да предположим, че се бием с тояги, но в моята ще бъде скрита шпага с пружина...

— Срещал съм тук подобни неща — отвърна спокойно Уорис. — Отровата е забранена, но устроите от този тип се допускат. Въпреки това нашето оръжие трябва да бъде еднакво. Ти ще трябва да ми доставиш шпагата при първия си опит... но се съмнявам, че ще можеш. Иначе аз ще разбера, каква е работата, и ще се възползвам от същото. Уверявам те, подобна перспектива никак не ме плаши. Давам ти няколко дни да разбереш, колко ти е безнадеждна задачата. Ако заплашиш града с оръдията си или мен... какво пък и моят кораб има оръдия. Ако не изчезнеш до седмица от кралството или започнеш подозрителни действие до тогава, аз ще те извикам на дуел.

— Аз съм мирен човек — възрази Айлък, — а и за дуел са нужни двама.

— Не, тук не са нужни. Ако те оскърбя пред свидетели и ти не ме извикаш на дуел, то ще загубиш ранга си на рицар и ще бъдеш изгонен с камшици от страната. До границата пътят е дълъг, и ако те шибат до там с бич... Ти няма да стигнеш жив.

— Добре — въздъхна Айлък. — Какво искаш от мен?

— Искам, да ме оставят на спокойствие.

— Същото искат и хората с които се каниш да воюваш.

— Лека нощ — Уорис се обърна и излезе от стаята. Охраната му го последва.

Известно време Айлък мълча. Извън стените на двореца шумолеше нощният вятър на пленетата Руфин. Неизвестно защо този звук му пречеше, сякаш беше така чужд, като че ли вятърът не бе просто движение на въздуха... Може би, защото шумоляха листата на неземни дървета?...

— Нямах ли някакъв план? — измърмори Дрогс.

— Имам един — Айлък нервно впи ръце зад гърба си. — Уорис не може да знае със сигурност, че няма да го отвличам, нито ще викам подкрепление, нито ще върша нещо друго. Разчитах да блъфирам, но изглежда той първи направи ход. Уорис иска уверение, че ще вземе със себе си в ада поне един патрулен.

— Ти можеш да изучиш местния кодекс на деулите — предложи Дрогс, — и да позволиш на Уорис да те убие по начин, който изглежда мошенически. Тогава кралят ще го изрита, а аз ще го арестувам с парализиращия лъч.

— Благодаря — каза Айлък, — твоята преданост предизвиква у мен просто умиление.

— Знам земната поговорка — продължи Дрогс. — Шегите на халматианците никога не са толкова смешни. „Страхливецът умира хиляди пъти, героят само веднъж“.

— Така е, но виждаш ли, аз, ако се съди по миналото ми, съм по-скоро страхливец. Предпочитам хиляди въображаеми смърти пред една истинска. От моята гледна точка, живият страхливец има всички преимущества пред мъртвия герой...

Айлък замълча. Челюста му увисна, после се хлопна. Той се просна в креслото, вдигна крака на перваза и поправи с пръсти червеникавите си коси.

Халматианинът се върна при фонтана и невъзмутимо продължи да пуши. Той познаваше тези признаци. Непрякото убийство понякога изглежда така дяволски очарователно, а на Патрула нищо друго не оставаше.

Независимо от претенциите си на високия ранг посланик, Айлък забеляза, че го ценяха съвсем ниско — за съпровождащ му бяха

дали само един уродлив хуманоид. Но това можеше да се окаже и полезно.

Презрителните и равнодушни дворяни на Уайнбог не се интересуваха, къде се намира и на следващото утро Айлък се отправи към абатството Гримък.

Аудиенцията с Хулманан бе дадена веднага. Айлък пресече павирания двор, мина край Храма, където монаси в черни капи провеждаха впечатляващо богослужение, и влезе в голямата централна кула. Оказа се в голяма стая, която поразяваше с богатата си подредба. Завесите бяха общити със злато и сребро. Едната стена бе закрыта от книжни лавици с дебели красиви томове. Абатът седеше изправен на изрязан трон от рядко дърво. Айлък направи предвидения от етикета поклон и бе поканен да седне.

Старите очи замислено го наблюдаваха.

— Какво те доведе при мен, дете мое?

— Аз съм от друг свят, ваша светлост — отвърна Айлък. — Вашата вяра познавам слабо и считам за позорно, че не съм узнал повече.

— За съжаление не ни се удаде да вкараме в правия път на Истината нито един чужденец — мрачно потвърди абатът, — с изключение на сър Уорис. Но се страхувам, че в набожността му има повече хитрост, отколкото вяра.

— Позволете ми поне да чуя, в какво вие вярвате — помоли патрулният с цялата сериозност, която успя да изобрази на дневната светлина.

Хулманан се усмихна. Слабото му синкаво лице се набразди от бръчки:

— Подозирам, дете мое, че не търсиш просто така пътя към Истината. Изглежда умът ти е зает от по-срочен въпрос.

— Е... — събеседниците си размениха усмивки. Глупак не би могъл да управлява абатството. Айлък отдаде заслуженото на Хулманан. Но в същото време потвърди желанието си. Трябваше цял час за изложението на това, което искаше да научи.

Тунсба бе монотеистична държава, с развита сложна теология. Ритуалите се изпълняваха емоционално, а заповедите бяха така гъвкави, че оставяха място за плътските слабости. Както и в средновековна Европа църквата представляваше мощна

интернационална организация, съхраняваше знанията и постепенно цивилизоваше варварската раса. Всеки свещеник беше и монах и живееше в някакъв манастир; а всеки манастир се управляваше от настоятел, в дадения случай — Хулманан, който отговаряше пред централния Съвет в град Аухнакар. Но поради големите разстояния и бавните връзки влиянието на висшата власт бе доста незначително.

Духовенството даваше обет на безбрачие и живееше по собствени закони, със свой съд и наказания, напълно отделено от гражданското общество. Всяка дреболия от живота им, до начина на обличане и хранене, бе задължителна за всички без изключения. Обрядът на встъпване в лоното на църквата, ако приемаха кандидата, се свеждаше към една клетва, но да се излезе обратно никак не беше леко: изискваше се декрет на Съвета. Монахът нямаше нищо. Всяка негова собственост, която той бе имал преди, се връщаше на наследниците му, всеки брак, който бе сключил, автоматически се прекратяваше. Дори Хулманан не можеше да нарече дрехите на него или земите, които управляваше, своя собствени. Всичко принадлежеше на корпорацията, на абатството. И то бе богато: столетия знатни тунбанианци му даряваха земи и пари.

Естествено, между църквата и краля съществуваше конфликт. Двамата оспорваха властта, двамата настояваха на свой приоритет. Някои крале убиваха или затваряха своите абати, някои напротив напълно се подчиняваха на властта на църквата. Морлък се придържаше към средата — ръмжеше на Храма, но не го атакуваше.

— ... Разбирам — Айлък склони глава. — Благодаря, ваша светлост.

— Надявам се, че отговорих на всичките ти въпроси? — сухо попита абатът.

— Е... имам още няколко делови въпроси — Айлък помълча малко, като още един път прецени събеседника си. Хулманан изглеждаше така честен, че ако му предложи направо подкуп, ще бъде истинско оскърбление. Но честността може да се окаже по-отстъпчива, отколкото е прието да се мисли...

— Да? Говори без страх, дете мое. Нито една твоя дума няма да излезе вън от тези стени.

Айлък се реши.

— Както знаете, моята задача е да изпратя сър Уорис в собственото му кралство, където го чака наказание за много зли дела.

— Той заяви, че бил прав — каза уклончиво Хулманан.

— Той вярва в това. Но в името на вярата си е готов да убие повече хора, отколкото живеят на вашата планета.

— Мислих вече над това...

Айлък въздъхна дълбоко и бързо заговори:

— Храмът е вечен, нали така? Значи трябва да гледа напред със столетия. Не бива да се позволява на един човек, чиито достойнства са най-малкото съмнителни, да стои на пътя на прогреса, който може да означава спасение на хиляди души.

— Аз съм стар — каза уморено Хулманан. — Животът ми не беше така свят, както бих желал. Ако предлагаш, ние двамата да действваме заедно с взаимна изгода, така кажи.

Айлък накратко обясни, какво е замислил и завърши с думите:

— ... и земите ще ви принадлежат, ваша светлост.

— Заедно с неприятностите — допълни абатът. — Достатъчно ни са спречкванията с крал Морлък.

— Това няма да бъде така сериозно. Законът е на наша страна.

— Въпреки това честта на Храма не бива да пострада.

— Това означава, че искате повече, отколкото ви предложих?

— Да — отвърна направо Хулманан.

Айлък чакаше. Капчици пот осеяха челото му. Какво ще прави, ако абатът поиска нещо невъзможно?

Набръчканото синкаво лице стана печално.

— Твоята раса знае много — започна Хулманан. — Нашите селяни напразно си пилеят живота, като се борят с изтощената почва и сезонните нашествия на насекомите. Има ли начини да се подобри съдбата им?

— Това ли? Разбира се, че има. Да помагаме на народите, когато те искат това, е един от основните принципи на нашата политика. Моите... моят крал ще бъде радостен да изпрати тук специалисти, фермери... които да ви покажат, как...

— И още нещо... чиста алчност от моя страна. Но понякога, гледайки небето и звездите през нощите и опитвайки се да разбере разказите на търговците, че нашият свят е само прашинка, летяща през непостижима бездна... усещам болка от незнанието си, защо всичко е

така устроено. — Хулманан се наведе напред от вълнение. — Възможно ли е... да се преведат няколко ваши книги по тази наука, астрономията, на тунсбански?

Айлък се смяташе за закоравял циник. По излизане на служебния дълг той често и с леко сърце нарушаваше и най-тържествените клетви. Но последното обещание възнамеряваше да изпълни, дори небесата да рухнат.

На обратния път той спря при кораба си, където Дрогс се криеше от любопитството на аборигените, и намери работа на халматианеца в работилницата.

Ако човек се хранеше само с местна храна, то той скоро би умрял в мъчителна агония. Уорис се бе погрижил за синтез на продукти в своя кораб и си похапна изобилно тази вечер. Айлък, разбира се, не бе поканен, и той мъчително дъвчеше това, което началството му си въобразяваше, че е подходящо и хранително.

След вечерята знатните придворни се събираха в централната зала, където се отдаваха на безразборно пиене. Двете камини напразно се бореха с вечерния студ. Айлък, пренебрегван от тълпата, се разхождаше насам-натам, докато не се окажа до Уорис. Беглецът беседваше с няколко рицари, а към думите му се заслушваше от трона си сам крал Морлък. Изгнанникът си повишаваше престижа, като обесняваше някои принципи на тоерията на игрите, гарантиращи успех в една бъдеща война.

— ... по такъв начин, приятели, ние не можем да бъдем сигурни в победата, тъй като в битката няма определеност, но може така да си разпределим силите, че да обезпечим най-голямата вероятност за печалба...

— Глупости! — заяви Айлък. Използваният тунсбански израз прозвуча особено оскърбително.

— Вие, значи, не сте съгласни, сър? — запита един от бароните.

— Не съвсем — отвърна патрулният. — Но аз нямам никакво желание да споря с такава тъпоглава свиня, като този безроден човек.

Уорис остана невъзмутим. Спокойният му глас произнесе:

— Надявам се, че ще си вземете думите назад, сър.

— Да, навярно така следва и да постъпя — съгласи се Айлък, — тези думи са прекалено меки. Но и така всичко е ясно; достатъчно е да погледнете на това затлъстяло лице. Сър Уорис е мръсен бърборко,

чиито пороци аз дори няма да се опитам да опиша, те са в състояние и торна купчина да накарат да почервенее.

В залата се възцари гробна тишина и само в комина на камината ревеше пламъка. Крал Морлък се намръщи и тежко задиша, но не можеше да се намеси. Ръцете на дворяните се протегнаха към кинжалите.

— Какво искаш? — изломоти Уорис на земен език.

— Естествено — продължи Айлък на тунсбански, — щом сър Уорис не може да опровергае моите твърдения, то и да се спори с него няма за какво.

Калдонецът въздъхна.

— Аз ще ги опровергая утре сутринта направо на твоето тяло — отвърна той.

Хитроватото лице на Айлък се украси с доволна усмивка.

— Доколкото разбирам, вие ми обявявате дуел? — запита той.

— Да, сър, каня ви на дуел.

— Много добре — Айлък се огледа. Всички очи в залата бяха приковани в него. — Милорди, вие сте свидетели, че ме призовават да се бия със сър Уорис. Ако не греша, аз трябва да избира оръжието и мястото на дуела?

— В границите на правилата за единична схватка — злобно изгърмя Морлък — и никакви там разни магии и други подобни коварства.

— Няма да има никакви — поклони се Айлък. — Аз избирам за дуела моите собствени шпаги, които са по-леки от вашите мечове, но ви уверявам, че са дори по-смъртоносни от тях, ако противниците не са навлекли доспехи. Сър Уорис, разбира се, пръв ще избере шпага от предложените две. Дуелът ще стане срещу вратите на абатство Гримък.

В изборът на мястото нямаше нищо необикновено. Тежкоранения съперник биха могли да вземат монасите при себе си на лечение, защото те бяха и местните хирурзи. На пострадалия се разрешаваше да оздравее, след което сражението се повтаряше. С проста и логическа убеденост, че враждата не бива да се разгаря, тунсбанският закон считаше дуела за официално завършен едва след смъртта на един от участниците. Интерес на присъстващите предизвика само използването на леките шпаги.

— Добре — каза ледено Уорис. Той се държеше спокойно и само Айлък можеше да се досети какви съмнения — къде е капанът? — се крият в тези очи. — Значи, утре на разсъмване.

— Абсолютно изключено! — твърдо възрази Айлък, защото никога не се събуждаше преди обед, ако това му се удаваше. — Защо заради тебе да си губя добрия сън? Ние ще се срещнем по време на третото жертвоприношение — и Айлък вежливо се поклони. — Лека нощ!

Когато се върна в своята стая, Айлък се приближи до прозореца и като преодоля с компактно противогравитационно устройство дворцовата стена се отправи към кораба си. Уорис би могъл да се опита да го убие, ако остане да нощува в двореца. Макар, най-вероятно, калдонецът да се надява на превъзходството си на фехтовач. Кое то можеше и да е факт. Възможно бе, Айлък да живее последна нощ.

Обедното слънце заливаше синкавото поле и стените на абатството с потоци ярка светлина. Пред портите се намираше широка разчистена площадка, на която вече се бе събрала тълпа придворни, които надигаха бутилки и се обзалагаха за изхода на дуела.

Пред портите, приличащи на каменни статуи на светци, чакаха абат Хулманан и десетина монаси. Крал Морлък бе възседнал преносимия си трон и гледаше мрачно; той не би благодарил на човека, който ще го лиши от полезните съвети на сър Уорис.

Прозвучаха фанфари. Айлък и Уорис излязоха напред. Двамата бяха облечени в леки ризи и шорти. И нищо повече. Един дворянин, назначен за Майстор на Смъртта, извърши ритуален обиск на съперниците за скрито оръжие или защитни пластини, после на висок глас зарецитира кодекса на дуелите. Като свърши взе възглавницата с лежащите на нея шпаги и я протегна на Уорис.

В такива мигове зрението и слухът придобиват необикновена острота. Айлъкси помисли, че може би различава всяка тревичка около себе си — сякаш мозъкът му, докато имаше тази възможност, събираше запаси информация за обкръжаващото го. Уорис, който се намираше само на десетина метра от него, му изглеждаше като великан.

— Нека Създателят защити правия!

Отново фанфарите просвириха. Дуелът започна.

Уорис започна да се приближава без да бърза. Айлък тръгна насреща му. Остриетата се кръстосаха и застинаха, като враговете се гледаха един друг.

— Защо правиш това? — запита беглецът на земен език. — Ако имаш идиотската надежда, че ще ме убиеш, забрави я. В къщи бях шампион по фехтовка.

— Шпагите са със секрет — каза Айлък с напрегната усмивка. — Какъв? Досети се сам!

— Предполагам, че знаеш, какво е наказанието за използване на отрова? Изгаряне на клада... — в гласът на Уорис за миг се появи раздражителност. — Защо не ме оставиш на мира? Какво те е грижа за това?

— Поддържането на мира е моята работа — отвърна Айлък. — Поне за това ми плащат заплатата.

Уорис се озъби. Шпагата му стремително се метна напред. Айлък едва успя да отрази удара. Във въздуха се разнесе звън на тънка стомана.

Уорис сякаш танцуваше грациозно и агресивно, с изписана на лицето хладнокръвна решителност. Айлък отчаяно сечеше с шпагата като меч. Устата на Уорис се изкриви презрително. Той парира удара, направи крачка напред и Айлък усети болка в рамото. Тълпата се взриви от весели викове.

„Поне една драскотина! Една драскотина, преди да ме е промушил сериозно...“

По гърдите на Айлък потече нещо горещо. Раната бе повърхностна, нищо особено. Той си спомни, че е забравил да натисне копчето на дръжката на шпагата и направи това с проклетие. Очите му не успяваха да следят оръжието на Уорис. Усети още едно убождане. Уорис си играеше с него!

Противникът спокойно се отдръпна под одобрителните възгласи на аудиторията, докато Айлък си събираше силите. „Трябва да направя... дявол да го вземе, как се наричаше... измамно движение!“

Уорис се приближи до спрелия се Айлък. Патрулният направи неочаквано нападение, като се целеше в лявата ръка на противника си. Уорис блокира удара, но по някакъв начин острието на чуждата шпага успя да се промуши напред и да прободде леко противника в гърдата.

„Господи! Сега ми помогни! Дано издържа още няколко секунди!“

Стоманата се стрелна към гърлото му. Айлък едва успя да отбие удара отдолу. На бедрото му се появи бразда. Уорис отскочи назад, така си осигури повече пространство. Айлък направи същото. Най-после забеляза, как очите на калдонецът безпомощно се запътиха някъде настрани и острието на шпагата затрепера. Да придаде на зрелището повече правдоподобност, Айлък затича към противника си и му прободде мускула на ръката. Раната бе напълно безвредна, но кръвта ентусиазирано течеше. Уорис изтърва оръжието и се заклати, като Айлък едва отскочи настрана, когато едрото тяло полетя към земята.

Дворяните викаха. Крал Морлък ревеше. Майсторът на Смъртта изтича напред и блъсна Айлък настрани.

— Според закона, не бива да се удря падналия — каза той.

— Уверявам ви... нямах такова намерение... — Айлък седна на земята и позволи на планетата да се върти около него.

Абат Хулманан и монасите се наведоха над тялото на Уорис и започнаха да го изследват с опитните си пръсти. Скоро старият свещеник вдигна глава и каза с тих глас, който въпреки това надвиши шума на тълпата:

— Раната не е смъртоносна, той ще бъде напълно здрав утре. Възможно е просто да е загубил съзнание.

— Заради някакви си там драскотини? — ревна Морлък. — Майсторе, провери оръжието на този червенокос еретик! Съмнявам се за отрова!

Айлък отпусна копчето и протегна шпагата. Докато я проверяваха, Уорис бе внесен в абатството и портите се затвориха. Майсторът на смъртта огледа и двете шпаги, поклони се леко и каза учудено:

— Милорд, няма признаци на отрова. Освен това сър Уорис пръв избра оръжието... двете са съвсем еднакви и доколкото виждам... и нима свещеникът не каза, че е ранен леко?

Айлък стана и леко се олюля.

— Нищо особено, просто той срещна достоен противник — произнесе патрулният. — Аз победих честно. Разрешете ми да се оттегля и да си превържа раните. Ще се видим отново утре...

Той с труд се добра до кораба си, където Дрогс му подаде веднага предварително приготвената бутилка шотландско уиски.

На сутринта Айлък трябваше да напегне всичките си сили и да успее да отиде в двореца. Не че бе отслабнал, просто тези тунсбанци започваха дните си прекалено рано, ужасно рано и той не можеше да не знае, че е настъпил критичният момент в неговия план.

Посрещнаха го сдържано. От една страна знатните дворяни изпитваха уважение към него за победата над великия сър Уорис, поне в първия рунд, а от друга — имаше място определено съмнение в честността на подвига.

Крал Морлък намръщено поздрави Айлък, но не прояви всъщност открита враждебност. Може би чакаше лекарското заключение.

Айлък намери доброжелателен събеседник и прекарваше времето си в размяна на солени шеги. Просто бе удивително, колко съвпадаха класическите образци устно творчество в тази област сред млекопитаещите видове. Но тук по-скоро се проявяваше паралелизмът на великите умове, отколкото някакво доказателство за съществуването на доисторическа Галактическа Империя.

Малко преди обяд се появи абат Хулманан. Следваха го няколко монаси в с наметнати на главите си качулки и, което бе необикновено, с оръжие в ръка. Между тях вървеше един невъоръжен монах. Свещеникът се приближи до краля и в залата се възцари тишина.

— Е, — тонът на монархът беше рязък, — какво ви води тук?

— Реших, че най-добре ще бъде, аз лично да доложя за изхода на дуела, милорд — каза Хулманан. — Това е... удивително...

— Ти искаш да кажеш, че сър Уорис е мъртав? — очите на краля засвяткаха. Той не можеше да предизвика на дуел госта си, но едва ли му бе трудно да направи така, че някой от поданиците му да оскърби Уинг Айлък...

— Не, милорд, сър Уорис е напълно здрав, неговите рани са незначителни. Но... Величието на Създателя го е докоснало... — абатът направи набожен жест. Като погледна Айлък той леко отпусна веждите си.

— Какво имаш предвид? — Морлък се напегна и стисна меча си на колената.

— Само това. Когато дойде в съзнание, аз му предложих да се изповядва, както винаги предлагам на ранените. Говорих му за достойнствата и святостта на живота посветен на Храма. Наполовина сериозно споменах за имащата у него възможност да се отрече от грешния свят и като встъпи в Храма, да стане наш брат. Милорд, може ли да си въобразите учудването ми, когато сър Уорис се съгласи... не, дори настояваше да предаде земите си и богатствата на абатството и готовността му веднага да даде клетва. — Хулманан насочи поглед нагоре. — Наистина чудо!

— Какво?! — изрева кралят.

Обкръженият от охрана монах неочаквано свали качулката си и под нея се показа лицето на Уорис изкривено от гняв.

— Помогнете ми! — захърка той. — Помогнете ми, милорд! Предадох ме...

— Десет братя бяха свидетели на постъпката му и могат да се закълнат с най-люта клетва — сурово произнесе абатът. — Успокой се, братко Уорис. Ако злото отново е овладяло душата ти, аз ще ти наложя най-строго покаяние.

— Магьосничество! — премина разтревожен шепот по дългата зала.

— Всички знаят, че магьосничеството няма сила вътре в стените на светото абатство — упрекна присъстващите Хулманан. — Не разпространявайте ереси!

Уорис безумно се озърташе сред копията и брадвите, които плътно го заобикаляха.

— Упоиха ме, милорд! — изтръгна се от Уорис. — Да, помня напълно какво съм правил, но аз бях лишен от собствената си воля... аз се подчинявах на думите на този стар дявол... — беглецът видя Айлък и изръмжа: — Хипнит!

Патрулният пристъпи напред и се поклони на краля.

— Ваше Величество! Сър Уорис пръв избра оръжието си, но ако искате да го видите отново, то е тук.

Устройството бе просто: изхвърчаща игла за подкожни инжекции; трябва само да се знае, къде се намира копчето. В работилницата на флайтера такова нещо можеше да се измайстори за час-два.

Като извади шпагата от пояса си, Айлък я подаде на краля. Морлък внимателно разгледа метала и заповяда да му донесат ръкавици. Като ги надяна, той с рязко движение счупи на две острието. Механизмът се показа пред него.

— Виждате ли? — завика Уорис. — Виждате ли отровените игли? Изгорете жив този мошеник!

Морлък се усмихна злобно:

— Така ще направим!

Вътре в Айлък всичко се напрегна. Настъпи най-критичния момент. Ако не се измъкне, чака го мъчителна смърт.

— Милорд! — започна той. — Това е несправедливо. Шпагите са еднакви, а сър Уорис избира пръв. Законът разрешава използването на скрити допълнителни части и за тях не трябва да се предупреждава.

— Отровата... — възрази Морлък.

— Но това не е отрова. Нима Уорис не е жив и то пред вас?

— Да... — почеса се краля по главата. — Какво пък, когато отново започнете да се сражавате, вие ще получите оръжие от мен.

— Монахът няма лични спорове — каза Хулманан. — Неофитът трябва да се върне в килията си за пост и молитва.

— Монахът може да бъде освободен от клетвата си при определени условия — заспори Морлък. — Аз ще се погрижа за това.

— Не, почакайте! — възкликна Уинг Айлък в най-добрите шекспировски маниери. — Милорд, аз спечелих дуела. Не може да се говори за възобновяване... не може да се сражавам с мъртъв човек.

— Спечелил ли си? — Уорис започна да се бори с яките монаси, които го държаха за ръцете. — Аз стоя тук жив и здрав и съм готов...

— Милорд — каза Айлък, — разрешете да изложа доводите си.

Веждите на краля се разтрепераха, но той се съгласи:

— Давай!

— Прекрасно — Айлък прочисти гърлото си. — Първо, аз се бих според правилата. Разбира се, във всяка шпага имаше игла, за която сър Уорис не беше предупреден, но това се позволява от кодекса. Могат да кажат, че съм го отровил, но това е клевета, защото го виждате жив и здрав. Лекарството, което използвах, действа кратко и затова не е отрова. Следователно дуелът бе честен и справедлив.

— Но не е завършен — възрази Морлък.

— Той завърши, милорд. Кога завършва дуелът? Когато един от участниците умира, което се явява пряко следствие на майсторството и храбростта на съперника му.

— Да... така е.

— Тогава аз заявявам, че Уорис е умрял: не в следствие на отравянето или на нанесената рана. Той е мъртъв, тъй като е, напомням, приел обет на монах... под влияние на моя наркотик! Клетвата му може да бъде анулирана от Съвета, но до този момент тя свързва Уорис. А монахът... няма собственост, която трябва да бъде върната на наследниците или да отиде към абатството. Жена му се смята за вдовица. Той не се подчинява на никакви граждански закони. Казано иначе, той юридически е мъртъв!

— Но аз стоя тук! — извика Уорис.

— Законът е свещен — отчетливо произнесе Айлък. — Според него ти си мъртъв. Ти повече не си сър Уорис от Уайнбог, а брат Уорис от абатство Гримък. Съвсем друга личност. Ако този факт не бъде признат, ще се обърка цялата структура на тунсбанианското общество, която се опира на пълното разделение на гражданския и религиозен кодекси. — Айлък се поклони. — Следователно, милорд, аз съм победител от дуела.

— Съгласен съм — отстъпи накрая Морлък. — Сър Уинг Айлък, ти победи. Докато си мой гост, не ще ти причиня никаква вреда... но до залез слънце ти трябва да напуснеш завинаги Тунсба. — Погледът на краля премина на Уорис. — Не се страхувай, аз ще съобщя в съвета и теб ще те освободят от клетвата.

— Вие можете да направите това, милорд — каза Хулманан, — но докато не бъде издаден декретът, брат Уорис си остава монах и ще живее като всички други монаси. Законът не позволява никакви изключения.

— Вярно — измърмори ядно монархът. — Само няколко седмици... бъди търпелив.

— На монасите — продължи Хулманан — е забранено да си угаждат с особена храна. Ти ще ядеш от най-добрия хляб на Тунсба, братко Уорис и ще размишляваш над...

— Така аз ще умра — възкликна зашеметеният престъпник.

— Напълно е възможно, да отпътуваш в по-добрия свят — усмихна се абатът, — но аз не мога да пренебрегна закона. Наистина,

аз мога да те изпратя, ако се съ согласиш, със специално поръчение при краля на Галактиката, от който искам да взема няколко книги. Сър Уинг Айлък с радост ще те вземе със себе си.

Морлък не помръдваше на трона си. В залата никой на смееше да шавне. После нещо се счупи в Уорис. Той нямао кимна с глава. Въоръжените му братя го поведоха към кораба.

Уинг Айлък вежливо благодари на краля за гостоприемството и последва новия си спътник. Повече не каза нито дума, преди пленника да не бъде благополучно окован в белезници.

Корабът излетя в космоса, и като остави Дрогс пред пулта за управление, Айлък благодушно запали великолепна пура.

— По-весело, старче! — ободри той Уорис. — Всичко ще мине добре. Ти веднага ще се почувствуващ прекрасно, когато нашите психиатри те избавят от тягата ти към убийства.

Уорис злобно го изгледа:

— Май се мислиш за герой, а Айлък?

— Бог вижда, че не! — Айлък отвори вратичката на бюфета и извади бутилка уиски. — С радост ти отстъпвам тази титла. Точно тук ти е основната грешка. Героят никога не бива да се свързва с умен страхливец!

Издание:

Последна игра. Космическа фантастика

SF Трилър № 10

Редактор съставители: Иво Христов, Николай Странски

Превод: Иван Минков, Красномир Крачунов

Издателство „Неохрон“, издателство „Хермес“, Пловдив, 1993

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.